

รายงานผลการวิจัยสาขาทัศนศิลป์
โครงการวิจัย “เครือข่ายการวิจารณ์: การวิจัยและพัฒนา” (โครงการที่ 5 ระยะที่ 2)
1 ตุลาคม 2558 – 31 มีนาคม 2560

อัญชลี ชัยวรพร (ผู้วิจัย)

การวิจัยเรื่อง “เครือข่ายการวิจารณ์: การวิจัยและพัฒนา” เป็นโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัย (สกว.) ในการศึกษาเครือข่ายการวิจารณ์ 5 สาขา ได้แก่ วรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการละคร สังคีตศิลป์และภาพยนตร์ แบ่งระยะเวลาการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ระยะแรกตั้งแต่วันที่ 18 กันยายน 2557 – 17 กันยายน 2558 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน และระยะที่สอง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 – 31 มีนาคม 2560 กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ค้นหา ประมวล และวิเคราะห์เครือข่าย (compendium of networks) นักวิจารณ์และผู้สนใจการวิจารณ์ศิลปะ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และสถาบันในประเทศไทย เพิ่มเติมจากการวิจัยในระยะแรก
2. เชื่อมโยงและชี้ให้เห็นศักยภาพของเครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ
3. พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายกับกิจกรรมวิจารณ์ศิลปะที่ดำเนินอยู่แล้วในสังคม ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค
4. แสวงหาข้อสรุปรวมในเชิงแนวคิด หลักการ และ/หรือ หลักวิชา ที่ว่าด้วยการสร้างและการดำเนินงานในรูปของเครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ
5. เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจารณ์ ทั้งในรูปบทความทางวิชาการและบทวิจารณ์ในสื่อสิ่งพิมพ์และการวิจารณ์ในสื่ออินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการศึกษาและการนำเสนอผลไว้เป็น 3 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัย

1. วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน ดังนี้

ลำดับที่	ผู้ให้สัมภาษณ์	องค์กรที่สังกัด
1	ภัทรวดี สุพรรณพันธุ์	นักวิจารณ์อิสระ
2	พรชัย วิริยะประภานนท์	นักวิจารณ์อิสระ
3	“หนังโปรดของข้าพเจ้า”	แฟนเพจอิสระ
4	ผศ. ดร. สามมิติ สุขบรรจง	วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5	อ. ดวงลาก เปี่ยมอยู่สุข	หัวหน้าสาขาภาพยนตร์และโทรทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
6	อ. สุรศักดิ์ บุญอาจ	สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
7	ผศ. ดร. ปกครอง บุญหลง	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.2 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานในแวดวงภาพยนตร์ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเครือข่ายและการวิจารณ์ภาพยนตร์ในประเทศไทย ได้แก่

1.2.1 สถาบันการศึกษาที่มีการสอนวิชาวิจารณ์ภาพยนตร์

1.2.2 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายและการวิจารณ์ภาพยนตร์ พบว่า ช่วงตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา มีการเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ดังนี้

1.2.2.1 เทศกาลภาพยนตร์ การจัดเทศกาลภาพยนตร์ทั่วประเทศไทยที่มีอยู่

เป็นจำนวนมากในปี พ.ศ. 2559 สะท้อนให้เห็นเครือข่ายการจัดงานและการวิจารณ์อยู่หลายประการ บางเครือข่ายที่เกิดขึ้นมีลักษณะจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลเพราะความจำเป็นหลายอย่าง มิใช่เหตุผลในเรื่องระบบอุปถัมภ์เพียงอย่างเดียว ข้อจำกัดดังกล่าว ได้แก่ งบประมาณ พื้นที่การจัดงาน หรือแหล่งข้อมูล เป็นต้น ส่งผลให้เกิดการสกัดกั้นผู้ที่อยู่นอกเครือข่าย

สามารถสรุปเทศกาลภาพยนตร์ที่จัดขึ้นในประเทศไทยในปี พ.ศ. ดังนี้

fsgsg วันที่จัดงาน	ชื่องาน	องค์กรผู้จัดงาน	ลักษณะของเครือข่าย
10-12 กุมภาพันธ์ 2559	เทศกาลหนังกลางแปลง ศิลปากร	มหาวิทยาลัยศิลปากร	เชิงเดี่ยว
11-28 กุมภาพันธ์ 2559	เทศกาลภาพยนตร์ญี่ปุ่น (กรุงเทพ ขอนแก่น เชียงใหม่)	มูลนิธิญี่ปุ่น	เชิงเดี่ยว
14 กุมภาพันธ์ 2559	เทศกาลภาพยนตร์ฝรั่งเศส Clap!	สถานทูตฝรั่งเศส	เชิงเดี่ยว
2-6 มีนาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ Signes de Nuit	ฟิล์มไวส์และ The Reading Room	เชิงเดี่ยว
7-13 มีนาคม 2559	สัปดาห์ภาพยนตร์เยอรมัน	สถาบันเกอเธ่	เชิงเดี่ยว
18-20 มีนาคม 2559	สัปดาห์ภาพยนตร์ ไทย-จีน (กวางสี)	บริษัท กววงสีฟิล์ม กรุ๊ป และ สมาคมวิทยุชุมชน ไทย-จีน	ภายในกลุ่มเนื้อหาเดียวกัน
26 มีนาคม – 3 เมษายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์สารคดีนานาชาติศาลายาครั้งที่ 6	หอภาพยนตร์แห่งชาติ	รวม
1 - 3 เมษายน 2559	เทศกาลหนังเมืองแคน ขอนแก่น	มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเทศบาลนครขอนแก่น	รวม
22 เมษายน – 19 พฤษภาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์อาเซียนแห่งกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพ สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น เชียงใหม่)	กระทรวงวัฒนธรรม และ สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ	รวม
29 เมษายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ภายในภูมิภาค
15-21 พฤษภาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์มานุษยวิทยา	ศูนย์มานุษยวิทยา	รวม
10-19 มิถุนายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์เพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศ	นิตยสาร attitude	ภายใน

11 มิถุนายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์ สตรี@ธรรมศาสตร์ 2559	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ภายในองค์กร
16-19 มิถุนายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์สิงคโปร์	สถานทูตสิงคโปร์	เชิงเดี่ยว
16-20 มิถุนายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์ผู้ลี้ภัยครั้งที่ 6	สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ	เชิงเดี่ยว
16-22 มิถุนายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์เจียบ	หอภาพยนตร์แห่งชาติ	รวม
22 มิถุนายน - 3 กรกฎาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์สหภาพยุโรป	สหภาพยุโรป	เชิงเดี่ยว
6-12 กรกฎาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์ต่างประเทศที่ถ่ายทำในประเทศไทย 4	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	รวม
27-29 กรกฎาคม 2559	เทศกาลหนังโคลอมโบ	HAL และสถานทูตโคลอมเบียแห่งประเทศไทย	ภายในกลุ่มผู้จัด
8-11 สิงหาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์อาเซียน “ASEAN’s Spectrum”	ศูนย์มานุษยวิทยาและฟิล์มกาวัน	รวม
20-28 สิงหาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์สั้น	หอภาพยนตร์แห่งชาติ	รวม
22-28 สิงหาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์บอลลิวู้ด	บริษัท ซี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด ร่วมกับ บริษัท เอ็มวีพี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด	ภายในกลุ่มผู้จัด
8-11 กันยายน 2559	เทศกาลภาพยนตร์สวีเดน	สถานทูตสวีเดน	เชิงเดี่ยว
25-29 กันยายน 2559	เทศกาลและการประชุมวิชาการภาพยนตร์อาเซียน รามคำแหง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รวม

5-9 ตุลาคม 2559	Shinit International Short Film	Playground	เชิงเดี่ยว
6-8 ตุลาคม 2559	เทศกาลหนังการเมืองในวาระ 40 ปี 6 ตุลา	Filmkawan	รวม
7-9 ตุลาคม 2559	เทศกาลภาพยนตร์นิวซีแลนด์	สถานทูตนิวซีแลนด์	เชิงเดี่ยว
3 พย. - 16 ธค. 2559	เทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์	สสวท.	เชิงเดี่ยว

ตารางที่ 1 เทศกาลภาพยนตร์ที่จัดขึ้น พ.ศ. 2559

1.2.2.2 การฉายภาพยนตร์จากหน่วยงานอิสระขนาดเล็ก ในปีนี้มีการจัดฉายภาพยนตร์โดยหน่วยงานเอกชนอิสระอย่างต่อเนื่องหลายแห่ง ส่วนใหญ่เป็นร้านหนังสืออิสระหรือแกลอรีขนาดเล็ก ริเริ่มโดยบุคคลหน้าใหม่ โดยนำเสนอภาพยนตร์ในมุมมองที่แตกต่างไปจากเครือข่ายที่มีอยู่ดังนี้

- ร้านกาแฟ Jam เป็นร้านกาแฟที่จัดงานแสดงทางศิลปะอยู่เป็นประจำทุกเดือน ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ การแสดงงานศิลปะ การจัดแสดงดนตรี เป็นต้น โดยงานภาพยนตร์ที่แสดงนั้น มีทั้งการศึกษาภาพยนตร์ในเชิงวัฒนธรรมศึกษา ได้แก่ Cultural Studies Film โดย อาจารย์วิริยะ สว่างโชติ รวมทั้งการตั้งกลุ่มชมรมภาพยนตร์ว่า Jam Cine Club

- ร้านหนังสืออิสระ House of Common Cafe จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ใหม่ในนามของ "พื้นที่แห่งการเรียนรู้ : HOC Learning" ตั้งแต่การสอนวิธีการถ่ายทำวิดีโอ การเรียนศิลปะ การฉายภาพยนตร์ เป็นต้น จุดมุ่งหมายสำหรับเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้เป็นพ่อแม่ จุดเด่นอยู่กับการฉายภาพยนตร์ในมุมมองใหม่ ๆ อาทิ ภาพยนตร์ที่กล่าวถึงเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อยู่ เป็นต้น แต่ความต่อเนื่องของกิจกรรมยังไม่สม่ำเสมอ

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานเล็ก ๆ อีกจำนวนหนึ่งที่มีการเคลื่อนไหวไปตามประเด็นสังคมต่าง ๆ อาทิ กลุ่ม OUT BKK ที่เรียกร้องสิทธิเสรีภาพของกลุ่มหญิงรักหญิง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้มักจะรวมภาพยนตร์เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่ง เพียงแต่ไม่ต่อเนื่อง

1.2.3 เพชบุรีวิจารณ์ภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้ติดตามความเคลื่อนไหวการวิจารณ์บนพื้นที่เพชบุรีอีกครั้งหลังจากที่เริ่มปูทางไว้ในระยะแรกของโครงการนี้ พบว่ามีการปรับเปลี่ยนพื้นที่การวิจารณ์จากบล็อก มาเป็นเพชบุรีอย่างเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะแฟนเพจอิสระ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป สำหรับรายชื่อของแฟนเพจในระยะที่สองของโครงการได้ระบุไว้ในภาคผนวก ข

1.2.4 หนังสือการวิจารณ์และการวิเคราะห์ภาพยนตร์เชิงทฤษฎี พบว่า มีการตีพิมพ์หนังสือเชิงวิชาการทางภาพยนตร์ ระหว่างเดือนมกราคม – ตุลาคม 2559 ถึง 5 เล่ม ดังนี้

- *ปรัชญาในภาพยนตร์* โดย สิตางค์ เจริญวงศ์ และ ฐานชน จันทรเรือง
- *ภาพยนตร์ในชีวิตไทย* โดย ผู้วิจัย เป็นการรวบรวมบทวิจารณ์ภาพยนตร์ไทย โดยใช้มุมมองของภาพยนตร์ศึกษา (film studies) วัฒนธรรมศึกษา (cultural studies) และอุตสาหกรรม

ภาพยนตร์ โดยใช้หลักทฤษฎีทั้งตะวันตกและตะวันออกคู่ขนานกันไป

- *เข้าใจหนัง เข้าใจจิต : วิเคราะห์* โดย อริสา พิสิฐโสธรานนท์ เป็นการวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง เดอะ ลอร์ด ออฟ เดอะ ริงส์ ไตรภาค, เดอะ เมทริกซ์ ไตรภาค และ สตาร์ วอร์ส 6 ภาค โดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยาสายยุงเกียน (Jungian)

- ภาพยนตร์ของ Derrida และ Derrida ของภาพยนตร์ โดย ธนา วงศ์ญาณนาเวช เป็นหนังสือที่นำเสนอแนวความคิดของนักปรัชญาฝรั่งเศสนาม Jacques Derrida ผ่านงานสารคดีเกี่ยวกับตัวเขาในชื่อเรื่องว่า Derrida (2002) มีใช้การวิจารณ์ภาพยนตร์โดยตรง

- ภาพยนตร์วิจารณ์ โดย กฤษดา เกิดดี รวบรวมหลักการวิจารณ์รูปแบบนิยมพร้อมตัวอย่าง

1.2.5 กรณีพิพาทระหว่างผู้กำกับและผู้วิจารณ์ ช่วงปลายเดือนเมษายน – ต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559 เกิดกรณีพิพาทระหว่างยุทธเลิศ สิปปภาค ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง *บุปผาราตรี* *อาริกาโตะ* กับผู้วิจารณ์เพจหนึ่ง "อวยไส้แตกแหกไส้ฉีก" ซึ่งเป็นหนึ่งในเพจยอดนิยมที่มีผู้อ่านเข้าชมมากที่สุดถึง 500,000 ราย (อ่านได้ที่ภาคผนวก ค)

1.3 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ภาพยนตร์

1.3.1 เข้าร่วมการเสวนาหัวข้อ "The Voice of the Critic amid the Clatter of Opinions Opinions" ของสมาพันธ์นักวิจารณ์นานาชาติ (International Federation of Film Critics) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2558 ระหว่างเทศกาลภาพยนตร์แปซิฟิกอเมริกา ณ เมืองวลาดีวอสต็อก รัสเซีย

1.3.2 สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ในชื่อวิชาว่า Film Study 2 คณะศิลปะภาพยนตร์ (Cinematic Arts) มหาวิทยาลัยมัลติมีเดีย (Multimedia University) ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 15 – 28 พฤศจิกายน 2558

1.3.3 หลักการเขียนวิจารณ์ภาพยนตร์ โดย กัลปพฤกษ์ จัดโดยภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันเสาร์ที่ 5 พฤศจิกายน 2559

1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการวิจารณ์ภาพยนตร์

1.4.1 อบรมการวิจารณ์ภาพยนตร์เพื่อคนรุ่นใหม่ (Young Critics Training) 3 โครงการ เป็นกิจกรรมที่สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยในโครงการที่ 4 ซึ่งค้นพบว่า การวิจารณ์ภาพยนตร์

ของไทยในปัจจุบันได้แปรเปลี่ยนจากพื้นที่สื่อสิ่งพิมพ์ มาเป็นพื้นที่อินเทอร์เน็ต จากพื้นที่ในเว็บบอร์ด หรือฟอรัม ผ่านพื้นที่บล็อก และมาถึงพื้นที่ทางแฟนเพจในที่สุด

การปรับเปลี่ยนของพื้นที่การวิจารณ์ภาพยนตร์ดังกล่าว ส่งผลโดยตรงต่อความพร้อมในการทำงานของผู้วิจารณ์ร่วมสมัย ผู้วิจารณ์ภาพยนตร์ในอดีตเป็นนักหนังสือพิมพ์หรือผู้ที่ทำงานทางด้านขีดเขียน ก่อนที่จะปรับเปลี่ยนสู่ยุคของนักวิจารณ์อาชีพ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้บ่มเพาะประสบการณ์มาระดับหนึ่ง ก่อนที่จะมีพื้นที่การเขียนวิจารณ์อย่างจริงจัง อีกทั้งยังต้องผ่านกระบวนการคัดกรองจากหัวหน้าหรือบรรณาธิการที่อาวุโสและมีประสบการณ์ เพื่อให้ได้งานเขียนที่เหมาะสมในการเผยแพร่สู่สาธารณชน

ขณะที่การวิจารณ์อินเทอร์เน็ต เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม งานวิจารณ์ส่วนใหญ่ของผู้เขียนรุ่นใหม่ มีความสด ฉับไว และตรงไปตรงมา ชอบก็บอกว่าชอบ ไม่ชอบก็ไม่ปิดบัง บางครั้งก็ขาดเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ ข้อเขียนหลายชิ้นไร้ชั้นเชิงในการใช้ภาษา ยิ่งกระบวนการวิจารณ์มิได้ผ่านการคัดกรองจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า ก็ยิ่งทำให้การวิจารณ์เป็นไปในทิศทางเชิงลบมากกว่าเชิงบวก

ดังนั้น เมื่อโครงการที่ 5 มุ่งเน้นไปที่การศึกษาและพัฒนา "เครือข่ายการวิจารณ์" ผู้วิจัยจึงริเริ่มจัด "โครงการอบรมการวิจารณ์ภาพยนตร์" ขึ้น เพื่อพัฒนาการเขียนของผู้ที่อยู่ในสื่อสมัยใหม่นี้

การอบรมวิจารณ์ภาพยนตร์ในประเทศไทย เท่าที่ผ่านมามีอยู่อย่างจำกัด และมักจะเรียกเก็บค่าอบรมเป็นตัวเลขที่สูงมาก นอกจากนี้ เนื้อหาการสอนเน้นก็มุ่งเน้นไปในทิศทางเดียว คือ การวิจารณ์เชิงรูปแบบนิยม (formalism) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์วิจารณ์ภาพยนตร์ในเชิงเทคนิคทางภาพยนตร์เป็นหลัก แม้ว่าปัจจุบันจะมีผู้เขียนวิจารณ์ในแนวทางอื่นมากขึ้นหลากหลาย อาทิ การวิจารณ์ภาพยนตร์เชิงบริบท เชิงจิตวิทยา เชิงปรัชญา เป็นต้น

การฝึกอบรมเป็นโครงการต่อเนื่อง โครงการละ 25 ชั่วโมง จัดในพื้นที่กรุงเทพ 2 ครั้ง และเชียงใหม่ 1 ครั้ง แต่ละโครงการจะร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ที่จะให้มีการใช้สถานที่ฟรี และเชิญนักวิจารณ์อาชีพหรือผู้ที่เคยได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร มีการฝึกวิจารณ์อย่างเข้มข้น ทั้งการฝึกเขียนและแนะนำตัวต่อตัว โดยคัดเลือกผลงานบางชิ้นเพื่อตีพิมพ์ทั้งในนิตยสารเชิงพาณิชย์และการรวมเล่มเป็นหนังสือ “ทวิทัศน์แห่งการวิจารณ์ภาพยนตร์” โดยเฉพาะ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรแก่ผู้เข้าอบรมที่เข้าห้องเรียนครบ 70%

ในการจัดอบรมที่กรุงเทพ ได้รับความร่วมมือจากอุทยานการเรียนรู้ TK Park โดยโครงการฯ รับผิดชอบในส่วนเนื้อหาและวิทยากร จัดขึ้นเดือนละครั้ง ตั้งแต่ 14 กุมภาพันธ์ -

พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีเวลาที่จะได้ฝึกฝนการเขียนอย่างเต็มที่ แต่เมื่อผ่านการอบรมไปแล้ว 5 ครั้ง ได้ปรับเวลาการอบรมเป็นสัปดาห์เว้นสัปดาห์ เนื่องจากผู้เรียนจำนวนหนึ่งหายไป แต่การเรียนที่มีความถี่มากขึ้น ส่งผลให้การส่งงานน้อยลง เสร็จสิ้นการอบรมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2559 มีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 16 คน

การอบรมที่เชียงใหม่ ได้รับความร่วมมือกับหอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560 ถึงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2560 ทุกวันเสาร์ โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 10.00 – 16.00 รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 25 ชั่วโมง เก็บค่าอบรมคนละ 100 บาท มีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 12 คน

การอบรมที่กรุงเทพฯ ครั้งที่ 2 กับ TK Park โดยคงจำนวนการอบรมไว้ 10 ครั้งเช่นเดิม แต่ปรับเนื้อหาใหม่ และเว้นช่วงการอบรมสัปดาห์เว้นสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ - 31 กรกฎาคม 2560 มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 20 คน

สำหรับรายละเอียดของการอบรมทั้ง 3 โครงการ ระบุไว้ในภาคผนวก ง

2. ข้อสรุปที่ได้จากการดำเนินการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยทั้ง 4 วิชชาขั้นต้น ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์ ขอสรุปประเด็นที่ได้มีการวิจัยในระยะเวลาที่สองของโครงการ เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 2.1 ความเคลื่อนไหวในเครือข่ายการวิจารณ์ภาพยนตร์
- 2.2 ความเคลื่อนไหวในการวิจารณ์ภาพยนตร์
- 2.3 การพัฒนาเครือข่ายและการวิจารณ์ภาพยนตร์

2.1 ความเคลื่อนไหวในเครือข่ายการวิจารณ์ภาพยนตร์ สามารถสรุปตามประเด็นความสำคัญดังต่อไปนี้

2.1.1 พื้นที่กับการสร้างเครือข่ายการวิจารณ์

ในระยะที่ 1 ของโครงการฯ ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์พบว่า เครือข่ายการวิจารณ์ภาพยนตร์โดยตรงที่เน้นการวิจารณ์ลายลักษณ์มีเพียงชมรมวิจารณ์บันเทิง เครือข่ายนักวิจารณ์จากนิตยสารสตาร์พิกส์ เครือข่ายกลุ่มฟิล์มไวรัส และเครือข่ายกลุ่มกิตติศักดิ์ สุวรรณโกติน แต่ถ้ามองการวิจารณ์ที่รวมถึงการวิจารณ์เชิงมุขปาฐะ การตัดสินรางวัล หรือการส่งเสริมการวิจารณ์ เช่น การจัดฉายภาพยนตร์พร้อมซักถาม พบว่าพื้นที่การจัดกิจกรรมออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เครือข่ายบน

โลกจริงและเครือข่ายเสมือนจริง

2.1.1.1 เครือข่ายบนโลกจริง เป็นเครือข่ายที่จับต้องได้และมีการรวมตัวกันเป็นกิจจะลักษณะ มีที่ตั้งอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม อาจจัดกิจกรรมการวิจารณ์โดยตรง หรือส่งเสริมการวิจารณ์ที่จะปักหลักอยู่บนพื้นที่บนโลกจริงแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือเคลื่อนที่ไปยังพื้นที่อื่น ๆ (mobile networking) ดังจะเห็นได้จากการจัดงานฉายภาพยนตร์ของกลุ่มฟิล์มไวรัล ซึ่งร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในการจัดฉายไปทั่วประเทศ ทั้งที่เป็นประจำในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ The Reading Room

ในระยะที่สอง พบว่า การจัดกิจกรรมทางภาพยนตร์มีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงมากในรูปแบบของเทศกาลภาพยนตร์ จากการสำรวจจำนวนเทศกาลภาพยนตร์ในปี พศ. 2559 นี้ มีถึง 30 รายการ (หัวข้อ 1.2.2.1) สามารถสรุปเป็นตารางที่ 1 และแผนที่ 1 ทั้งนี้ข้อสรุปนี้มีได้รวมผู้จัดที่มีกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองในวาระพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงครั้งเดียว อาทิ การจัดงานของสถานทูตหรืองานสัปดาห์ภาพยนตร์ไทย-จีน ของ สมาคมวิญญูชนไทย-จีน จัด หรือ เทศกาลภาพยนตร์เพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศ โดย นิตยสาร attitude

ด้วยเหตุนี้ เครือข่ายบนโลกจริงของสาขาภาพยนตร์ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด แม้อาจจะมากกว่าผลสำรวจในระยะที่ 1 ก็ตาม สามารถสรุปได้ตามแผนที่และตารางที่ 1 ดังนี้

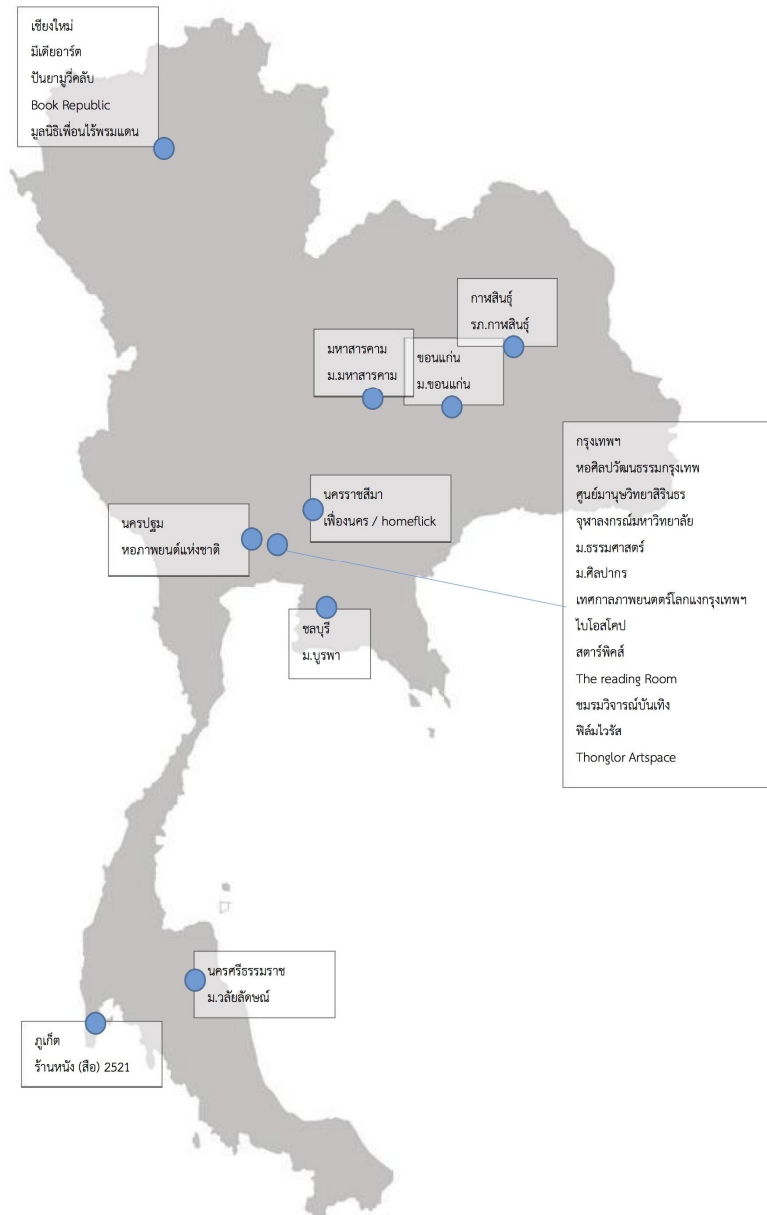
พื้นที่	ชื่อเครือข่าย	ลักษณะของเครือข่าย	ลักษณะกิจกรรมการวิจารณ์
กรุงเทพมหานคร	สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ / จัดรางวัลสุพรรณหงส์
	หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพ	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือก / เสวนา / ให้พื้นที่
	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือก / เสวนา / จัดอบรม
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์ (นิเทศศาสตร์) และมีชมรมภาพยนตร์ สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์และมีชมรมภาพยนตร์ (วารสารศาสตร์), สอนวิชาภาพยนตร์ (คณะศิลปกรรมศาสตร์), ให้พื้นที่กลุ่มฟิล์ม ไวรัสในการฉายภาพยนตร์ (หอสมุดปรีดี พนมยงค์) และจัดงาน เทศกาลภาพยนตร์และละครเพศศึกษา (โครงการสตรีศึกษา)
	มหาวิทยาลัยศิลปากร	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์และจัดกิจกรรมหนังกลางแปลง
	มหาวิทยาลัยรามคำแหง*	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์และจัดเทศกาลภาพยนตร์อาเซียน
	เทศกาลภาพยนตร์โลกแห่งกรุงเทพ	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
	โครงการวิจัย "เครือข่ายการวิจารณ์"*	กลุ่มบุคคล	จัดอบรมความรู้ทางวิจารณ์ภาพยนตร์ทั้งระดับทฤษฎีและทั่วไป
	นิตยสารสตาร์พิกส์	กลุ่มบุคคล	พื้นที่การเขียนการวิจารณ์และมอบรางวัลภาพยนตร์ไทยประจำปี
	The Reading Room	กลุ่มบุคคล	ให้พื้นที่ในการฉายภาพยนตร์ทางเลือกและจัดเสวนา

	ชมรมวิจารณ์บันเทิง	กลุ่มบุคคล	รางวัลภาพยนตร์ไทยประจำปี
	ฟิล์มกาวัน	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์อาเซียนและเสวนา
	Jam*	บุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ Cultural Film Studies
	House of Common*	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้
นครปฐม	หอภาพยนตร์แห่งชาติ	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ / เสวนา / ประชุมทางวิชาการ / เปิดอบรม ภาพยนตร์
ชลบุรี	มหาวิทยาลัยบูรพา	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์และมีชมรมชื่อว่า "บางแสนรามา"
เชียงใหม่	มีเดียอาร์ต คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สถาบัน	ให้พื้นที่ในการฉาย จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
	Asian Cultural Station (มูลนิธิญี่ปุ่น)	สถาบัน	เป็นห้องสมุดและจัดกิจกรรมทางศิลปะ แต่ก็มีภาพยนตร์ด้วยเป็น บางครั้ง
	ปณมวิคัลบ	บุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
	Book Republic	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
	มูลนิธิเพื่อนไร่พรมแดน	สถาบัน	รวบรวมข้อมูลและจัดฉายภาพยนตร์หลากหลายชาติพันธุ์
ลำปาง	ร้านหนังสือเล็ก ๆ *	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือก
นครราชสีมา	Homeflick	บุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
	ร้านหนังสือเฟื่องนคร	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
ขอนแก่น	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	สถาบัน	ตั้งหอภาพยนตร์อีสาน / จัดฉายหนังอีสาน / จัดงานเทศกาลหนัง

		เมืองแคน	
อุบลราชธานี	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*	สถาบัน	สอนวิชาวิจารณ์ / จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์
มหาสารคาม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาบัน	สอนการวิจารณ์ภาพยนตร์ / จัดกิจกรรมหนัง (ทั้งหมดไม่ต่อเนื่อง)
ภูเก็ต	ร้านหนังสือ 2521	สถาบัน	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา
เคลื่อนที่	นิตยสารไบโอสโคป และ Documentary Club	กลุ่มบุคคล	พื้นที่การเขียนการวิจารณ์และการจัดฉายภาพยนตร์ทางเลือก
	ฟิล์มไวรัส	กลุ่มบุคคล	จัดฉายภาพยนตร์ทางเลือกและเสวนา

ตารางที่ 2 ลักษณะกิจกรรมของเครือข่ายบนโลกจริง *

(ตารางนี้มีได้สร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ 18 กันยายน 2557 – 30 มีนาคม 2558)

แผนที่ 1 เครือข่ายโรงหนังโรงภาพยนตร์บนเส้นกรุงเทพฯ-เชียงใหม่

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในระยะที่ 2 ของโครงการ มีเครือข่ายบนโลกจริงเพิ่มขึ้นและลดลง แต่ก็ยังคงกระจุกตัวเฉพาะในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เช่น นครปฐม ปทุมธานี หรือจังหวัดที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมากนัก อาทิ กาญจนบุรีและชลบุรี ส่วนในเขตภูมิภาคนั้น เครือข่ายการวิจารณ์เกิดขึ้นได้เฉพาะตามหัวเมืองใหญ่อย่างเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น มหาสารคาม อุบลราชธานี และภูเก็ตเท่านั้น โดยลักษณะกิจกรรมก็ได้เป็นการส่งเสริมการวิจารณ์โดยตรง ดังนั้น การจัดกิจกรรมการวิจารณ์สำหรับคนรุ่นใหม่ (Young Critic Training) ของโครงการวิจัย "เครือข่ายการวิจารณ์" ถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเป้าเพื่อการวิจารณ์โดยตรง

2.1.1.2 เครือข่ายบนโลกเสมือนจริง

ในระยะที่ 2 ของโครงการ ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์พบว่า พื้นที่ของเครือข่ายเสมือนจริงได้เปลี่ยนจากบล็อกเกอร์เป็นกลุ่มแฟนเพจอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านของยุคนักวิจารณ์อย่างแท้จริง ในโครงการที่ 4 ผู้วิจัยพบว่า ยุคของนักวิจารณ์ในไทยได้เปลี่ยนผ่านจากผู้วิจารณ์ที่มาจากการเป็นนักหนังสือพิมพ์ มาเป็นนักวิจารณ์ภาพยนตร์ แต่ส่วนใหญ่ก็ยังคงผลิตงานในพื้นที่สื่อสิ่งพิมพ์ เมื่อเกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยี ก็เกิดกลุ่มผู้วิจารณ์ที่มาจากกลุ่มเพราะรักสมัครเล่นที่เริ่มเขียนวิจารณ์บนเว็บไซต์และบล็อก จนเกิดนักวิจารณ์ภาพยนตร์รุ่นใหม่ กลุ่มนี้มีวิธีการศึกษาและทำงานในลักษณะเดียวกับนักวิจารณ์ภาพยนตร์รุ่นก่อนหน้านี้ เพียงแต่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่หลัก และหันมาใช้พื้นที่สื่อสิ่งพิมพ์ด้วย เมื่อเกิดสื่อสังคมโดยเฉพาะเฟซบุ๊กเข้ามา กลุ่มนี้ก็หันไปใช้พื้นที่นี้ด้วย รวมทั้งแฟนเพจ

สิ่งที่เปลี่ยนไปในระยะที่สองของโครงการที่ 5 นี้ คือ การก้าวเข้ามาของผู้วิจารณ์ภาพยนตร์กลุ่มใหม่ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มนักวิจารณ์บล็อก กลุ่มนี้ใช้พื้นที่อินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกัน แต่ใช้พื้นที่แฟนเพจเป็นสำคัญ ในโครงการที่ 5 ระยะแรก ได้ข้อสรุปว่าเครือข่ายการวิจารณ์บนโลกเสมือนจริงนั้นเกิดขึ้น 2 ลักษณะ ได้แก่ เฟซบุ๊กส่วนตัวและแฟนเพจ เฟซบุ๊กส่วนตัวมักจะเป็นพื้นที่ของนักวิจารณ์สื่อสิ่งพิมพ์หรือที่เติบโตมาจากการบล็อก ซึ่งมักจะมีแฟนเพจของตนเพิ่มขึ้นมาด้วย

แต่ในกลุ่มแฟนเพจนั้นมีแฟนเพจอิสระขึ้นมาอีกประเภทหนึ่ง หมายถึงกลุ่มคนทั่วไปที่ใช้นิยมชมชอบในภาพยนตร์ และนำเสนอความคิดเห็นของตนผ่านสื่อสังคมนี้โดยใช้แฟนเพจ ในช่วงแรกก็เป็นเพียงการสื่อสารระหว่างเพื่อนๆ กลุ่มนี้เริ่มมีมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้มีอิทธิพลมากนัก นักวิจารณ์ที่เติบโตมาจากการเขียนบนบล็อกยังคงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ จนบางครั้งถูกใช้ในการสร้างวาทะระหว่างผู้สร้างกับนักวิจารณ์ โดยเฉพาะระหว่างผู้สร้างกับนักวิจารณ์ดิตบล็อก เพียงผ่านไปสองปี

กลุ่มแฟนเพจอิสระนี้เริ่มก้าวเข้าสู่ความนิยมเหนือกว่านักวิจารณ์อาชีพหรือกลุ่มบล็อกเกอร์ทั้งหลาย จนมียอดผู้เข้าชมสูงเป็นล้าน

จากการสำรวจเมื่อเดือนมกราคม 2560 พบว่า ยอดจำนวนสมาชิกของแฟนเพจยอดนิยม 10 แห่ง มีดังต่อไปนี้

อันดับ	ชื่อแฟนเพจ	ยอดสมาชิกปี 2558	ยอดสมาชิกปี 2560
1	หนังโปรดของข้าพเจ้า	90,000	1,006,277
2	นักเลงโรงหนัง	ไม่มีข้อมูล	628,064
3	อวยไล่แตกแหกไล่ฉีก	130,000	602,154
4	Mr. Kanin the Movie	3,400	383,074
5	โรงภาพยนตร์ที่ 3 ที่นั่ง E 12	36,000	221,073
6	ตัวร้อน ป๊อบคอร์นซิส	30,000	177,099
7	แมวตัวนั้นนั่งดูหนังตรงแถว C	64,000	125,360
8	ชมรมคนวิจารณ์หนังไม่เป็น	52,000	93,562
9	ผมอยู่ข้างหลังคุณ	77,000	82,652
10	Just Do It	ไม่มีข้อมูล	40,933

ตารางที่ 3 – 10 แฟนเพจยอดนิยมในประเทศไทย (สำรวจถึงมกราคม พ.ศ. 2560)

จากตารางดังกล่าว มีเพียง “ผมอยู่ข้างหลังคุณ” เท่านั้นที่เป็นผู้วิจารณ์เก่าที่เติบโตมาจากการเป็นบล็อกเกอร์ แต่งานวิจารณ์ของ “ผมอยู่ข้างหลังคุณ” มิได้มีลักษณะเป็นไปตามขนบการวิจารณ์ที่รู้จัก คือ การวิจารณ์เชิงรูปแบบนิยม แต่เป็นการวิจารณ์ในเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ชมส่วนใหญ่ได้มากกว่า

เช่นเดียวกับบทวิจารณ์ของแฟนเพจยอดนิยมเหล่านี้ ความโดดเด่นในงานวิจารณ์ของผู้วิจารณ์กลุ่มดังกล่าว คือ ภาพยนตร์ที่เลือกวิจารณ์มีความหลากหลาย ทั้งภาพยนตร์กระแสนิยมและภาพยนตร์เชิงศิลปะ ขณะที่นักวิจารณ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์หรือนักวิจารณ์ที่เติบโตมาจากบล็อก มักจะมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ นิยมภาพยนตร์ศิลปะและไม่นิยมภาพยนตร์กระแสหลักอย่างภาพยนตร์ฮอลลีวูด ทำให้ไม่เข้าถึงผู้ชมส่วนใหญ่ในสังคม ผู้ชมเหล่านี้แทบจะหาบทวิจารณ์งานที่พวกเขา

ไปดูไม่ได้ ยกเว้นในกลุ่มแฟนเพจ ผู้ชมรู้สึกว่าคุณเขาผู้สนองตอบ มีพื้นที่ที่จะแสดงความคิดเห็นได้ มิใช่ภาพยนตร์ศิลปะที่ดูยากและเข้าไม่ถึง บทวิจารณ์มีความหลากหลายขึ้น มิได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ภาพยนตร์ที่ดีจะต้องเป็นหนังอาร์ตเท่านั้น ซึ่งจุดนี้ก็เป็นคำตอบหนึ่งที่ทำให้แอดมิน "หนังโปรดของข้าพเจ้า" พบว่า การวิจารณ์ภาพยนตร์ในไทยมีมุมมองค่อนข้างจำกัด เขาจำเป็นต้องเลือกไปดูเว็บไซต์ในต่างประเทศเพื่อความหลากหลาย

อาจจะเรียกได้ว่า การวิจารณ์ภาพยนตร์ในไทยก้าวเข้าสู่ยุคการวิจารณ์ของผู้ชมอย่างเต็มรูปแบบ สอดคล้องกับเพจชื่อดัง “อวยไส้แตก แหกไส้ฉีก” ที่อ้างว่าเขียนงานในฐานะคนดูหนัง มิใช่ในฐานะนักวิจารณ์แต่อย่างใด ทำให้การวิจารณ์ภาพยนตร์ของเขาจึงเป็นไปในลักษณะเหมือนเพื่อนคุยกัน จนเกิดการแบ่งกลุ่มของผู้ชมตามรสนิยมที่มีต่อภาพยนตร์เรื่อง *ฟรีแลนซ์..ห้ามป่วย ห้ามพัก ห้ามรักหมอ* โดยจะกล่าวอย่างละเอียดต่อไปในหัวข้อ 2.1.2

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้ก่อตั้งแฟนเพจเหล่านี้ส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่มีอายุน้อย เพียงแต่รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสร้างตัวตน ส่วนใหญ่ยังขาดวุฒิภาวะทั้งในแง่ของการสร้างสรรค์งานและความรับผิดชอบในฐานะของคนทำสื่อ แฟนเพจเหล่านี้ หรือที่รู้จักกันในนามของ “แอดมิน” ส่วนใหญ่นำพื้นที่แฟนเพจในการสร้างรายได้ ซึ่งบางแห่งน่าจะส่งผลถึงข้อเขียนในการวิจารณ์ด้วย ด้วยเหตุนี้เมื่อผู้วิจัยได้ติดต่อแฟนเพจ 10 ยอดนิยมข้างต้น มีเพียง “หนังโปรดของข้าพเจ้า” ที่ยอมให้สัมภาษณ์ แต่ไม่ยินยอมที่จะให้ตีพิมพ์ในรายงานการวิจัยนี้แต่อย่างใด นี่อาจจะเป็นเหตุผลที่ผู้วิจารณ์กลุ่มนี้ไม่เปิดเผยชื่อนามจริงต่อสาธารณะ และนิยมใช้ชื่อยานามมากกว่า

ประกอบกับการสร้างแฟนเพจเข้าสู่ยุคยอดนิยมในปัจจุบันนั้น มิได้อาศัยบทวิจารณ์เพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระแสที่สร้างได้จากการใช้บริการโฆษณาของเฟซบุ๊ก การเข้าถึงความเป็นยอดนิยมของแฟนเพจที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งก็เพราะเป็นกระแสที่สร้างได้

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง คือ บทวิจารณ์ของแฟนเพจมักขาดความสมบูรณ์ และลุ่มลึก นิยมเขียนบทวิจารณ์ขนาดสั้น บางครั้งเพียง 1-2 ย่อหน้าก็มี

เครือข่ายการวิจารณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นไปในลักษณะแนวตั้ง คือ มีการแสดงความคิดเห็นระหว่างแอดมินของแฟนเพจกับกลุ่มแฟน ส่วนการเชื่อมโยงแนวนอนระหว่างแฟนเพจด้วยกันมีลักษณะดังพันธมิตร มีการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือมีการแนะนำเพจอื่นในเพจของตัวเองบ้าง แต่ก็ไม่มากนัก อาทิ

- หนังโปรดของข้าพเจ้า ฉายภาพยนตร์รอบพิเศษร่วมกับ อวยไส้แตก แหกไส้

ฉีก

- แฟนเพจ Room of Review แนะนำ Sleepwalker Film Critic
- แฟนเพจ Sleepwalker Film critic แนะนำ Little Cinephile และ

Paranema

- แฟนเพจ Paranema แนะนำ Movies Thailand และ Little Cinephile
- แฟนเพจ Review-me แนะนำ Paranema

สิ่งที่ควรจะทำต่อไปในภายภาคหน้า คือ การวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์เหล่านี้อย่างจริงจัง ดังที่แอดมิน “หนังโปรดของข้าพเจ้า” แนะนำว่าแฟนเพจของเขาเป็นที่นิยมเพราะการนำเสนอเนื้อหาพิเศษ อาทิ ภาพยนตร์รักที่แนะนำ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่และกลุ่มผู้วิจารณ์ของภาพยนตร์ มิได้เพียงแสดงการเปลี่ยนผ่านของผู้วิจารณ์ภาพยนตร์ในประเทศไทย แต่สะท้อนให้เห็นความสำคัญของกลุ่มผู้ชมในงานวิจารณ์ภาพยนตร์ จากเดิมที่เป็นเพียงผู้รับศิลปะ แต่กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมวิจารณ์โดยอาศัยเทคโนโลยี จนกระทั่งเกิดการแบ่งกลุ่มผู้ชมของตนเอง ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดต่อไปในผลการวิจัยหัวข้อ 2.2 ความเคลื่อนไหวในการวิจารณ์ภาพยนตร์

2.1.2 ประเภทของเครือข่ายภาพยนตร์ ในระยะที่ 1 ของโครงการที่ 5 นี้ ผู้วิจัยแบ่งประเภทของเครือข่ายทางภาพยนตร์ออกเป็นหลายประเภท สามารถสรุปได้ดังนี้

- เครือข่ายทางการศึกษา
- เครือข่ายผู้ผลิตภาพยนตร์ แบ่งย่อยออกไปเป็น การแบ่งตามรูปแบบของการผลิตภาพยนตร์ และแบ่งตามแหล่งทุน
 - เครือข่ายผู้จัดงาน แยกย่อยเป็นเจ้าของพื้นที่จัดงานและแหล่งทุน
 - เครือข่ายสื่อและการประชาสัมพันธ์
 - เครือข่ายนักวิจารณ์ แบ่งเป็นเครือข่ายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน เครือข่ายนักวิจารณ์สตาร์พิกส์ เครือข่ายกลุ่มฟิล์มไวรัล
 - เครือข่ายผู้ชม แบ่งตามรสนิยมในการชมภาพยนตร์ (กลุ่มหนังกระแสหลัก กลุ่มหนังศิลปะ กลุ่มคนรักหนัง กลุ่มแฟนคลับ) แบ่งตามอายุหรือรุ่น แบ่งตามพื้นที่ (ผู้ชมในเมืองและนอกเมือง)
 - เครือข่ายตามรูปแบบและเนื้อหาของภาพยนตร์ แบ่งตามรูปแบบ (เครือข่าย

ภาพยนตร์สารคดี (เครือข่ายภาพยนตร์ศิลปะ) แบ่งตามเนื้อหา (เครือข่ายภาพยนตร์มานุษยวิทยา เครือข่ายภาพยนตร์อาเซียน เครือข่ายภาพยนตร์อีสาน

ในระยะที่สองของโครงการ ประเภทของเครือข่ายยังคงมีลักษณะเดิม แต่จะมีความแตกต่างในรายละเอียดของบางประเภท สืบเนื่องจากข้อมูลใหม่ที่ได้ค้นพบ ได้แก่ เครือข่ายผู้จัดงาน และเครือข่ายวิชาการ เครือข่ายวิจารณ์และเครือข่ายผู้ชม สามารถสรุปข้อค้นพบใหม่ในส่วนประเภทของเครือข่าย ดังนี้

2.1.2.1 เครือข่ายผู้จัดงาน ในระยะที่สองมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ภาพยนตร์โดยตรงหรือที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่ปรากฏในรูปแบบของเทศกาลภาพยนตร์ มีจำนวนมากถึง 30 รายการ ขณะที่หน่วยงานอิสระอย่างร้านกาแฟและร้านหนังสือ เพิ่มขึ้นจากเดิมเพียง 2-3 แห่ง (ร้านกาแฟ Jam และร้านหนังสืออิสระ House of Common Cafe)

ความเคลื่อนไหวในเครือข่ายของผู้จัดงาน มีความแตกต่างจากเครือข่ายเจ้าของพื้นที่งานที่ผู้วิจัยสรุปไว้ในระยะที่ 1 ของโครงการ ซึ่งแบ่งเป็นเครือข่ายพื้นที่จัดงานระดับชาติ ได้แก่ องค์กรรัฐ สถานทูตและองค์กรส่งเสริมทางวัฒนธรรม และเครือข่ายพื้นที่จัดงานรายย่อย ได้แก่ ห้องแสดงงาน ร้านหนังสือ และร้านกาแฟ ผู้วิจัยพบว่าเครือข่ายของผู้จัดงานบางแห่งสามารถจัดกิจกรรมภาพยนตร์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของพื้นที่งานเอง เพียงแต่ไปเช่าพื้นที่จากโรงภาพยนตร์ พบได้มากในกลุ่มผู้จัดเทศกาลภาพยนตร์ โดยสรุปแล้ว สามารถจัดกลุ่มเครือข่ายผู้จัดงานได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้จัดงานเชิงเดี่ยว ส่วนใหญ่เป็นสถานทูตหรือสถาบันทางวัฒนธรรม การจัดงานมักจะฉายภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว ไม่มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการวิจารณ์มากนัก ไม่พบการสร้างเครือข่ายในการวิจารณ์แต่อย่างใด ยกเว้นการติดต่อเจ้าของภาพยนตร์และสถานที่ในการฉายภาพยนตร์เท่านั้น

2. ผู้จัดงานภายใน หมายถึง เครือข่ายที่จัดงานแล้วมักจะเชิญเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายในองค์กรหรือพื้นที่ หรือในกลุ่มเนื้อหาเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

- ภายในองค์กร เช่น ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ เทศกาลภาพยนตร์สตรี@ธรรมศาสตร์
- ภายในกลุ่มเนื้อหาเดียวกัน ได้แก่ สัปดาห์ภาพยนตร์ไทย-

จีน (กวางสี) เทศกาลภาพยนตร์เพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศ เทศกาลหนังโคลอมโบ เทศกาลหนังบอลลิวูด และ **Cultural Film Studies** ที่จัดโดย อาจารย์วิริยะ สว่างโชติ อดีตอาจารย์ประจำภาคภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

- ภายในภูมิภาค หมายถึงการสร้างเครือข่ายกับบุคคลภายนอก แต่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เช่น เทศกาลภาพยนตร์ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

3. ผู้จัดงานกับเครือข่ายรวม เป็นการจัดงานที่มีกิจกรรมจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้บุคลากรและแหล่งข้อมูลค่อนข้างหลากหลาย ตัวอย่างของงานที่จำเป็นจะต้องใช้เครือข่ายภายนอกเหล่านี้ ได้แก่

- เทศกาลภาพยนตร์สารคดีนานาชาติ เทศกาลภาพยนตร์เฌิบ และ เทศกาลภาพยนตร์สั้น โดย หอภาพยนตร์ ส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายของที่ปรึกษาและผู้บริหารหอภาพยนตร์ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ภาพยนตร์ หรือผู้สร้างคุณภาพให้กับองค์กร

- เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ และ เทศกาลภาพยนตร์อาเซียน ส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายของศูนย์มานุษยวิทยาและหอภาพยนตร์

- เทศกาลหนังเมืองแคน ขอนแก่น ใช้เครือข่ายอีสานของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และตัวแทนอีสานในสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์แห่งประเทศไทย

- เทศกาลและประชุมวิชาการภาพยนตร์ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นกรณีศึกษาสำคัญในการสร้างเครือข่าย เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยเพิ่งจัดงานเป็นครั้งแรกและมีนโยบายที่จะก่อตั้งสาขาภาพยนตร์ ทางมหาวิทยาลัยยังไม่มีเครือข่ายชัดเจน จึงพยายามติดต่อทุกหน่วยงานในการจัดกิจกรรม

อนึ่ง ในการจัดกลุ่มผู้จัดงานนั้น ผู้วิจัยได้รวมถึงกลุ่มผู้ชมด้วย คงพิจารณาเฉพาะในส่วนผู้จัดงานเท่านั้น

นอกจากนี้ การจัดงานนั้นมิได้หมายถึงเจาะจงเฉพาะความมุ่งหวังทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงผลทางธุรกิจด้วย ดังจะเห็นได้จากการสร้างเครือข่ายในภูมิภาคของ **Documentary Club** นั้น ส่วนหนึ่งก็เพื่อสร้างคนดูสารคดีในภูมิภาคอื่น ๆ มิใช่แต่เพียงกรุงเทพ อีกทั้งเพื่อปกป้องลิขสิทธิ์ในการฉายภาพยนตร์ของตน

2.1.2.2 เครือข่ายวิชาการ ตลอดโครงการที่ 5 นี้ ผู้วิจัยภาพยนตร์ได้พยายามประสานงานในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะในระยะที่ 2 ของโครงการ เมื่อเกิดความนิยมในหนังสือ

วิชาการภาพยนตร์ในช่วงปี พ.ศ. 2559

ในระยะแรกของโครงการ ผู้วิจัยพยายามค้นหาสถาบันที่มีการสอนวิชาภาพยนตร์ ได้ข้อสรุปร่วมกันบางอย่างว่า วิชาเกี่ยวกับการวิจารณ์ปรากฏในคณะที่สอน 3 สาขา ได้แก่ สาขาที่สอนวิชาภาพยนตร์โดยตรง สาขาทางสายศิลปะอื่น และสาขาวิชาทางวัฒนธรรม สถาบันที่สอนภาพยนตร์ส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่าในเขตภูมิภาค ซึ่งก็ยังคงมิได้เพิ่มขึ้นมากนักในระยะที่สองของโครงการ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสอนในการผลิตมากกว่าการวิจารณ์ภาพยนตร์ กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเพียงการวิจารณ์ผลงานภาพยนตร์ของนักศึกษา หรืออาจจะกล่าวสรุปได้ว่า ห้องเรียนไม่สามารถสร้างนักวิจารณ์ได้

สำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมการวิจารณ์นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการทำงานในระดับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้แก่ ชมรมภาพยนตร์และอาจารย์ภาพยนตร์เพียงไม่กี่ท่าน ประสบปัญหาความต่อเนื่อง เป็นวิชาที่เชื่อมโยงกับการผลิตมากกว่า และยังมีได้เกิดเครือข่ายนักวิชาการอย่างจริงจัง

ในระยะที่สองของโครงการฯ ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักวิชาการที่สอนวิชาภาพยนตร์ตามสถาบันต่าง ๆ มากขึ้น ได้ข้อสังเกตหลายประการ ดังนี้

1. การศึกษาวิชาวิจารณ์ภาพยนตร์มีข้อจำกัดหลายประการ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาในประเทศไทย นักศึกษาจะต้องผ่านวิชากลางหลายวิชา กว่าจะได้ศึกษาวิชาทางภาพยนตร์โดยตรง

นอกจากนี้ บางวิชากำหนดขึ้นเพียงเพื่อให้ครบวัตถุประสงค์ตามข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น ดังนั้นวิชาที่ดูเหมือนว่าจะปรับนำไปสู่การวิจารณ์ได้ อาทิ เชื้อชาติไทยในภาพยนตร์ เป็นต้น แต่อาจไม่สอนได้ในทางปฏิบัติจริง

2. การขาดแคลนบุคลากรที่จบการศึกษาทางภาพยนตร์ ทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการสร้างเครือข่ายวิชาการ สถาบันการศึกษาหลายแห่งอาจให้ความสนใจในวิชาอื่น ๆ ที่มีใช้การผลิตเพียงอย่างเดียว แต่ก็ยังขาดผู้จบการศึกษาทางด้านนี้ โดยแต่ละสถาบันจะใช้วิธีแก้ปัญหาดูแตกต่างกันไป บ้างก็เน้นหลักสูตรตามที่สถาบันนั้นมีศักยภาพ อาทิ เน้นวิชาทางศิลปะที่สามารถดึงผู้สอนจากคณะอื่น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) เชิญผู้สอนที่มาจากทางสายวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยบูรพา) หรือผู้สอนที่จบในสาขาอื่นต้องเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง (มหาวิทยาลัยบูรพา)

บางสถาบันการศึกษาเริ่มมีผู้ที่จบการศึกษาทางทฤษฎีภาพยนตร์ แต่ได้สอนวิชาทางด้านทฤษฎีหรือเนื้อหาทางวิชาการเพียงน้อยนิด อันเนื่องมาจากการเน้นการผลิตของสถาบันการศึกษาเหล่านั้น

ปัญหานี้ยังปรากฏเด่นชัดขึ้นในสถาบันการศึกษาในภูมิภาค จนเรียกได้ว่าการสอนและการจัดกิจกรรมมีลักษณะตามมีตามเกิด นอกจากผู้สอนจะต้องศึกษาเพิ่มด้วยตนเอง อาศัยแหล่งข้อมูลทั้งภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในกิจกรรมส่งเสริม และวิทยากรที่อยู่ในภูมิกานั้น (มหาวิทยาลัยมหาสารคามและมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) บางครั้งก็ใช้วิธีรวบรวมการสอนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้น เพื่อที่จะเชิญผู้สอนจากกรุงเทพได้ (มหาวิทยาลัยนครสวรรค์) เป็นต้น

3. สถาบันการศึกษากับสายวิชาชีพยังแยกส่วนกันอยู่ค่อนข้างมาก ทำให้เนื้อหาวิชาการและทฤษฎีทางภาพยนตร์ยังมีช่องโหว่ ไม่สามารถเชื่อมโยงกันเป็นเนื้อเดียวกัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ ผู้ประกอบอาชีพก็มองว่าการสอนหรือการวิจัยในมหาวิทยาลัยไม่สะท้อนภาพความเป็นจริง ขณะที่นักวิชาการมองว่าบทสรุปของวิชาชีพขาดหลักวิชาการ เป็นต้น เท่าที่ผ่านมา มีเพียง ดร. กฤษดา เกิดดี เท่านั้นที่ได้ชื่อว่ามีความรู้ทางสายวิชาการและอาชีพในการปฏิบัติงาน แต่นักวิชาการอื่นยังคงไม่ได้เกี่ยวข้องกับทางสายอาชีพอย่างเด่นชัด ทำให้มุมมองและองค์ความรู้ที่ค้นพบได้ในการวิจัย ไม่สามารถนำมาใช้ในฐานะองค์ความรู้ทางทฤษฎีหรือใช้ในระบบอุตสาหกรรมได้อย่างเต็มที่

สถาบันการศึกษาหลายแห่งละเลยที่จะพัฒนาวิชาการทางด้านเนื้อหาในเชิงทฤษฎี โดยจ้างนักวิจารณ์มาสอนเป็นอาจารย์พิเศษ ถ้าเป็นนักวิจารณ์ที่มีประสบการณ์มานานแล้ว ก็เรียกว่าสามารถทดแทนกันได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัญหามักเกิดขึ้นในกลุ่มนักวิจารณ์รุ่นใหม่ที่มีได้จบการศึกษาทางด้านนี้โดยตรง มีเพียงความรู้เบื้องต้นทางภาพยนตร์ในระดับหนึ่งและขาดประสบการณ์เพียงพอ ทำให้เนื้อหาที่สอนนั้นยังมีข้อบกพร่อง

เครือข่ายวิชาการกับผู้อยู่ในสายวิชาชีพ มักเป็นไปในลักษณะการเชิญผู้ประกอบวิชาชีพในการผลิตมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร หรือขอความร่วมมือในการทำวิจัยในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสามารถช่วยได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็อาจจะยังมีช่องโหว่ในรายละเอียด

4. เครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา จะเป็นไปในลักษณะบุคคล หมายถึงการเป็นอาจารย์พิเศษหรืออาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ด้วยกัน เช่น เรียนจบจากสถาบันเดียวกัน ได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์พิเศษระหว่างสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยบูรพา) หรือเป็นอาจารย์เก่าที่เคยสอน (มหาวิทยาลัยสยาม) ทั้งนี้จะเห็นได้ชัดมากในสถาบันการศึกษาระดับภูมิภาค (มหาวิทยาลัยมหาสารคามและขอนแก่น)

5. เครือข่ายวิชาการกับสถาบันอื่น การเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยนั้นยังไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดนัก แต่เกิดขึ้นระหว่างหอภาพยนตร์กับสถาบันการศึกษาบางแห่ง หอภาพยนตร์ได้พยายามทำหน้าที่ประสานงานด้านนี้ แต่การเชื่อมโยงทางด้านวิชาการขององค์กรมักปรากฏในระดับ

บุคคลและกลุ่มบุคคล และมีลักษณะตอบรับเพียงอย่างเดียว หรือเฉพาะผู้ที่อยู่ในเครือข่าย ได้แก่ นักวิชาการที่เข้าไปค้นคว้าหาข้อมูลจากหอภาพยนตร์ หรือได้รับทุนจากหอภาพยนตร์ในการทำวิจัย นอกจากนี้ หอภาพยนตร์มิได้มีบุคลากรที่มีความรู้และศักยภาพทำงานทางวิชาการได้อย่างเต็มที่ งานทางวิชาการที่เกิดขึ้นยังคงเป็นไปเพียงลักษณะการจัดการเท่านั้น ขณะที่เนื้อหาทางวิชาการยังไม่มีทิศทางอย่างชัดเจน งานบางชิ้นก็มีลักษณะเป็นไปตามทฤษฎีภาพยนตร์ งานบางชิ้นก็นำทฤษฎีสาขาอื่นมาใช้ บางครั้งก็เป็นเพียงการวิจัยเชิงประจักษ์ที่น่าข้อค้นพบของงานชิ้นอื่นมารวมกัน

ตัวอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดในงานวิชาการของหอภาพยนตร์ คือ "วารสารหนังไทย" ซึ่งเป็นวารสารทางวิชาการของหอภาพยนตร์นั้น มากกว่าครึ่งเป็นข้อเขียนของนักวิจารณ์หรือผู้ที่เพิ่งจบการศึกษามาตีพิมพ์ ยังคงมิได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบทางวิชาการอย่างที่ปรากฏในประเทศไทย

6. การเชื่อมโยงระดับต่างประเทศ ปรากฏให้เห็นเฉพาะของหอภาพยนตร์ ซึ่งก็เป็นไปในลักษณะเดียวกับเครือข่ายในประเทศไทย กล่าวคือ เป็นไปในลักษณะการจัดการ และเป็นไปเฉพาะเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน มิได้มีลักษณะของการขับเคลื่อนทางทฤษฎีและวิชาการอย่างแท้จริง

7. การพัฒนาการศึกษาภาพยนตร์ในเชิงวิจารณ์ น่าจะเกิดขึ้นได้ในสาขาวิชาทางมนุษยศาสตร์ โดยเฉพาะในกลุ่มภาษาและวัฒนธรรม เพราะมีการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการอ่านและการเขียนโดยตรง มีตัวอย่างเกิดขึ้นจำนวนมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปนี้มาจากการสัมภาษณ์และการเปิดอบรมวิจารณ์ภาพยนตร์ให้กับบุคคลภายนอก ซึ่งผู้เข้าอบรมส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาและวรรณกรรม แต่มาร่วมอบรมเพราะต้องการต้องการความรู้ทางภาพยนตร์เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และศึกษาภาพยนตร์สืบต่อไป ซึ่งเท่าที่ผ่านมานั้น การอบรมส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากเก็บค่าอบรมเป็นตัวเลขที่สูงมาก

2.1.2.3 *เครือข่ายนักวิจารณ์* ในระยะแรกของโครงการที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้สรุปว่า เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์โดยตรงและเป็นทางการในประเทศไทยมีเพียงกลุ่มเดียว ได้แก่ *ชมรมวิจารณ์บันเทิง* ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 มีสมาชิกทั้งนักวิจารณ์เก่าและใหม่ นอกนั้นเป็นเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ เครือข่ายนักวิจารณ์สตาร์พิกส์ เครือข่ายฟิล์มไวรัล และเครือข่ายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกติน นอกจากนี้ก็มีเครือข่ายนิตยสารไบโอสโคป ซึ่งเชื่อมโยงกับนักวิจารณ์ที่เติบโตมาจากบล็อก อาทิ คันฉัตร รัชสีกาญจน์ส่อง, ชญานิน เตียงพิทยากร เป็นต้น ล่าสุดที่พบคือ เครือข่ายนักวิจารณ์แฟนเพจ ซึ่งเท่าที่ผ่านมายังมีการรวมตัวแบบหลวม ๆ

2.1.2.4 เครือข่ายผู้ชม ในระยะแรกของโครงการที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้สรุปว่า เครือข่ายผู้ชมเป็นกลุ่มที่จะนำไปสู่การพัฒนาในสายวิจาร์ณได้มากที่สุด เพราะการรวมกลุ่มนั้นมักเกิดจากความสนใจในการชมภาพยนตร์เป็นหลัก ก่อนนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้ชมออกเป็น ตามรสนิยมในการชมภาพยนตร์ (กลุ่มหนังอาร์ตเฮ้าส์ กลุ่มหนังกระแสหลัก กลุ่มคนรักหนัง กลุ่มแฟนคลับ) แบ่งตามระดับอายุหรือรุ่น แบ่งตามพื้นที่ แบ่งตามรูปแบบและเนื้อหาของภาพยนตร์ (เครือข่ายภาพยนตร์มานุษยวิทยา เครือข่ายภาพยนตร์อาเซียน เครือข่ายภาพยนตร์อีสาน)

ในระยะที่ 2 ของโครงการนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีการแบ่งกลุ่มผู้ชมในลักษณะที่แตกต่างจากการตอบรับของผู้ชมภาพยนตร์เรื่อง *ฟรีแลนซ์ ห้ามป่วย ห้ามพัก ห้ามรักหมอ* (ภาคผนวก จ) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีการผลิตผสมผสานระหว่างภาพยนตร์กระแสหลักจากผู้กำกับที่เติบโตมาจากการสร้างภาพยนตร์อิสระหรือทางเลือก ส่งผลให้ผู้ชมที่เป็นฐานกลุ่มของบริษัทและผู้ชมที่เป็นแฟนคลับของผู้กำกับ เกิดการวิพากษ์จนแบ่งกลุ่มผู้ชมของตนเองออกเป็น

1. นักดูหนัง คือผู้ที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญ ตามความหมายของคำว่า "นัก" นอกจากนี้ นักดูภาพยนตร์ยังสามารถแบ่งกลุ่มตามประเภทของภาพยนตร์ที่นักดูชื่นชอบ เช่น นักดูภาพยนตร์แนวรวม – คอม (โรแมนติคคอมเมดี้) หรือนักดูภาพยนตร์อินดี้ (ภาพยนตร์อิสระที่มักจะมีวิธีการนำเสนอแตกต่างจากทั่วไป)

2. นักรีวิวนึง หมายถึงนักวิจารณ์ที่มักจะได้รับเชิญไปครอบสื่อ

3. คอหนังไทย หมายถึงผู้ที่มีความชื่นชอบในการดูภาพยนตร์ไทย แต่ไม่ได้ระบุว่าจะอยู่ในกลุ่มใด

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ารสนิยมในการเลือกชมภาพยนตร์ เป็นตัวแปรสำคัญในการแบ่งประเภทคนดูและวิจารณ์ภาพยนตร์ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ทั้งผู้ที่ได้มีความรู้จนถึงผู้เชี่ยวชาญ ยังไม่รวมไปถึงแนวภาพยนตร์ที่นิยมชมชอบ ก็ส่งผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ด้วยเช่นกัน มิติเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มผู้สร้างงานอิสระมักจะมีทัศนคติที่เยอหยิ่งรังเกียจผู้ที่สร้างงานอีกประเภทหนึ่ง เช่นเดียวกับคนดูภาพยนตร์กลุ่มแนวศิลปะที่ชอบดูแคลนผู้ที่มีความนิยมในภาพยนตร์ตลาด เป็นต้น แต่มิติเหล่านี้ก็ยังมีได้มีการศึกษาในรายละเอียดอย่างจริงจังน่าจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ต่อไป

นอกจากนี้ ยังเกิดกลุ่มผู้ชมตามภูมิภาคแบบใหม่ที่รวมตัวกัน ออกมาเรียกร้องให้มีการฉายภาพยนตร์ที่อยู่ในความสนใจของพวกเขา กลุ่มเหล่านี้ชื่อว่า ‘เครือข่ายคนดูหนัง’ “เครือข่ายชาวหาดใหญ่ต้องการดูหนังเรื่องนี้” หรือ “เครือข่ายชาวขอนแก่นต้องการชมภาพยนตร์เรื่อง

นี้” เป็นต้น

2.1.3 ลักษณะและการเชื่อมโยงของเครือข่าย

ในระยะแรกของโครงการ สาขาภาพยนตร์แบ่งขนาดของเครือข่ายภาพยนตร์ออกเป็น ระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และสถาบัน และลักษณะการเชื่อมโยงเครือข่ายออกเป็น เครือข่ายภายใน เครือข่ายข้ามสาขา และเครือข่ายต่างประเทศ

จากข้อค้นพบในระยะที่สองของโครงการ ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะของเครือข่ายไม่ได้มีเพียงขนาดและลักษณะตามขั้นต้นเพียงอย่างเดียว แต่มีความซับซ้อนในลักษณะของเครือข่ายเฉพาะในแวดวงภาพยนตร์และภายนอกแวดวงอีกด้วย สามารถสรุปลักษณะเครือข่ายได้ดังนี้

2.1.3.1 เครือข่ายภายในแวดวงภาพยนตร์ หมายถึงเครือข่ายที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ที่ประกอบอาชีพและมีความรู้ทางภาพยนตร์ อาจจะมีทั้งบุคคล กลุ่มบุคคลและสถาบัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่ทางการ สรุปได้ดังนี้

- เครือข่ายภาพยนตร์ระดับบุคคล ซึ่งเป็นที่รู้จักมากที่สุด ได้แก่ เครือข่าย กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน ซึ่งเป็นกลุ่มอบรมภาพยนตร์วิจิตรของมูลนิธิหนังไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รวมทั้งการเป็นผู้บริหารของหอภาพยนตร์แห่งชาติ
- เครือข่ายภาพยนตร์ระดับกลุ่มบุคคล มีอยู่หลายกลุ่ม แต่มักจะปิดตัวลง เพราะไม่มีทุนสนับสนุน เครือข่ายภาพยนตร์ระดับกลุ่มบุคคลที่มีอายุยืนนานที่สุด ได้แก่ फिल्मไวรัส ซึ่งเริ่มต้นจากความสนใจภาพยนตร์ของสนธยา ทรัพย์เย็น ก่อนที่เลิกล้มไป โดยโอนย้ายหน้าที่ให้กับนักวิจารณ์ที่เติบโตจากบล็อกอย่างวิวัฒน์ เลิศวิวัฒน์วงศ์ ซึ่งเท่าที่ผ่านมาได้พยายามจัดกิจกรรมภาพยนตร์กับองค์กรต่างๆ

นอกจากนี้ก็มีกลุ่มจากนิตยสารไบโอสโคป ซึ่งปัจจุบันปรับมาเป็น **Documentary Club** กลุ่มเครือข่ายผู้ชมภาพยนตร์สารคดีในที่สุด โดยมีความมุ่งหวังที่จะขยายกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์สารคดีออกไปให้มีจำนวนมากขึ้น สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้ก่อตั้งจากสื่อมาเป็นผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์สารคดี

- เครือข่ายภาพยนตร์ระดับสถาบัน อาทิ ชมรมวิจารณ์บันเทิง สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งประเทศไทย และหอภาพยนตร์แห่งชาติ

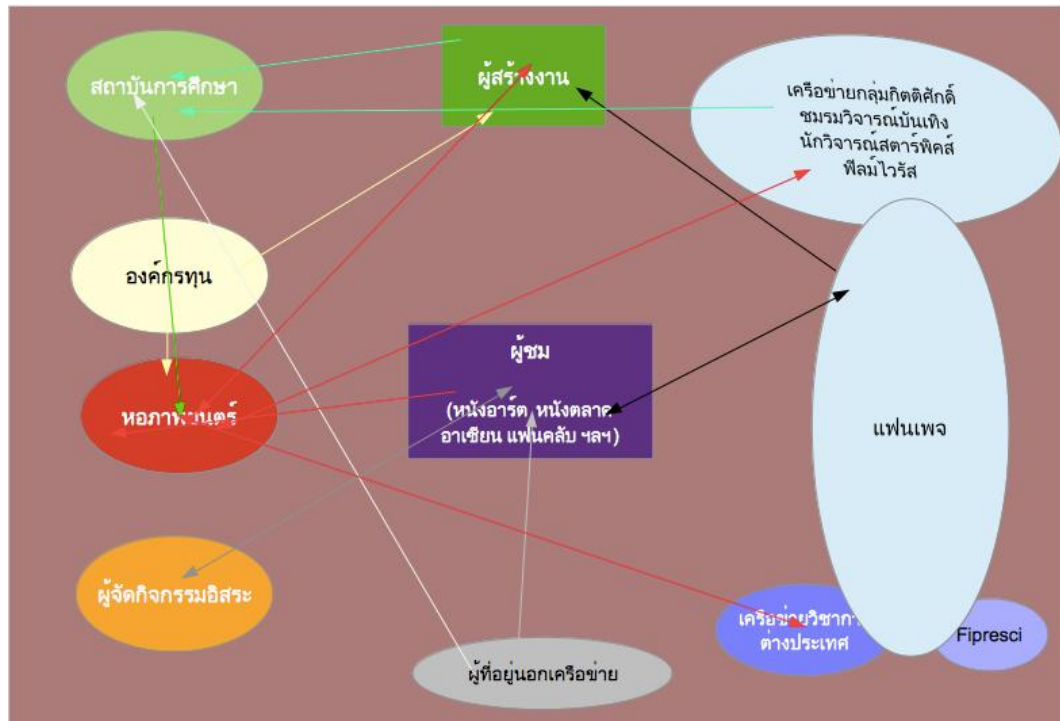
2.1.3.2 เครือข่ายภายนอกแวดวงภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่า นอกจากเครือข่ายภาพยนตร์ภายในแล้ว ก็ยังมีกลุ่มอื่น ๆ อีกจำนวนไม่น้อยที่เคลื่อนไหวอยู่นอกวง ซึ่งมีลักษณะร่วมบางอย่างกับเครือข่ายข้ามสาขาที่ได้กล่าวไว้ในระยะแรกของโครงการนี้ แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

- นอกสาขาศิลปะ อาทิ สายวรรณกรรม สายดนตรี หรือสายละครเวที เป็นต้น

- นอกเนื้อหา ได้แก่ สตรีศึกษา อาเซียนศึกษา เป็นต้น

เครือข่ายนอกแวดวงภาพยนตร์เหล่านี้ มีทั้งระดับบุคคลและกลุ่มบุคคล ถ้าเป็นระดับองค์กร จะเชื่อมโยงกับองค์กรซึ่งเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้ว ได้แก่ หอภาพยนตร์ ซึ่งก็จะแนะนำเชื่อมโยงกับบุคคลที่อยู่ในองค์กรของตนเท่านั้น ยกเว้น เครือข่ายนอกแวดวงภาพยนตร์ส่วนบุคคล ส่วนหนึ่งจะทำงานตัวคนเดียว หรือรู้จักบุคคลในแวดวงภาพยนตร์บุคคลใดบุคคลหนึ่ง งานของพวกเขาได้สร้างคุณูปการต่อแวดวงภาพยนตร์อยู่ไม่น้อย แต่ไม่เป็นที่รู้จักในแวดวงภาพยนตร์นัก จึงขาดแรงสนับสนุนในการทำงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในอนาคตได้ ดังจะเห็นได้จาก กรณีการจัด **Cultural Film Studies** โดยอาจารย์วิริยะ สว่างโชติ หรืออาจารย์สิตางค์ เจริญวงศ์ และ ฐานชน จันทรเรือง ผู้ตีพิมพ์หนังสือ "ปรัชญาในภาพยนตร์" เป็นต้น เครือข่ายทั้งสองแทบจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้ที่อยู่ในแวดวงภาพยนตร์ หากได้รับการสนับสนุนหรือมีการรวมกลุ่ม จะช่วยสร้างคุณูปการต่อการพัฒนาการวิจารณ์ภาพยนตร์ทั้งระดับทฤษฎีและปฏิบัติได้อยู่น้อย

จากข้อมูลที่ค้นพบทั้งเก่าและใหม่ สามารถสรุปแผนภูมิของเครือข่ายภาพยนตร์ทั้งนอกและในได้ดังนี้

แผนภูมิดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผู้สร้างงาน หมายถึง ผู้สร้างภาพยนตร์ ซึ่งเท่าที่ผ่านมาเชื่อมโยงกับองค์กรทุนในฐานะผู้สนับสนุนทุนสร้างภาพยนตร์ โดยเฉพาะกลุ่มผู้กำกับอิสระ หรือได้รับเชิญไปร่วมงานกับองค์กรจัดกิจกรรมภาพยนตร์

สถานบันการศึกษา หมายถึง สถาบันที่สอนภาพยนตร์ มักจะเชื่อมโยงกับนักวิจารณ์หรือผู้กำกับในฐานะอาจารย์พิเศษ หรือเชื่อมโยงกับหอภาพยนตร์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

องค์กรทุน ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม ให้การสนับสนุนผู้สร้างงานอิสระและจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรจัดกิจกรรมทางภาพยนตร์ ในระยะที่สองของโครงการมีองค์กรทุนแหล่งใหม่ ได้แก่ Asia Center ของมูลนิธิญี่ปุ่น ให้การสนับสนุนกิจกรรมของผู้จัดอิสระ อาทิ The Reading Room และ กลุ่มฟิล์มไวรัล รวมทั้งองค์กรจัดกิจกรรมทางภาพยนตร์อย่างเทศกาลภาพยนตร์โลกแห่งกรุงเทพ และหอภาพยนตร์แห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ญี่ปุ่น

องค์กรจัดกิจกรรมทางภาพยนตร์ ได้แก่ สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ และหอ

ภาพยนตร์แห่งชาติ สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ มักจะเชื่อมโยงกับผู้สร้างงานและองค์กรทุนอย่างกระทรวงวัฒนธรรมเป็นหลัก รวมทั้งนักวิจารณ์และนักวิชาการในเครือข่าย แต่ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติพยายามรับฟังเสียงสาธารณชนมากขึ้น ด้วยการรวมนักวิจารณ์ออนไลน์และผู้สร้างอิสระลงคะแนนเสียงรางวัลสุพรรณหงส์แห่งชาติด้วย

ผู้จัดกิจกรรมอิสระ หมายถึงผู้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาพยนตร์กลุ่มอิสระ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรใด ๆ กลุ่มนี้เป็นพลังขับเคลื่อนในการสร้างกิจกรรมและพลังปัญญาทางภาพยนตร์ที่มักจะเกิดขึ้นและตายไปอันเนื่องมาจากขาดการสนับสนุน กลุ่มนี้มีทั้งผู้ที่อยู่ในและนอกแวดวงภาพยนตร์ อาทิ กลุ่มฟิล์มไวรัส, กลุ่ม Documentary Club, หรือ กลุ่ม Cultural Film Studies ของ อ.วิริยะ สว่างโชติ

กลุ่มนักวิจารณ์ แบ่งเป็นกลุ่มที่เป็นที่รู้จักในแวดวงภาพยนตร์ ได้แก่ ชมรมวิจารณ์บันเทิง, เครือข่ายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน, กลุ่มนักวิจารณ์สตาร์พิกส์, กลุ่มฟิล์มไวรัส และยังมีนักวิจารณ์ออนไลน์ซึ่งยังไม่มีกรรวมกลุ่มและสังกัดอย่างชัดเจน มีฐานที่ค่อนข้างกว้าง

กลุ่มผู้ชม มีฐานที่ค่อนข้างกว้างและแตกเป็นกลุ่มย่อย ส่วนใหญ่มีเครือข่ายกับนักวิจารณ์ออนไลน์และกลุ่มผู้จัดกิจกรรมอิสระมากกว่า เพราะทั้งสองกลุ่มมีกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าร่วมงานได้อย่างต่อเนื่อง หรือร่วมแสดงความคิดเห็นในข้อเขียนของนักวิจารณ์ออนไลน์ กลุ่มนี้ได้มีการเชื่อมโยงกับองค์กรใหญ่อย่างจริงจัง ยกเว้นว่าเป็นเพียงผู้เข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากเครือข่ายภาพยนตร์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ยังมีเครือข่ายนอกแวดวงภาพยนตร์อีกหลายบุคคล ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 2.1.3.2

2.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการสร้างเครือข่าย

ในระยะแรกของโครงการนี้ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่ายประกอบด้วย งบประมาณ ระบบอุปถัมภ์ และความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเมืองและภูมิภาค ปัจจัยดังกล่าวก็ยังส่งผลต่อการพัฒนาการสร้างเครือข่ายการวิจารณ์ในสังคมไทยเช่นกัน แต่ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อจำกัดอื่น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1.4.1 แหล่งที่มาของเครือข่าย หมายถึง รายชื่อของเครือข่ายที่อยู่ในมือของผู้จัดงาน บางครั้งส่งผลต่อการสร้างกิจกรรม ผู้จัดบางรายมีเครือข่ายในมือของตนเองค่อนข้างน้อย และประสบปัญหาในการสร้างเครือข่ายเพิ่ม โดยเฉพาะในเรื่องของเวลา ส่งผลให้ยังคงใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงในการจัดงาน ตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้จากการจัดงานของโครงการสตรีศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

2.1.4.2 นโยบายของผู้จัดงาน ซึ่งแบ่งเป็นระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และสถาบัน

อาจมีนโยบายบางอย่างที่จะคัดเลือกบุคคลเฉพาะบางกลุ่มในการสร้างเครือข่ายของตน อาทิ เทศกาลภาพยนตร์เกย์และเลสเบี้ยนมักเลือกบุคคลหรือองค์กรที่สนใจในเพศที่สาม หรือผู้จัดเทศกาลภาพยนตร์ไทย-จีน ก็จะมีเฉพาะองค์กรทางวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศเข้าร่วมงาน เป็นต้น อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมของกลุ่มฟิล์มไวรัสที่เปลี่ยนไป แต่เดิมนั้น ผู้จัดให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรม แต่เมื่อได้เปลี่ยนผู้จัดใหม่เป็น วิวัฒน์ เลิศวิวัฒน์วงศานันท์ สามารถสร้างกิจกรรมเผยแพร่ไปยังที่ต่าง ๆ มากขึ้นทั่วประเทศไทย แต่ลักษณะการเคลื่อนไหวยังคงเน้นตัวบุคคลคือผู้จัดเพียงคนเดียว ทำให้กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นเพียงเสริมสร้างตัวตนของบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้ผู้จัดก็มีได้ให้ความร่วมมือกับทางโครงการฯ ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาต่อการสร้างเครือข่าย ยังคงเป็นเรื่องของงบประมาณ และระบบอุปถัมภ์ ในเรื่องของงบประมาณ ผู้วิจัยพบว่าปัญหานี้จะยิ่งทวีคูณมากขึ้นในพื้นที่ภูมิภาค จนเรียกได้ว่า การสร้างกิจกรรมอยู่ในลักษณะตามมีตามเกิด ดังจะเห็นได้จาก กรณีการจัดเทศกาลภาพยนตร์ลุ่มน้ำโขง ของ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้จัดเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องใช้ภาพยนตร์ที่พบได้จากอินเทอร์เน็ตหรือดีวีดีที่ตนหามาได้ ส่วนวิทยากรก็เป็นอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญที่เดินทางมายังจังหวัดนั้น เป็นต้น

เช่นเดียวกับระบบอุปถัมภ์ที่ได้สกัดกั้นบุคคลที่มีความสามารถออกจากวงจรที่จะพัฒนาการวิจารณ์ได้ บทเรียนดังกล่าวจะเห็นได้ชัดจากกรณีของ อาจารย์วิริยะ สว่างโชติ และอาจารย์ภัทรวดี สุพรรณพันธุ์ ซึ่งเป็นไปด้วยทั้งความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม บางหน่วยงานมีความตั้งใจที่จะใช้เครือข่ายในวงจรของตนด้วยผลประโยชน์ ระบบอุปถัมภ์ หรือเหตุผลแตกต่างกันไป แต่บางครั้งก็เกิดจากความไม่ตั้งใจ ดังจะเห็นได้จากกรณีตัวอย่างงานกิจกรรมของศูนย์มานุษยวิทยา บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ของศูนย์ ฯ มักจะเป็นผู้ที่เข้ามาร่วมงานอย่างเป็นประจำ หรือเป็นที่คุ้นหน้าคุ้นตากันอยู่แล้ว โดยมองข้ามผู้มาใหม่ที่จัดกิจกรรมอยู่เป็นประจำ อาทิ อาจารย์วิริยะ สว่างโชติ อาจารย์ทางดนตรีที่ฉาย **Cultural Film Studies** อยู่ทุกเดือน อาจารย์กล่าวว่ามีความคุ้นเคยกับทางศูนย์ฯ แต่ไม่เคยได้รับการเชิญให้ไปร่วมกิจกรรมทางภาพยนตร์ ทั้งนี้อาจจะด้วยเหตุผลของเจ้าหน้าที่ในสายงานนี้

เช่นเดียวกับกรณีที่เกิดขึ้นกับ อาจารย์ภัทรวดี สุพรรณพันธุ์ อดีตนักวิจารณ์ และผู้ที่ศึกษาภาพยนตร์ศึกษาเป็นกลุ่มแรก ๆ ของไทย เธอไม่เคยทำงานทางด้านภาพยนตร์มาก่อน แต่ไปศึกษาเพราะความสนใจส่วนตัว หลังจากจบการศึกษา ได้เขียนบทวิจารณ์ให้กับนิตยสารคดี ภัทรวดี

เป็นผู้ที่อยู่นอกเครือข่ายภาพยนตร์อย่างเต็มรูปแบบ ความรู้ความสามารถทางภาพยนตร์ศึกษาของเธอ มิได้นำมาปรับใช้ในสังคมไทยอย่างเต็มที่ ไม่เคยได้รับการแนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรมภาพยนตร์ใด ๆ ในเมืองไทย ทั้งที่เธอได้รางวัลบทวิจารณ์ดีเด่น มล. บุญเหลือ เทพยสุพรรณประจำปี พ.ศ. 2544 เป็นผู้ร่วมเขียนตำรา "ทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์" ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และสอนวิชาภาพยนตร์ศึกษาที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการแนะนำโดยผู้วิจัย แต่เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหาร เธอไม่ได้รับการทาบทามตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยผู้ที่สอนทั้งหมดในปัจจุบันมิได้จบการศึกษาทางด้านนี้แต่ประการใด¹

2.1.5 การแก้ปัญหาด้วยองค์กรที่เป็นกลาง และการสร้างเครือข่ายผู้ชม

โมเดลการสร้างเครือข่ายตัวอย่าง: องค์กรที่เป็นกลาง จากการศึกษาในเรื่องนี้ตลอดโครงการ ผู้วิจัยพบว่า ทางออกที่ดีที่สุดในการสร้างเครือข่ายภาพยนตร์หรือการวิจารณ์ภาพยนตร์ คือ องค์กรที่วางตัวเป็นกลาง พร้อมทั้งจะเปิดใจกว้างและเป็นมิตรกับทุกฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยค้นพบจากการจัด "เทศกาลและประชุมวิชาการภาพยนตร์อาเซียน" ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และกลุ่มฟิล์มไวรัล ในยุคของผู้ก่อตั้ง คือ สนธยา ทรัพย์เย็น

ในส่วนของเทศกาลและประชุมวิชาการภาพยนตร์อาเซียน ผู้รับผิดชอบโครงการนี้ คือ คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งยังมิได้รู้จักบุคลากรในแวดวงทางภาพยนตร์มากนัก จึงต้องอาศัยการแนะนำจากที่ปรึกษา ได้แก่ นายภาณุ อารี เจ้าหน้าที่ของบริษัทสหมงคลฟิล์ม และนายสุชีพ วรรณสูตร อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต บุคคลแรกมีความคุ้นเคยกับหอภาพยนตร์แห่งชาติ บุคคลหลังเกี่ยวข้องกับสำนักศิลป์และวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม และศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ในส่วนของงานประชุมวิชาการนั้น ผู้จัดพยายามรวบรวมทั้งงานและบุคคลในส่วนของวิชาการและอาชีพ ในส่วนของสายอาชีพ ยังคงเป็นบุคคลประจำที่ได้รับเชิญไปในงานกิจกรรมอื่น ๆ แต่สิ่งที่แตกต่างไปก็คือ สายวิชาการ ผู้จัดพยายามรวบรวมเครือข่ายภายนอกที่สร้างกิจกรรมมาเป็นระยะทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ อ. สกฤต บุญยทัต (อาจารย์ที่ทำงานด้านวิจารณ์และเขียนบท

¹ ผู้วิจัยพยายามติดต่อสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาภาพยนตร์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นเวลา 1 ปี แต่มักจะนัดหมายนานเป็นเดือนบ้าง ไม่สะดวกบ้าง จนไม่สามารถสัมภาษณ์ได้ในที่สุด แต่จากการสนทนากับผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันดังกล่าว กล่าวว่า ทางมหาวิทยาลัยมิได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในส่วนของทฤษฎีและวิชาการมากเท่ากับสายการผลิต ซึ่งอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ทางมหาวิทยาลัยไม่ให้ความสำคัญกับการสอนในวิชาเชิงทฤษฎี

ภาพยนตร์) รศ. ดร. นิยม วงศ์คำ (อาจารย์ในเครือข่ายภาพยนตร์อีสาน) ผศ. ดร. ปรีชา สาคร (อาจารย์ในเครือข่ายอีสาน) อาจารย์วิริยะ สว่างโชติ (อาจารย์ผู้จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ที่ร้านกาแฟ) ดร. นฤมล ศรียานนท์ (ผู้สร้างภาพยนตร์) และผู้วิจัย ทั้งหมดนี้เป็นความกระตือรือร้นจาก ผศ. จเลิศ เจริญวัลย์ ผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยตรง มิใช่เกิดจากผู้รู้จากแวดวงภาพยนตร์ที่ร่วมทีมทำงาน

เช่นเดียวกับ กลุ่มฟิล์มไวส์ในช่วงการดำเนินงานของผู้ก่อตั้ง คือ สนธยา ทรัพย์เย็น นั้น การจัดกิจกรรมของกลุ่มในช่วงแรกนั้นมีความต่อเนื่องและเป็นประจำในบางพื้นที่ ได้สร้างให้เกิดกลุ่มนักวิจารณ์ใหม่ ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อาทิ กัลปพฤกษ์ หรือ วิวัฒน์ เลิศวิวัฒน์วงศา รวมทั้งให้ความร่วมมือกับทุกเครือข่ายโดยปราศจากการแบ่งกันใด ๆ แต่สิ่งเหล่านี้เริ่มสลายลงเมื่อเปลี่ยนมือผู้ดำเนินกิจกรรม

การวางตัวเป็นกลางนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์กรอิสระ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถทำได้ ในแนวทางปฏิบัติ ผู้วิจัยพยายามยึดเป็นแนวทางมาแล้วในการจัดกิจกรรมของโครงการ บางครั้งก็ได้รับความร่วมมือในการข้ามเครือข่ายดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการเชิญนักวิจารณ์รุ่นใหม่อย่าง วิวัฒน์ เลิศวิวัฒน์วงศา และ คณัตร์ รังสีกาญจน์ส่อง มาร่วมเป็นวิทยากรในโครงการ "การอบรมนักวิจารณ์รุ่นใหม่" ล่วงหน้าเป็นปี แต่ไม่ได้รับความร่วมมือแต่อย่างใด

2.1.6 ข้อวิพากษ์ในเรื่องเครือข่ายการวิจารณ์

เครือข่ายเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมไทย แต่มีภาวะสิ้นไหลไม่หยุดนิ่งและปรับเปลี่ยนได้ จากการสัมภาษณ์นักวิจารณ์พรชัย วิริยะประภานนท์ ผู้ซึ่งก้าวเข้าสู่การเขียนวิจารณ์และมีงานอย่างต่อเนื่องนั้น เครือข่ายเป็นสิ่งจำเป็นเฉพาะช่วงเริ่มต้นเท่านั้น งานต่าง ๆ ที่ได้มาเพิ่มก็ล้วนมาจากเครือข่ายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกตินและสุทธากร สันติวิช อติตบรรณาธิการนิตยสารฟิล์มวิวและหนังและวิดีโอ และนักวิจารณ์ทุกคนที่ร่วมงานกับเขานั้นล้วนมีงานเพิ่มจากการแนะนำของรุ่นพี่ทั้งสิ้น

เครือข่ายยังคงเป็นสิ่งจำเป็นถ้านักวิจารณ์ต้องการจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ แต่อาจจะไม่จำเป็นสำหรับการวิจารณ์ เขายอมรับว่าการที่ไม่ร่วมในเครือข่ายใด ๆ ในปัจจุบัน ทำให้เขาแทบไม่มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมอื่น ๆ แต่สำหรับการวิจารณ์ เขากลับเห็นว่าหลังจากทำงานไประยะหนึ่งจนเป็นที่รู้จัก เครือข่ายมิได้มีความสำคัญต่อไปเท่ากับการสร้างตัวตนวิจารณ์ที่ดี การสร้างเครือข่ายอาจจำเป็นถ้าต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ซึ่งไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับการวิจารณ์ เขาพบว่า การเชื่อมโยงกับเครือข่ายเป็นอุปสรรคต่อการเขียนวิจารณ์ที่จำเป็นต้องใช้สมาธิค่อนข้างสูง

นอกจากนี้ เครือข่ายอาจเปลี่ยนรูปได้ เครือข่ายใหม่อาจสร้างขึ้นได้โดยเฉพาะใน

ปัจจุบัน เครือข่ายปรับตัวเร็วมาก จนแทบจะกล่าวได้ว่าถ้าไม่ได้อยู่ในแวดวง ก็อาจจะถูกมองข้ามไปในที่สุด

2.2 การเคลื่อนไหวในการวิจารณ์ภาพยนตร์

2.2.1 ความต้องการความรู้ภาพยนตร์เชิงทฤษฎี ในระยะที่สองของโครงการฯ มีการตีพิมพ์หนังสือทางวิเคราะห์วิจารณ์เชิงทฤษฎีมากขึ้นถึง 5 เล่ม การเคลื่อนไหวดังกล่าว แสดงนัยให้เห็นความต้องการความรู้ในการวิเคราะห์วิจารณ์ภาพยนตร์ในมุมมองต่าง ๆ ที่มีใช้เพียงการวิจารณ์เชิงรูปแบบ² จนอาจเรียกได้ว่าเป็นกระแสความนิยมอย่างหนึ่งของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในปีนี้ ยิ่งถ้าได้ผนวกกับกิจกรรมทางภาพยนตร์ที่จัดขึ้นอย่าง การจัดเทศกาลภาพยนตร์มานุษยวิทยา และการจัดฉายภาพยนตร์ Cultural Film Studies ของร้านกาแฟ Jam แสดงถึงความหลากหลายขององค์ความรู้ ตั้งแต่ทฤษฎีทางปรัชญา ทฤษฎีทางภาพยนตร์ศึกษา วัฒนธรรมศึกษา และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการเปิดมุมมองใหม่ให้กับการศึกษาภาพยนตร์ครั้งสำคัญ

มุมมองใหม่นี้ล้วนเกิดจากนักวิชาการที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงภาพยนตร์ (ยกเว้นผู้วิจัยที่ตีพิมพ์หนังสือ *ภาพยนตร์ในชีวิตไทย* และ กฤษดา เกิดดี ที่ตีพิมพ์หนังสือ *ภาพยนตร์วิจารณ์* และศูนย์มานุษยวิทยาที่จัดกิจกรรมภาพยนตร์อยู่เป็นประจำ) ส่วนนักวิชาการท่านอื่นนั้นล้วนไม่เป็นที่รู้จักในแวดวงภาพยนตร์ หรืออาจจะกล่าวได้ว่า พวกเขาอยู่ในกลุ่มเครือข่ายภายนอกทั้งสิ้น

สิ่งเหล่านี้มิใช่เรื่องใหม่ หากมองย้อนไปในอดีต ก็พบว่ามีนักวิชาการหลายคนที่ยพยายามนำเสนอมุมมองทางทฤษฎีใหม่ในการวิจารณ์ภาพยนตร์ อาทิ กาญจนา แก้วเทพ กับมุมมองสตรีนิยม และมาลินี แก้วเนตร กับมุมมองทางวรรณกรรม แต่การเคลื่อนไหวเหล่านี้มักจะปรากฏเพียงชั่วคราว ก่อนจะยุติไปในที่สุด ไม่ได้มีการพัฒนาต่อทั้งในเชิงทฤษฎีหรือแม้แต่ตัวนักวิชาการเอง ทำให้การพัฒนาทางทฤษฎีหรือในแง่สร้างนักวิจารณ์ก็หยุดชะงักลง ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าเพราะความสนใจส่วนตัวของนักวิชาการเหล่านั้นหมดลง หรือการวิจารณ์ที่นำทฤษฎีเป็นตัวตั้งนั้น อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่เกิดการขยายต่อในองค์ความรู้หรือทฤษฎีใหม่ สิ่งเหล่านี้สมควรที่จะได้นำไปสู่การวิพากษ์ต่อไป

2.2.2 กรณีพิพาทระหว่างผู้กำกับและผู้วิจารณ์ ยังคงมีอยู่ แต่ได้เปลี่ยนคู่กรณีระหว่างผู้กำกับกับนักวิจารณ์อาชีพหรือบล็อกเกอร์ มาเป็นผู้กำกับกับแฟนเพจ ดังจะเห็นได้จากข้อพิพาทระหว่างยุทธเลิศ สิปปภาค ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง *บุปผาราตรีอาริกาโตะ* กับเพจหนึ่ง "อวยไส้แตกแหกไส้ฉีก"

²รูปแบบนิยม หรือ **textual analysis** เป็นการวิจารณ์ที่เน้นให้ความสำคัญภาษาและเทคนิคทางภาพยนตร์ ได้แก่ วิธีการเล่าเรื่อง มุมกล้อง การตัดต่อ เป็นต้น

ซึ่งเป็นเพลงที่มียอดผู้อ่านเข้าชมมากที่สุดถึง 500,000 รายในช่วงนั้น เพลงนี้เติบโตจากการวิพากษ์ภาพยนตร์บนเว็บไซต์ "พันทิป" ในนามปากกาว่า "Frebber" ซึ่งเคยโจมตีภาพยนตร์หลายเรื่อง จนเกิดการฟ้องร้องหลายครั้งก่อนที่จะแอดมินออกมาตั้งเพลงเองในที่สุด

ในตอนแรกทางผู้กำกับมิได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบแต่อย่างใด จนไม่กี่วันก่อนกำหนดการฉาย ผู้กำกับได้โต้ตอบการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่อง *หลวงพี่แจ๊ส 4 G* ของเพลงดังกล่าว ซึ่งผ่านไปนานแล้วร่วมเดือนและบทวิจารณ์ดังกล่าวมิได้มีการโจมตีภาพยนตร์ดังกล่าวอย่างชัดเจนนัก การโต้ตอบของยุทธเลิศ สิปปภาคจึงถูกมองว่าเป็นการพยายามสร้างข่าวเพื่อชักชวนคนดูให้ไปชมภาพยนตร์ของตน นอกจากนี้การนำไปสู่การถกเถียงในเรื่องการวิจารณ์ภาพยนตร์ตัวอย่างเช่นสิ่งที่ทำได้หรือไม่

นอกจากนี้ ยังเกิดคำถามในมาตรฐานของการวิจารณ์บนสื่ออินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนี้ เพลง "อวยไส้แตกแตกไส้ฉีก" มีผู้ติดตามกว่า 500,000 คน จัดได้ว่าสูงมากที่สุดในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเพราะความขัดแย้งระหว่างผู้เขียนกับผู้กำกับภาพยนตร์ที่มีมาตลอด ในช่วงแรกของการตั้งเพลงนั้น ผู้วิจารณ์ก็ได้มีมาตรฐานในการประเมินคุณค่าภาพยนตร์นัก ยังคงนิยมใช้ภาษาหยาบและโจมตีเป็นหลัก ขณะที่นักวิจารณ์อาชีพที่ใช้หลักการในการวิจารณ์กลับมีผู้ติดตามน้อยกว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อมาตรฐานการวิจารณ์บนสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น

2.2.3 การวิจารณ์ภาพยนตร์กับสื่อรูปแบบต่าง ๆ

แม้ปัจจุบันจะมีสื่อใหม่เกิดขึ้นมากมาย แต่สื่อที่เหมาะสมสำหรับการวิจารณ์มากที่สุดยังคงเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ (พรชัย วิริยะประภานนท์) เพราะสามารถใช้เวลาให้กับงานได้มากกว่า และสื่อสังคมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด ทั้งปัญหาความยาวและการกลั่นกรองต่าง ๆ ซึ่งเขาเรียกว่า "รู้โหว่ของการสื่อสาร"

การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ของการเขียนบทวิจารณ์บนสื่อสิ่งพิมพ์ ส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานค่อนข้างมาก เขากล่าวว่าสังคมไทยเคยต้องการนักวิจารณ์มากในยุคหนึ่ง ก่อนจะเป็นกองบรรณาธิการ สืบเนื่องมาถึงการเขียนวิจารณ์บนสื่อสังคม เขายอมรับว่าบทวิจารณ์ในปัจจุบันทำได้เพียงแค่แนะนำเท่านั้น

จากสื่อที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อผู้อ่านบทวิจารณ์ในปัจจุบัน เขาได้ยกตัวอย่างจากคนฟังในรายการวิทยุ ซึ่งกลายเป็นเพียงช่องทางหนึ่งของการสื่อสาร ไม่ใช่คนที่ชอบภาพยนตร์หรือมีความรู้ทางภาพยนตร์เหมือนในอดีต ผู้ฟังเพียงต้องการคำแนะนำเท่านั้น นักวิจารณ์ไม่สามารถติกรอบหรือชี้แนะคนอ่านได้ และห้ามแตะต้องเนื้อหาอย่างเด็ดขาด

2.2.4 การวิจารณ์ภาพยนตร์ในต่างประเทศ ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์มีโอกาสเข้าร่วม

เสวนาในหัวข้อ "The Voice of the Critic amid the Clatter of Opinions" ของสมาพันธ์นักวิจารณ์นานาชาติ (International Federation of Film Critics) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2558 ในช่วงเทศกาลภาพยนตร์แปซิฟิกอเมริกัน ณ เมืองวลาดีวอสต็อก รัสเซีย ได้ข้อสรุปสำหรับการเคลื่อนไหวของการวิจารณ์ภาพยนตร์ในต่างประเทศดังต่อไปนี้

- การอภิปรายในเรื่องของความเป็นอาชีพยังคงมีอยู่ระหว่างนักวิจารณ์ที่เขียนในสิ่งพิมพ์กับสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งกลายเป็นประเด็นหลักในการเสวนาที่รัสเซีย จนถึงขั้นมีการแบ่งกลุ่มระหว่างนักวิจารณ์กลุ่มเก่าและนักวิจารณ์กลุ่มใหม่ โดยหัวข้อของการเสวนายังขยายไปถึงความอยู่รอดในการดำรงชีพของนักวิจารณ์ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้นำเสนอในมิติที่แตกต่างออกไปจากการเสวนาในครั้งนั้น และได้รับกระแสเสียงสนับสนุนจากนักวิจารณ์ที่มาจากอินเทอร์เน็ต โดยผู้วิจัยได้นำข้อสรุปที่ได้มาจากโครงการที่ 5 ระบุว่า สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถสร้างนักวิจารณ์อีกกลุ่มหนึ่งให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ จากเดิมที่การเติบโตของนักวิจารณ์จะมาจากกลุ่มนักภาพยนตร์สิ่งพิมพ์ด้วยกัน หรือจากเครือข่ายของอาจารย์ - ลูกศิษย์ จนทำให้ผู้ที่อยู่นอกเครือข่ายเหล่านั้น ไม่สามารถสร้างพื้นที่ให้กับตัวเองได้เลย จนกระทั่งเกิดสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างเว็บไซต์ บล็อก และเฟซบุ๊ก แม้กระทั่งนักวิจารณ์อาชีพที่เติบโตมาจากสื่อสิ่งพิมพ์หลายคน ก็เริ่มใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตในการเขียนวิจารณ์ ถึงกับเขียนลงสื่อสังคมโดยไม่มีคำวิจารณ์ใด ๆ ดังจะเห็นได้จากกรณีของประวิทย์ แต่งอักษร เป็นต้น ยุคมรดกกรรมของนักวิจารณ์ จัสมิน่า คัลเลย์ (Jasmina Kallay, 2015) นักวิจารณ์จากประเทศอังกฤษ ได้ให้ข้อสรุปที่น่าสนใจไว้ในบทความที่ชื่อ *The Critic Is Dead* ไว้ว่าปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคมรดกกรรมของนักวิจารณ์ เนื่องจากความคิดเห็นของปัจเจกชนเกิดขึ้นอยู่มากมาย โลกมิได้ดำเนินต่อไปด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีอำนาจ แต่เป็นการร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้อ่าน ผู้เขียนและผู้วิจารณ์ โดยเธอเรียกโลกที่เกิดขึ้นเหล่านี้ว่า "ชุมชนของการสรรค์สร้างร่วม" ซึ่งคนใช้อินเทอร์เน็ตจะแสดงความคิดเห็น ก่อนที่จะหาบทวิจารณ์ที่มีคุณภาพ เส้นแบ่งกันระหว่างผู้อ่าน ผู้เขียนและนักวิจารณ์จะไม่ชัดเจน แต่เต็มไปด้วยความคลุมเครือ

ทุกคนเป็นนักวิจารณ์ได้ อัดัม เคิร์ช (Adam Kirsch) เขียนบทความชื่อ "Is Everyone Qualified to Be a Critic" ลงในนิตยสารไทมส์ว่ารากฐานของการวิจารณ์ไม่ใช่เป็น "การตัดสิน" แต่เป็นปฏิกิริยาตอบรับ (receptivity) และการโต้ตอบ (response) มนุษย์ทุกคนอาจไม่สามารถเป็นศิลปินสร้างงานได้ แต่คนที่มีความสนใจทุกคนสามารถมีปฏิกิริยาต่องานศิลปะได้ และคนที่สามารถพัฒนาตัวเองเป็นนักวิจารณ์อาชีพได้ จะต้องมีความสงสัยข้อตั้งคำถาม และที่สำคัญจะต้องมีความซื่อสัตย์ที่ สอง นั่นก็คือ สามารถสร้างรูปแบบและนำเสนอคำถามในการแสดงออกทางปฏิกิริยาของตนได้ นัก

วิจารณ์จะต้องมีความสามารถในการเป็นนักเขียนด้วย

เคิร์ชทักกล่าวว่าขั้นตอนต่อไปในการก้าวสู่เวทีวิจารณ์ก็คือจะต้องปรับการชื่นชมเป็นการวิเคราะห์ และถ้าเขาสามารถผ่านขั้นตอนนี้ได้ เขาจะก้าวสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ในที่สุด (Adam Kirsch, http://www.nytimes.com/2015/09/06/books/review/is-everyone-qualified-to-be-a-critic.html?_r=2)

2.3 การพัฒนาเครือข่ายและการวิจารณ์ภาพยนตร์

สืบเนื่องมาจากข้อจำกัดและปัญหาที่เกิดขึ้นในเครือข่ายภายในของภาพยนตร์ การดำเนินของสาขาภาพยนตร์ในการพัฒนาเครือข่ายตลอดในโครงการที่ 5 นี้ มีการเคลื่อนไปในสองทิศทาง คือ การสร้างเครือข่ายนักวิชาการและเครือข่ายผู้ชมใหม่ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค

2.3.1 เครือข่ายวิชาการ สืบเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ที่ค้นพบในส่วนของการวิชาการ โดยเฉพาะในภูมิภาค ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์วางแผนไว้ว่าจะจัดการประชุมทางภาพยนตร์ศึกษาในภูมิภาคนี้ โดยขอความร่วมมือกับ ผศ. ดร. ปรีชา สาครจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งได้เสนอว่าควรจัดที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพราะเป็นการกระตุ้นให้กิจกรรมภาพยนตร์ในภูมิภาคนั้น มีความแข็งแกร่งมากขึ้น แต่เมื่อได้ปฏิบัติจริง ไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ก็เพราะว่านักวิชาการส่วนใหญ่ต้องการงานประชุมวิชาการที่สามารถนำไปเพิ่มคะแนนทางวิชาการตามที่ สกอ. กำหนดไว้ ทำให้งานในส่วนนี้ถูกระงับไป

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยในเรื่องเครือข่ายตลอดโครงการที่ 5 นี้ ผู้วิจัยก็ได้สร้างเครือข่ายของนักวิชาการทางด้านภาพยนตร์จำนวนหนึ่งให้กับผู้วิจัยและโครงการ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งถ้าโครงการจะพัฒนาเครือข่ายต่อไป ก็จะไม่ใช้เรื่องที่ว่าลำบากมากนักและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาพยนตร์ศึกษาในประเทศไทยต่อไปได้

2.3.2 โมเดลการสอนการวิจารณ์ภาพยนตร์

ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์เปิดจัดอบรม “โครงการนักวิจารณ์รุ่นใหม่” ทั้งหมด 3 โครงการ กรุงเทพฯ 2 โครงการ และที่เชียงใหม่ 1 โครงการ เพื่อสำรวจความสนใจในการวิจารณ์ภาพยนตร์ของสังคมไทย ขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการค้นเนื้อหาการสอนการวิจารณ์ภาพยนตร์ที่เหมาะสม หรือที่เรียกว่า “โมเดลตัวอย่าง” โดยรายละเอียดของการอบรมทั้ง 3 โครงการสามารถตรวจสอบได้ที่ภาคผนวก จ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. บรรยาย – ชม-อภิปราย – เขียน – แนะนำ ส่วนตัว – เผยแพร่

บรรยาย (lectureship) หมายถึง การให้ความรู้หลักการวิจารณ์ทั่วไปยังจำเป็นต้องมีอยู่ แต่ในขั้นพื้นฐานนี้ ยังไม่ควรลงลึกมากนัก และควรมีตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน วิทยากรบางท่านมีความตั้งใจมาก พยายามรวบรวมความรู้ทั้งหมดที่เกี่ยวกับหัวข้อที่สอนมานำเสนอ ทำให้ขาดการให้ตัวอย่างอันชัดเจน ผู้เรียนส่วนหนึ่งรู้สึกว่ายากเกินไป จนนำไปสู่การทิ้งการอบรมไปกลางคัน

สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผสมผสานทั้ง "การวิจารณ์เชิงรูปแบบ" ซึ่งเป็นที่นิยมของนักวิจารณ์ กับการวิจารณ์แนวทางอื่น โดยในขั้นแรกนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเฉพาะที่มีอยู่ในไทย ได้แก่ การวิจารณ์รูปแบบนิยมแนวทางใหม่ การวิจารณ์เชิงจิตวิทยา การวิจารณ์อิงบริบทมุมมองของผู้กำกับกับนักวิจารณ์ และการวิจารณ์แนวทางภาพยนตร์ศึกษา เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ตระหนักถึงความหลากหลายของการวิจารณ์ที่มีอยู่ในโลกนี้ รวมทั้งการเชื่อมโยงเนื้อหาการวิจารณ์ข้ามสาขาเอาไว้ในการอบรมที่เชียงใหม่และครั้งที่ 2 ที่กรุงเทพฯ นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าอบรมมีความสนใจในการวิจารณ์รูปแบบอื่น ๆ สูงกว่า ถ้าเป็นไปได้ในอนาคต น่าจะมีการสอนการวิจารณ์ในประเด็นใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการวิเคราะห์และสร้างแนวทางเฉพาะของตนสืบไป

การชม (viewing) และ อภิปราย (discussion) หมายถึงการชมภาพยนตร์และการอภิปรายหลังการบรรยาย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางสากล แต่สำหรับการศึกษาในไทยนั้น การชมภาพยนตร์หลังการบรรยายเป็นสิ่งจำเป็น แต่มักจะไม่มีกรอภิปรายทันท่วงที เพราะหลังจากการชมภาพยนตร์แล้ว ผู้เรียนมักเหนื่อย ไม่อยากคิดอะไรต่อไป ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีให้ผู้เรียนชมภาพยนตร์จากบ้านมาก่อน พร้อมแนะประเด็นที่จะให้สังเกตและมาอภิปรายร่วมกันในห้องเรียนครั้งต่อไป ซึ่งได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ผู้ชมส่วนใหญ่ยังคงไม่กล้าร่วมแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนมากนัก จำเป็นต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากกว่านี้

เขียน การใช้ระบบการเขียนโดย “สมัครใจ” ประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะผลงานที่ได้มีมาตรฐานมากกว่าผลงานที่เคยได้จากการอบรม “ค่ายการวิจารณ์” ในโครงการที่ 4 ผู้อบรมส่วนใหญ่เป็นผู้อ่านหนังสือและเขียนเป็น ขาดก็เพียงการขัดเกลาในการลำดับความคิดเท่านั้น แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่เข้าร่วมการอบรม เพียงเพราะอยากมีช่องทางใหม่ งานที่ส่งก็ไม่ได้มีการอ่านทบทวนแต่อย่างใด แต่ผู้เข้าอบรมเหล่านี้มักจะเลิกเรียนกลางคัน

แนะนำส่วนตัว เป็นกิจกรรมอีกอย่างที่สร้างความใกล้ชิดระหว่างพี่เลี้ยงและผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้การแนะนำส่วนตัวต้องหยุดชะงักลงสำหรับผู้เข้าอบรมบางคน แต่สำหรับผู้เรียนที่เข้าเรียนสม่ำเสมอ นั้นสามารถก้าวถึงขั้นตั้งคำถามกับตัวเองว่า สิ่งที่ใช้การวิจารณ์หรือไม่ การลำดับความคิด ลำดับการเขียน และรูปแบบของผู้เขียนแต่ละคน

อาจสรุปได้ว่า ถ้าผู้เขียนมีความตั้งใจแล้ว ก็จะได้ประโยชน์สูงสุดจากการอบรมเช่นกัน

เผยแพร่ เหตุผลหนึ่งที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้ามามีอบรมการเขียนวิจารณ์ภาพยนตร์ครั้งนี้ คือ การที่ผลงานมีโอกาสเผยแพร่สู่สาธารณะ ผู้วิจัยพบว่า มีผลงานที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสารถึง 5 คน แต่ด้วยข้อจำกัดของสื่อที่ให้พื้นที่ ทำให้มีงานได้รับการตีพิมพ์เพียงชิ้นเดียว แต่ผู้ที่ส่งงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจะนำมาตีพิมพ์รวมเล่มเป็นหนังสือของโครงการ

2. เวลาในการอบรม ควรจะอยู่ระยะ 5 – 6 เดือน มีใช้เดือนละครั้ง ในช่วงแรกที่ผู้วิจัยใช้วิธีอบรมเดือนละครั้งนั้น ทำให้ผู้เรียนเริ่มหายไปหลังจากการอบรมครั้งที่ 3 ซึ่งน่าจะเป็นเพราะขาดความต่อเนื่อง แต่การอบรมสัปดาห์เว้นสัปดาห์นั้น อาจส่งผลต่อการส่งงาน ดังจะเห็นได้จากเริ่มมีการส่งงานน้อยลงตั้งแต่ครั้งที่ 6 – 10 หลังจากที่มีการปรับการฝึกอบรมเป็นสัปดาห์เว้นสัปดาห์ ดังนั้นอาจจำเป็นต้องค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการผนวกกิจกรรมทั้งการเรียนและการเขียนให้ดีที่สุดต่อไป

3. ผู้เข้าอบรม จากการอบรมทั้ง 3 โครงการ ได้ข้อสรุปที่มีลักษณะแตกต่างไปอย่างเห็นได้ชัด ในการอบรมครั้งแรกที่กรุงเทพฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปิดอบรมภาพยนตร์โดยเฉพาะและไม่เก็บเงิน ในตอนแรกมีผู้ให้ความสนใจมาก มีผู้ให้ความสนใจลงทะเบียนถึง 94 คน จากจำนวนที่ประกาศรับเพียง 50 คน แต่เมื่อถึงเวลาเรียน ปรากฏว่ามีผู้เข้าอบรมจำนวนทั้งสิ้น 45 คน และครั้งที่สองเหลือ 31 คน ก่อนที่จะมีผู้เข้าศึกษาจนผ่านเกณฑ์ได้รับประกาศนียบัตรเพียง 16 คน แต่ผู้ที่ไม่ต้องการวุฒิปริญญาหนึ่งนิยมเข้ามาฟังหาความรู้เป็นครั้งคราวไป

ในการอบรมโครงการที่สองในปีนี้ ผู้วิจัยได้เปลี่ยนแปลงระบบการลงทะเบียนใหม่ โดยนัดวันเวลาให้ผู้มาลงทะเบียนหลังจากประกาศไปสองสัปดาห์ เพื่อให้ได้ผู้ที่จะสนใจมาเรียนโดยเฉพาะ มีผู้สนใจลงทะเบียนประมาณ 37 คน แต่สนใจมาเรียนประมาณ 16 คน ซึ่งผู้ที่สนใจกลุ่มนี้ก็มักจะมาเรียนทุกครั้ง

สำหรับผู้เข้าอบรมที่เชียงใหม่ นั้น มีผู้สนใจลงทะเบียนร่วม 27 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ก็มักจะเลิกเรียนไปกลางคัน เพราะติดภาระการเรียนในมหาวิทยาลัย ทำให้มีผู้เรียนต่อเนื่องจนจบจำนวน 12 คน

สิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เข้าอบรมที่เชียงใหม่ก็คือ มีความกระตือรือร้นและต้องการความรู้มาก ผู้เข้าอบรมที่สนใจเข้าเรียนอย่างต่อเนื่องจะมาเรียนทุกครั้ง และจะถามตอบกับวิทยากรจนเกินเวลา ทั้งนี้อาจตั้งสมมติฐานได้ว่า เพราะยังไม่มีการสอนเรื่องภาพยนตร์อย่างจริงจังที่เชียงใหม่ ทำให้เมื่อมีการเผยแพร่ความรู้ขึ้น ทำให้บุคคลส่วนใหญ่ให้ความสนใจกันมาก

ผู้เข้าอบรมมีตั้งแต่อายุ 18 – 50 ปี การศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จนถึงชั้นปริญญาเอก มีความรู้หลากหลาย ทั้งผู้ที่จบการศึกษาทางด้านการสื่อสารมวลชนและนิเทศศาสตร์ ผู้ที่มีความรู้ทางภาษา และศิลปะอื่น ทั้งวรรณกรรมและศิลปะ รวมทั้งผู้ที่จบทางสายวิทยาศาสตร์หรือแพทยศาสตร์อีกด้วย แต่ความสนใจในการฝึกเขียนวิจารณ์นั้น จะเกิดที่กรุงเทพฯ มากกว่า ขณะที่เชียงใหม่ มากกว่าครึ่งเป็นผู้ที่ต้องการความรู้ทางการผลิตเสียมากกว่า

4. ผลงานของผู้เข้าอบรม จากการเปิดให้ผู้เข้าอบรมส่งงานเขียนเพื่อฝึกหัดโดยความสมัครใจนั้น ส่งผลต่อการเปิดอบรมในครั้งนี้น่าสนใจมาก ข้อเขียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับได้มาตรฐานมีคุณภาพ ทั้งในแง่ของการเขียนและแง่มุมของการวิจารณ์ ผู้เข้าอบรมสามารถใช้ภาษาในการถ่ายทอดได้อย่างเป็นระบบ มีการใช้ภาษาเป็นทางการ มากกว่าภาษาสนทนา มีการเรียบเรียงเรื่องเป็นลำดับ และง่ายต่อการเข้าใจ ไม่จำเป็นต้องแก้ไขมากนัก

ปัญหาการเขียนส่วนใหญ่ของผู้เข้าอบรมก็คือ ไม่นิยมเขียนบทวิจารณ์ในเชิงลึกหรือมีความยาวมากนัก ส่วนใหญ่ยังคงนิยมเขียนสั้น ๆ เหมือนกับให้มีผลงานปรากฏในหนังสือเท่านั้น โดยผู้ที่สนใจในการเขียนและทุ่มเทเวลาให้มันจะพิสูจน์ให้เห็นเด่นชัดจากผลงาน

2.3.3 เครือข่ายผู้ชม จากการจัดอบรมการวิจารณ์ทั้ง 3 แห่ง นอกจากจะเกิดเครือข่ายที่ให้ความร่วมมือในการจัดงานครั้งนี้แล้ว ยังเกิดเครือข่ายผู้ชมขึ้นใหม่อีกด้วย ซึ่งเป็นกลุ่มที่แตกต่างจากเดิมที่มีอยู่ กลุ่มนี้มีทั้งกลุ่มผู้สนใจภาพยนตร์ทั่วไปที่ชมทั้งหนังกระแสหลักและหนังศิลปะ มีทั้งอาจารย์หรือผู้ที่เรียนรู้ในสายงานอื่น และแม้แต่ นักเรียน ผู้เข้าอบรมในบางพื้นที่ได้ขอให้มีการจัดกิจกรรมต่อเพื่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการวิจารณ์และวิพากษ์กันต่อไป

3. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัย

หลังจากที่ได้ศึกษาการวิจารณ์ภาพยนตร์บนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออินเทอร์เน็ต และเครือข่ายการวิจารณ์ภาพยนตร์แล้ว ผู้วิจัยสาขาภาพยนตร์เห็นว่า สิ่งที่จะวิจัยต่อไปได้ คือ

3.1 การพัฒนาความรู้ในเชิงวิชาการ

3.2 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางภาพยนตร์ที่ยังขาดแคลนอยู่และการสร้างเครือข่ายนักวิชาการภาพยนตร์ในไทย

3.3 องค์ความรู้ทางการวิจารณ์ในอดีตที่ยังขาดแคลนหรือยังไม่ได้มีการค้นพบ

บรรณานุกรม

อัญชลี ชัยวรพร. รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “เครือข่ายการวิจารณ์ : การวิจัยและพัฒนา” ระยะที่ 1 (18 กันยายน 2557 – 17 กันยายน 2558), กรุงเทพฯ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2558.

อัญชลี ชัยวรพร². รายงาน “การวิจารณ์ภาพยนตร์ : รอยต่อระหว่างวัฒนธรรมสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออินเทอร์เน็ต (เล่ม 5), กรุงเทพฯ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2557.

Anchalee Chaiworaporn. “Thai Cinema Since 1970,” in Film in South East Asia Regional View, David Hanan (ed.), SEAPAAAL SE, Asia Pacific Audio Visual Archive) with the Vietnam Film Institute, 2002.

Clive Gray (ed). The Politics of the Arts in Britain, New York: St. Martin's Press, Inc, 2000.

Jasmina Kallay. “The Critic Is Dead,” in Film Criticism in the Digital Age, Mattias Fren and Cecilia Sayad (ed.), Film Criticism in the Digital Age, New Brunswick, New Jersey and London : Rutgers University Press, 2015

Adam Kirsch. “Is Everyone Qualified to Be a Critic”. http://www.nytimes.com/2015/09/06/books/review/is-everyone-qualified-to-be-a-critic.html?_r=2

สัมภาษณ์

ดวงลภ เปี่ยมอยู่สุข, หัวหน้าสาขาภาพยนตร์และโทรทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 4 มกราคม 2560

ผศ. ดร. ปกครอง บุญหลง, อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 16 กุมภาพันธ์ 2560

พรชัย วิริยะประภานนท์, ห้างสรรพสินค้าเอ็มควอเทียร์, 14 ธันวาคม 2558.

ภัทรวดี ภัทรประภา, ห้างสรรพสินค้าเอ็มควอเทียร์, 14 ธันวาคม 2558.

ผศ. ดร. สามมิติ สุขบรรจง, อาคารวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่
4 มกราคม 2560.

อ. สุรศักดิ์ บุญอาจ, สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 16 กุมภาพันธ์ 2560

“หนังโปรดของข้าพเจ้า”, แฟนเพจ, 19 มกราคม 2560

ภาคผนวก ก

บทสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พรชัย วิริยะประภานนท์

ตำแหน่ง : นักวิจารณ์ภาพยนตร์

วัน เวลา สถานที่ : ห้างสรรพสินค้าเอ็มควอเทียร์ วันที่ 14 ธันวาคม 2558 เวลา 16.00 – 17.00

ผู้สัมภาษณ์ : อัญชลี ชัยวรพร

เริ่มยังไง

เขียนไป “หนังและวิดีโอ” ของพี่สุทธากร คอลัมน์ของคนอ่าน จบมาแล้ว 3-4 ปี แล้วทำงานอย่างอื่น เขียนไป 2-3 ชิ้น พอตีช่วงเดียวกับสตาร์พิคส์รับสมัครนักวิจารณ์ ก็เลยไปให้เขาดู ก็เลยทำประจำ เป็นกองบรรณาธิการ 6-7 เดือน ลาออก ก็เจอพี่สุทธากร ก็เขียนฟรีแลนซ์ให้ ก็เข้าไปคลุกที่นั่นอยู่เป็นประจำ

ก็ไปเรียนกับอาจารย์แดง เวลาสอนที่นิเทศ ก็ขอเข้าไปนั่งฟัง ก็เป็นช่วงเดียวกับการอบรมที่หอภาพยนตร์ ก็เข้าไปอบรมด้วย เป็นลูกมือด้วย พี่สุทธากรให้ผมมาคอยจดด้วย เพื่อจะทำซีทสำหรับปีต่อไป ตอนหลังก็ได้เป็นซีทจริง ๆ

พี่สุทธากรปล่อยอิสระ แต่ละคนก็เลือกไปทางสนใจของเราเอง ประวิทย์สนใจหนังอเมริกัน

ข้อมูล

หลัก ๆ ก็ห้องสมุด AUA, มูลนิธิญี่ปุ่น, British Council บางทีก็หาข้อมูลไม่ค่อยได้ บางทีก็เจอที่ Sight & sound เป็นงานเด่นบางเรื่อง ถ้าเป็นหนังฮ่องกง แทบจะไม่รู้เลย

ตอนนั้นทำกับพี่สุทธากรที่เดียวหรือ

แต่ตอนนั้นก็เริ่มมีพวกแมกกาซีนทั่วไป ติดต่อมาเรียกให้เขียน เล่มละ 1-2 ปี ยุคนั้นเป็นยุคที่พื้นที่มันเยอะ แมกกาซีนทุกเล่มจะมีคอลัมน์วิจารณ์หนึ่งเป็นส่วนหนึ่ง วิจารณ์ดนตรี วิจารณ์หนัง ยุคนั้นจะเป็นคนในกอง บก. ทำมันเหมือนแค่แนะนำสั้น สมัยโน้นเป็นคอลัมน์วิจารณ์เลย

รางวัลส่งผลงานใหม่

ไม่มีผล ก่อนหน้านั้นมันมีทั้งช่วงเยอะและไม่เยอะ มันเป็นรางวัลที่รู้จักกันใน สาธารณชนจะไม่ค่อยรู้เมื่อไร คนวงในจะให้การยอมรับมากขึ้น

งานข้างนอก

มีทั้งที่ชอบงานเรา และมีทั้งที่ผ่านจากการแนะนำต่อกันมาจากรุ่นพี่ ทุกคนในฟิล์มวิวจะได้งานแบบนี้กันทุกคน ได้งานแนะนำต่อกันมา

แม้กระทั่งตอนที่ฟิล์มวิวแรกแล้ว เข้าไปเขียน "ผู้จัดการ"

ผู้จัดการนี้ เขียน ๆ หยุด ๆ ครั้งแรกปี 34 เขาติดต่อประวิทย์มา แต่เขาไม่ว่าง ก็เลยแนะนำมา ตอนนั้นเขียนสักปี ก็เลิกไป เข้าใจลึก ๆ แล้วเขาคงไม่อยากได้งานเรา ตอนนั้นยังไม่ได้ประกวด

ต่อมาปี 38 ตอนนั้นไปทำงานที่นั่นอยู่ 10 เดือน แล้วลาออก แล้วเราก็กถามคนคุมหน้าบ้านทิ้ง่ว่าเราจะส่งเขาสนใจไหม เขาก็โอเค รับไป

ทำงานที่นานสุดที่ไหน

ตอน "หนังและวิดีโอ" ก็ทำประจำ แต่ไม่ถึงปี ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานประจำ อยู่มากที่สุดแค่ 2 เดือน ยาวที่สุด ก็คือกลับไป "ผู้จัดการ" ตอนนั้นอยู่ถึงปี 2543 อยู่นานสองปี จนรู้สึกว่ายู่ได้ คือไม่ได้มีนิสัยที่จะทำงานประจำก็เลยมีคอลัมน์มากขึ้นเมื่อมีงานประจำ เขียนยาวมาจนถึงปี 2551 หลังจากลาออกแล้ว ก็ยังเขียนอยู่ เลิกเขียนเรื่องหนังเป็นเรื่องทั่วไป ต่อมาก็เขียนเรื่องกิจกรรมผาผ่น เขียนอะไรก็แล้วแต่

ทำไมถึงเลิกเขียนเรื่องหนังคะ

เบื่อ เหตุผลแรกคือเบื่อ เหตุผลสองเราไม่มีอะไรใหม่ เราไม่ทันหนังที่มันเกิดขึ้นแล้ว อันที่สามคือความสนใจมันเปลี่ยน

หยุดอยู่นานไหม

เอาเข้าจริง หยุดไม่ได้ แค่มิได้เขียนให้ผู้จัดการ พวกแมกกาซีนข้างนอกก็ยังเขียนอยู่ เพียงแต่ลดจำนวนลง แต่ตัวงานก็จะต่างไปจากเดิมพอสมควร งานมันมาทางรีวิวมากขึ้น ไม่ได้เป็นการวิจารณ์จริงจัง ตั้งใจให้มันเป็นแค่วิว ถ้าไปวิจารณ์จริง ๆ จัง ๆ เรารู้สึกว่าความรู้ของเรารองรับไม่พอ การรีวิวเป็นการเพลย์เซฟ

เพราะอะไรถึงคิดแบบนั้น

การเข้าถึงข้อมูลมันมากขึ้น แต่ความสนใจเราเปลี่ยนไป สนใจโบราณคดี พวกประวัติศาสตร์ศิลปะ งานทางด้านนั้นมีคนสนใจน้อย งานวิจารณ์หนังมีคนเยอะ และมีคนใหม่ ๆ เข้ามาด้วย ก็เลยคิดว่าเราไปทางนั้นดีกว่า

เพราะเป็นของใหม่สำหรับเราด้วยหรือเปล่า

ใช่ ใช่ ไม่ว่าโบราณคดี ประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องที่เราจะค้นยังไง เราต้องไปเข้าห้องสมุดเหมือนเดิม เวลาหา google มันน้อยมาก พอเป็นเรื่องศิลปะไทย เรื่องประวัติศาสตร์ ยังไงก็ต้องเข้าห้องสมุด เข้าไปก็นั่งค้นดูอยู่ มันเต็มไปด้วยเอกสารเยอะแยะ เป็นเรื่องสนุก พอไปถึงระยะหนึ่ง ผมพบว่า การไปดูกิจกรรมผาผ่น ก็ใช้พื้นที่ความรู้หนังมาช่วยเยอะ ไม่ได้เปลี่ยนจากทางโลกแล้ววชอบอะไรอย่างนั้น มันก็ยังต่อเนื่องกันอยู่ ทุกวันนี้ก็ยังดูอยู่ ท้ายสุดก็ไปดูหมด เจตีย์ งานแกะสลักไม้ ไปดูศิลปะเก่าหมด สนใจตั้งแต่ตอนเรียนจบ ก็ชอบตรงนั้น เพียงแต่ไม่มีโอกาส และ

ไม่ได้เรียนอีกเหมือนกัน

สรุปแล้วเป็นคนเรียนด้วยตัวเอง ไม่ได้เรียนในระบบ การเข้าถึงข้อมูลก็ยากนะ

เรื่องความหลากหลายของข้อมูลมันสมัยนี้ไม่ได้อยู่แล้ว แต่สิ่งหนึ่งที่มีผลกับเรามากก็คือ ตอนนั้นเราอ่าน **Starpics** หรือ **Screen** เราโตมากับการอ่านของนักวิจารณ์ดี ๆ หลายคน ซึ่งรุ่นนั้น เขาก็มีข้อมูลจำกัด แต่อย่างหนึ่งที่ดีมาก ๆ คือคือทักษะในการถ่ายทอดของคนรุ่นนั้น

เป็นคนชอบอ่าน

ชอบอ่านมากกว่าดูหนังเยอะเลย

ตอนนี้เขียนวิจารณ์น้อยลงเป็นความตั้งใจหรือเปล่า

ด้วย นาน ๆ ครั้งมีหนังบางเรื่องที่ยากเขียนแบบเอาจริงเอาจังกับมัน เฉพาะเรื่องนะ มันไม่ทุกเรื่อง อย่าง **Assassin** ตอนดูรู้สึกอยากไปเขียน แต่สมัยนี้ไม่มีเล่มไหนที่ยอมให้เขียน 8-10 หน้า แม้แต่ *ผู้จัดการ* สมัยนั้นที่เป็นหนังสือพิมพ์รายวัน ให้พื้นที่หนังสือพิมพ์ 1 หน้า ซึ่งถือว่าเยอะมาก แล้วก็มีแมกกาซีนอย่าง **Art of Living** ก็ให้ 4 หน้า แต่สมัยนี้จะถูกจำกัดแทบทุกที่ ให้ไม่เกิน 2 หน้า หน้าเดียวก็มี แทบพูดอะไรไม่ได้เลย

ตอนนี้เขียนให้ที่ไหนคะ

3 เล่ม มี **Mix**, **สีสัน** และ **Filmax**

พวกที่เขาติดต่อมาเป็นเครือข่ายจากฟุตซอล

หลังปี 40 เป็นต้นมา เขาจะติดต่อมาเอง ระยะเวลาแนะนำของรุ่นพี่มักจะเป็นเฉพาะระยะแรก หลังจาก 40 ก็เริ่มอยู่ตัวในแง่ของการเป็นที่รู้จัก

ตอนนี้ทำอย่างอื่นด้วยหรือเปล่า

มี “รายการวิทยุ” อันนี้ก็นานแล้ว น่าจะประมาณ 41-42 สมัยนั้นถ้ามีก็ไม่เยอะ รายการนี้ที่เริ่มเพราะว่าคนทำด้วยกัน ยุทธนา บุญอ้อม / พงศนรินทร์ อุลิส รู้จักกับเขาอยู่ เขาก็ชวนทำรายการ ทำมายาวจนถึงทุกวันนี้ ก็เปลี่ยนทีม แต่ก็ยังทำอยู่ มีการหยุดเป็นพัก ๆ แต่ส่วนใหญ่ก็ค่อนข้างต่อเนื่องนะ ตัวรายการเอง พอทำไประยะหนึ่งก็เปลี่ยนไปธรรมชาติ มันดูเป็นเล่นมากขึ้น เราไม่ได้มาวางแผนอะไรมามากนัก ความเป็นการทำงานมันน้อยลง

ทำไมล่ะ

ไม่รู้ครับ มันเป็นไปเอง ไม่ได้มาวางแผนอะไรแบบนี้

ทำไมไม่ค่อยมีการวิจารณ์บนสื่อวิทยุหรือโทรทัศน์

สื่ออย่างวิทยุและโทรทัศน์ มันไม่ค่อยเอื้อต่อการเขียน เวลาเขียน มันมีเวลาเรียบเรียง อธิบายหรือตีความ บางทีเราคิดได้แบบเดียวกัน แต่เวลาพูดสด ๆ มันมีเวลาให้คิดน้อย บางทีด้วยคำพูดเท่านี้ ด้วยคำพูดเท่านี้ คนฟังก็เข้าใจน้อย คนฟังก็มีเวลาน้อย ได้ฟังแค่แป๊บเดียว แต่เวลาอ่าน เขากลับมาอ่านใหม่ได้ ผมคิดว่างานวิจารณ์มันเหมาะสำหรับการเขียน

สิบกว่าปีที่ทำงานการวิจารณ์บนวิทยุมา เรามีการปรับไหมในการพูด

ตอนเริ่มแรก ๆ พูด ก็เหมือนกับการรีวิว มันเป็นข้อมูลไปทางโปรดักชันโน้ต หลัง ๆ จะไม่มีข้อมูล ยกเว้นหนังบางเรื่อง เช่น *An Autumn Afternoon* ของโอสุ ก็เริ่มมีการให้บ้างเป็นบางครั้งว่าโอสุเป็นใคร รายการหลัง ๆ จะมีการรีวิวมากขึ้น คนฟังตอนแรก ๆ เป็นพวกสนใจหนังจริง ๆ เป็นพวกอ่านแม็กกาซีน แต่ทุกวันนี้เป็นคนทั่วไป ดูหนังบ้าง ไม่ดูบ้าง เขาฟังเหมือนกับว่าจะไปดูหรือเปล่า เวลาพูดในรายการ มันห้ามแต่ต้องเนื้อหาของหนัง มันยังต้องเป็นรีวิว ห้ามสปอยล์เนื้อหาเด็ดขาด ถ้ามีการตีความเนื้อหาในหนังในรายการวิทยุ มันเสี่ยงที่เราจะไปตีกรอบหรือชี้นำคนอ่าน การเขียนมันจะทำให้มีการขึ้นำน้อย แต่การฟังวิทยุ ยิ่งถ้าคนฟังไม่มีชั่วโมงบินในการดูหนัง เขาพร้อมจะเชื่อเราจนเน้นให้เขาดูเพื่อเป็นตัวของตัวเอง

ตอนนี้งานหนังที่ทำไม่ค่อยเยอะนะ

ผมพูดตรง ๆ งานหนังที่ผมทำก็เพื่อง่ายชีพ แต่งานที่สนใจจริง ๆ ก็กิจกรรมผาผ่น / เจดีย พวกนี้ แต่ไม่ได้ลงที่ไหน กับอีกอย่างที่ทำก็เป็นพวกโบราณสถานนะ

การที่จะมีเครือข่ายเป็นเรื่องลำบากไหม

สมัยหนุ่ม ๆ ผมว่าไม่ยากนะ แต่พอไประยะ ผมไม่มีความสุขในการมีเครือข่าย ตอนหลัง ๆ ไม่ค่อยมีเครือข่าย รอบสื่อมวลชนก็ไม่ดู ผมมองว่าการสร้างเครือข่ายมันง่ายมากเลย แต่พอมาถึงจุดหนึ่ง ผมว่ามันขัดแย้งกับการทำงาน เพราะด้านหนึ่งงานวิจารณ์มันเรียกร้องเราสมาธิ การโฟกัสมันต้องการสูง แต่การต้องมีเครือข่ายมันเหมือนกับการเข้าสังคม มันรบกวนกันเอง พอถึงจุดหนึ่ง การมีเครือข่ายเยอะ ๆ ประโยชน์ที่ได้จะแบบว่าเขาพาไปต่างประเทศ พาไปดูหนังเรื่องโน้นเรื่องนี้ มีคนติดต่อมาสัมภาษณ์ออกทีวี มันเป็นไปทางธุรกิจ เศรษฐกิจ

แต่มีด้านบอกที่เขาเชิญไปเสวนาอะไร ที่สุทธากรเคยบอกเหมือนกับคินก่าไรให้สังคม ที่ผ่านมาเขาซัพพอร์ตเราอยู่ เราก็เหมือนตอบแทนเขา

มีเยอะไหมหลัง ๆ นี้

หลัง ๆ นี้ไม่มีเลย

เพราะไม่สร้างกระแส

ด้วย แต่ผมว่ายุคนี้ยิ่งเร็ว ใครไม่มีงานสู่สาธารณชน มันหายไปเร็วมาก เมื่อก่อนมันมีเวลาหายใจ ไม่ปรากฏตัว แต่อาจารย์แดงในบางช่วงก็มีงานน้อย แต่คนก็ยังนึกถึงงานแก

ยุคนี้มันเร็ว อีกอย่างทุกวันนี้สนามอย่างแม็กกาซีน มันไม่ค่อยพอ การทำให้ใครรู้จัก มันต้องไปโผล่ที่ทีวี และโซเชียลมีเดีย แต่มันก็เกิดปัญหาใหม่ คล้าย ๆ ว่า ทุกคนเป็นนักวิจารณ์ แต่ที่หายากคือคนอ่าน ทุกคนเขียนได้หมด พอเป็นโซเชียลมีเดีย ที่น่าหวาดเสียว คือ การวิจารณ์ซ้อนวิจารณ์ มันจะหนักไป 2 ทาง คือ “อวยกันเอง” หมายถึงคนที่เข้ามาคอมเมนต์ ไม่ว่าจะทำอะไร ก็ดีไปหมด กับอีกอย่าง ถ้าไม่ได้เป็นเพื่อนกัน ก็เกิด “ดราม่า” มันจะไม่มีการวิจารณ์แบบวิชาการ เหมือนสมัยที่เป็นข้อเขียนแบบแม็กกาซีน ผมว่าการฟังมันมีประโยชน์ต่อการทำงานของนักวิจารณ์ มันเป็นเรื่องเชื่อกว่าเราควรจะต้องทำอะไรบ้าง

เป็นเฉพาะคุณหรือเปล่า

มันมีทุกยุค เมื่อก่อนตอนเขียนลงแม็กกาซีน ถ้ามีใครเขียนมา ผมจะดีใจมาก แต่เป็นตอนนี้ เขียนอะไร แล้วมาวิจารณ์เรา ผมโกรธ เพราะเราคอมเมนต์อะไรก็สั้น เขาก็สั้น ๆ ต่างคนต่างสั้น มันก็ไม่ครบถ้วน ก็โกรธกันล่ะ อันนี้เป็นจุดอ่อนของโซเชียลมีเดีย มันมีข้อด้อย มันมีรู้โหวตของการสื่อสารเยอะ ยังมีโซเชียลมีเดีย มันก็ยังตึงกันง่ายขึ้น

คุณจ้อยเคยถึงกับเขียนฟรีไหม

ไม่เคย เวลาผมจะเขียนอะไรลงเฟซบุ๊ก ผมเอาเวลามาเขียนเรื่องที่ทำดีกว่า ผมเป็นคนไปในเฟซบุ๊ก ผมยอมเอาเวลาไปเขียนต้นฉบับที่ดีกว่า เฟซบุ๊กไม่เหมาะสำหรับอะไรที่โน้มเอียงไปทางตัวงาน เพราะว่าเกินห้าบรรทัดก็ไม่อยากอ่านแล้ว แต่ในทางตรงกันข้าม อ่านของคนอื่นเขาจะ อ่านแบบไม่มีคอมเมนต์ ช่วยให้เรารู้ความคิดของคนกลุ่มอื่นมากขึ้น

การเขียนวิจารณ์บนสื่อสิ่งพิมพ์มันจะตายไหม

ผมไม่รู้เลย งงงกับบ้านเราหลายอย่างเหมือนกัน หลายอย่างที่เกิดในกระแสโลกแบบหนึ่ง บ้านเราก็ไม่เป็น ผมไม่แน่ใจจริง ๆ แต่ผมเห็นมันไม่โตที่โซเชียลมีเดีย

มันทำให้หลายคนต้องเขียนฟรี มาตรฐานก็ไม่ได้ลดลง

ผมไม่คิดว่าฟรีไม่ฟรี ถ้าให้เขียนลงบล็อก ผมเขียน มันมีพื้นที่ให้เขียนได้เยอะ ได้สื่อสารครบถ้วน แต่ถ้าเป็นเฟซบุ๊ก ยิ่งถ้าเป็นหนังสือมีรายละเอียดเยอะ เฟซบุ๊กยิ่งไม่เหมาะ เฟซบุ๊กเหมาะกับความรู้สั้น ๆ แต่อะไรที่เกินหน้ากระดาษ ต้องเป็นบล็อก ผมก็ยังทำบล็อกอยู่ เป็นบทความเก่า แต่ผมไม่ได้มาประกาศบนเฟซบุ๊กอะไร

ตอนนี้ตัวเองมีเครือข่ายไหม

ไม่ค่อยมี

เลือกเองใช่ไหม

ครับ ผมว่าเป็นไปตามวัย มาเจอคนที่ดูเหนื่อย งานที่ทำอยู่ ก็เรียกร้องตัวเองสูง

แล้วไม่กลัวกับอนาคตหรือ

กลัว แต่ทำอะไรไม่ได้แล้ว บางทีมันก็กลัวตัว เมื่อห้าปีก่อนก็ไม่เคยคิดว่าจะเกิดแบบทุกวันนี้ อย่างเฟซบุ๊ก อย่างงานที่เคยติดต่อให้เขียน สองสามปีที่ผ่านมาไม่มีเลย ตอนนั้นคิดว่าตราบดีที่เราคิดว่าเรามีมาตรฐานระดับนี้ ก็ผ่านไปได้อย่างเรื่อย ๆ แต่ไม่คิดว่าตอนนี้โลกมันเปลี่ยน อันนี้ก็รับมือไม่ทัน ตอนเป็นฟรีแลนซ์มันต้องมี แผน 1 แผน 2 แผน 3 แต่พอเกิดโซเชียลมีเดีย แผนเราก็ใช้ไม่ได้ มันก็กลัว แต่ท้ายสุดมันก็ต้องเจอ

แต่คุณก็ไม่คิดจะสร้างเครือข่ายเพื่องาน

ไม่ มันถึงจุดหนึ่ง ถ้าไม่ได้เจ็บป่วยกะทันหัน จนต้องหาหมอ เหนื่อยก็โอเค มันดีกว่ากลับไปหาเครือข่าย อย่างนี้ดีกว่า

เพราะงานอีกชิ้นก็ยังไม่ได้สร้างรายได้ มีแต่รายจ่าย

แต่ถ้ามันทำสำเร็จ มันก็จะเป็นมาสเตอร์พีซของเรา มันจะอยู่แม้เราไม่อยู่ วิจัยหนังมันมีบุญคุณต่อชีวิตของเรา มันดูแลเรา แต่งานนั้นมันเหมือนอนาคต

การออกสังคมล่าสุดเมื่อไร

มันจะมีวันประกาศออกสการ์ อันนั้นเป็นการใช้สอยนักวิจารณ์มากไปหน่อย หมายถึงทีวี หนังสือพิมพ์ พอมันเป็นกระแส ก็จะเรียกใช้คนในอาชีพอย่างฉาบฉวย ผมจะไม่ให้สัมภาษณ์ หรือถ้าเป็น hot issue ก็จะมีติดต่อมา อยู่ในกระแส เขาทำไปตามสถานการณ์ เอาเราไปเป็นถั่วลิสงในน้ำจิ้ม

หลัง ๆ มานี้จะใช้ประโยชน์จากนักวิจารณ์มากขึ้น การใช้ประโยชน์จากเราก็มียาตลอด เราก็ดูจากท่าทีทุกวันนี้ให้เด็กโทรมา ให้มาติดต่อเรา แต่บางคนไม่เคยอ่านงานเรา

พอมานเลือกเส้นทางอาชีพนี้ โอกาสที่จะพบเรื่องเจ็บปวด มันเยอะ เพราะฉะนั้นต้องคิดในทางตรงกันข้าม แต่ก็พยายามคิดว่ามันดีกว่าทีวี

ถ้าหนังสือพวกนี้หยุดไป และไม่สร้างคอนเน็คชั่นจะมีปัญหาไหม

อันนี้มันจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จริงๆ แล้ว การไม่มีคอนเน็คชั่น มันอาจจะได้ คือเราไม่ไปใช้ชีวิตในการสร้างคอนเน็คชั่น แต่ไม่เชื่อว่าเราโดดเดี่ยว แต่เราก็ขยันทำงานต่อเนื่องและเรายกระดับการทำงานให้ดีขึ้น งานดีจะออกมาได้ ยิ่งเกิดความผันผวนของสื่อ พวกมืออาชีพก็จะต้องจำเป็น อย่างที่วีดิทัศน์ยังชัด รายการเยอะขึ้น แต่คนผลิตรายการที่แท้จริง ก็ไม่ได้เพิ่มขึ้น วิจัยหนังมันก็อยู่ในข่ายนี้ มันต้องการคนที่เอาใจจริงเอาใจ มันก็ยังขาดคนแบบนี้อยู่

พอใจกับงานตัวเองมากน้อยแค่ไหน

ไม่ค่อยในแง่วิจารณ์นะ ตอนเฉพาะหน้า ก็ดีจังเลย พออ่านไป ก็เห็นผล งานวิจารณ์มันไม่เสียร พอเวลาผ่านไป เราก็ไม่เห็น บางทีเราไปเขียนมุมใหม่ บางทีก็มีคนชวนให้รวมบทวิจารณ์ แต่ตอนหลังก็ปฏิเสธไป ก็อยากจะแก้ พอดูงานใหม่ ก็เปลี่ยนอีก มันไม่ใช่งานที่เหมาะสมจะมารวม

แม้กระทั่งงานที่ได้รางวัล

อันนั้นพอมาตอนนี้ ก็อยากเถียงตัวเอง ทำไมตอนนั้นไร้เดียงสา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผศ. ดร. สามมิติ สุขบรรจง

ตำแหน่ง : หัวหน้าสาขาภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัน เวลา สถานที่ : อาคารวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 4 มกราคม 2560
เวลา 1100-1200

ผู้สัมภาษณ์ : อัญชลี ชัยวรพร

===== เครือข่ายผู้สอนของทางวิทยาลัยมาจากทางสายศิลปกรรมหรือเปล่า

ผู้สอนหลักส่วนใหญ่จะมาจากศิลปกรรม แต่เรามีนโยบายเชิญวิทยากรและอาจารย์พิเศษ ก็เลยได้ทางที่มีอาชีพอีกส่วนหนึ่ง อย่างอาจารย์ มล. อุสุมา สุขสวัสดิ์ ก็รู้จักคุณเป็นเอก รัตนเรือง รู้จักอะไรคนในวงการ ดิฉันก็รู้จักทางพวกการแสดง ดิฉันก็เชิญของทางฝั่งดิฉันมา ก็จะมาผสมกัน อาจารย์พิชัยวัฒน์ แสงประพาฬ จบมาโดยตรงทางฝรั่งเศส ส่วนโปรดักชั่นมี อ.จารุวัส หนูทอง ท่านเคยทำงานสำนักสือ เคยถ่ายสารคดี ก็จะได้ความชำนาญในเรื่องการถ่ายทำทางเราก็ค่อนข้างลงตัว ทุกคนต่างมีความเชี่ยวชาญคนละอย่าง ไม่ได้แย่งพื้นที่กัน ทางด้านดีไซน์เนอร์ก็จะมีอาจารย์ นพดลที่ตอนนี้เป็นคนบตี แล้วก็มีอาจารย์ปล้นล้น ปุณณูประภา อาจารย์รินบุญ นุชน้อมบุญ ก็จะแบ่งบทบาทกันเป็นคอสตูม เป็นเซตติ้ง เขาก็จะมีหน้าที่กันคนละอย่าง แต่ละคนก็จะมีเครือข่ายกันไปอีก จะดึงอาจารย์พิเศษเข้ามา เพราะว่าเทอมหนึ่งเขาก็อนุญาตให้มีอาจารย์พิเศษให้ทั้งเทอม อีกจุดหนึ่งก็จะเป็นเหมือน **commitment** ที่เราให้กับเด็ก เราเก็บเงินเด็กแพง เราทำความร่วมมือกับต่างชาติ จะเชิญอาจารย์ฝรั่งมาสอนทั้งเทอม เขาก็จะเรียนวิชากำกับการแสดงขั้นสูง มาจากอังกฤษบ้าง มาจากอเมริกาบ้าง ก็จะสลับกันมาทุกเทอม

เท่าที่ดูมา เครือข่ายในประเทศจะเน้นหนักไปทางกลุ่มวิชาชีพใช้ไหมคะ

ก็มีอาจารย์จากทางมหาวิทยาลัยด้วยนะคะ ก็จะเหมือนกับเราไปเอาของเขา เขามาของเรา อย่างดิฉันก็จะไปสอนให้นิเทศจุฬา อ.พิชัยวัฒน์ ก็สอนให้นิเทศจุฬาเทอมหนึ่งเลย ท่านก็จะเชิญอาจารย์ทางนั้นมาบ้างอะไรแบบนี้คะ ก็จะสลับกันแบบนี้คะ

ที่นี่ก็ให้ความสำคัญกับสายปฏิบัติใช้ไหมคะ

ตรงนี้ก็จะมีอาจารย์สายอาชีพ เพราะเราพยายามจะทำให้มันใกล้เคียงกับเวลาที่เด็กออกไปแล้ว คือ ความภูมิใจอันหนึ่ง ออกไปแล้วมีการประกันคุณภาพด้วย เด็กต้องได้งาน เราก็พยายามทำให้จบแล้วก็ได้งาน 100% อะไรเงี้ยค่ะ หรือไม่ก็ไปเรียนต่อ

แล้วทางสายทฤษฎีล่ะคะ เท่าที่ดูที่เกี่ยวข้องจะมี ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ สุนทรีย์และการวิจารณ์ภาพยนตร์เชื้อชาติ และการนำเสนอประเด็นใหม่ ที่มันจะคล้าย ๆ เทคนิคการเล่าเรื่อง

ถ้าดูตามแนวคิดของ คือของท่านอาจารย์พิชัยวัฒน์ แต่เดิมท่านก็คงมองเรื่องการปฏิบัติเป็นหลัก แล้วท่านก็บอกว่า คือพยายามที่จะเบนให้การปฏิบัติมัน ทำให้เด็กสามารถจะทำได้จริงอะไรแบบนี้ แต่ที่นี้ก็ได้ทั้งตัวทฤษฎี ส่วนที่จะลงหนัก ๆ ก็จะมีปีสอง ทุกมหาวิทยาลัยจะโดนวิชากลาง เลยไม่รู้จะแบ่งเวลามาเป็นวิชาของเราได้ ๆ เต็มเม็ดเต็มหน่วย ถ้าปีหนึ่ง มาเรียนของเราได้แค่ตัวหนึ่ง สองตัว พวกนี้ล่ะคะ วิชาการครึ่งหนึ่ง

พยายามนั่งดูวิชาเกี่ยวข้องกับทางวิจารณ์ ก็คือ วิชาประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ เทคนิคการเล่าเรื่อง ไข่มุกคะ

Film Narratives ก็จะมีการวิจารณ์ด้วยเหมือนกัน เหมือนกับว่า เราได้ดูหนังแล้วก็ได้วิเคราะห์ถึงการเล่าเรื่องของแต่ละเรื่องจะเป็นวิเคราะห์มากกว่าวิจารณ์ ก็น่าจะมีกระบวนการวิจารณ์เล็ก ๆ อยู่ในนั้นด้วย

วิชาอย่างเชื้อชาติ และการนำเสนอประเด็นใหม่ได้เปิดบ้างมั๊ยคะ เป็นวิชาที่แปลกมาก

ได้ค่ะ เปิดตลอด ต้องแอบบอกว่าต้องดูโครงสร้างของกระทรวงศึกษาด้วยว่าเขาให้ใส่สิ่งเหล่านี้เข้าไป คือถ้าใส่เข้าไปในช่วงเวลาช่วงแรกที่จะเปิดไอ้หลักสูตร ต้องมีพวกชื่อพวกวิชาที่ทางกระทรวงได้กำหนดมาให้ประเทศไทยต้องได้ครอบคลุม ก็จะต้องสนใจเรื่องพวกนี้ ก็เลยมี ก็ต้องมีวิชานี้ด้วย

ทางสายทฤษฎีหรือทางสายความคิดทางอาจารย์พิชัยวัฒน์ เครือข่ายที่ใช้อยู่เป็นเครือข่ายที่ไหน อย่างโปรดักชั่นที่นี้จะมีเครือข่ายกับจุฬานีเทศจุฬา แล้วก็กับทางศิลปกรรมด้วยถ้าจำไม่ผิด

เรามีเครือข่ายกับที่หอภาพยนตร์ด้วยคะ อาจารย์พิชัยวัฒน์เหมือนไปสอนที่ ม.กรุงเทพ ม.รังสิต เครือข่ายครูบา-อาจารย์ตรงนั้น แล้วก็อยู่ครั้งหนึ่งเราก้เชิญอาจารย์ของอาจารย์พิชัยวัฒน์มาจากทางฝรั่งเศส มาจัด workshop ให้เด็ก แต่เด็กเล็กมาก แบบบางทีสนใจบ้าง ไม่สนใจบ้าง อาจารย์เขาแบบเป็นhistory มาก ๆ (เป็นเชิงทฤษฎีลึกลับ) แล้วก็ เป็นเครือข่ายลิดาที่ธรรมศาสตร์ ดิฉันก็ไปสอนนวัตกรรมให้เขาที่ธรรมศาสตร์ ก็ยังไม่ได้เชิญทางเขามานะคะ ปีที่แล้วก็ไปพอดิทำวิจัยเรื่องเทศกาลภาพยนตร์ในอาเซียนก็เลยไปบรรยายตรงนั้น

เครือข่ายกับหอภาพยนตร์มีออกมาในลักษณะไหนคะไม่ใช่ว่าการสอนไข่มุกคะ

มีทั้งการส่งอาจารย์ไปเรียน ตอนนี้ที่หอภาพยนตร์ เปิดวันเสาร์ให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ ทางเราก้เลยส่งบุคลากรไปเป็นคนแรก คือ อาจารย์อุสุมา แต่ดิฉันก็ว่าน่าจะไปเรียนบ้าง ตัวเองก็ทำวิจัย อาจารย์อุสุมาก็รับทุนทำวิจัยของหอภาพยนตร์มาขึ้นหนึ่ง ส่วนตัวเองก็รับทุนของที่นี่ แต่ว่าขอเรื่องราวจากทางหอภาพยนตร์ ก็จะมีทั้งเป็นความ

ร่วมมือในเชิงการทำวิจัยกับเป็นวิทยากรมากกว่า

อาจารย์ไปสอนที่นั่นด้วยหรือคะ

ไม่ได้สอนค่ะ ไปขอสัมภาษณ์เขาเฉย ๆ ไม่ได้ไปสอน อ.พิชัยวัฒน์ก็ไปเป็นประจำนะคะ ไปหาข้อมูลทำวิจัย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์ดวงลาภ เปี่ยมอยู่สุข
 ตำแหน่ง : หัวหน้าสาขาภาพยนตร์และโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 วัน เวลา สถานที่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วันที่ 4 มกราคม 2560 เวลา 1500-1600
 ผู้สัมภาษณ์ : อัญชลี ชัยวรพร

=====

เท่าที่ดูมา ที่นี้มีอาจารย์ประจำจริง ๆ แค่สองคน

ใช่ครับ ผมก็จะดูแลโปรดักชั่น การออกกอง indoor outdoor อะไรแบบนี้ครับ พวกรายวิชาทฤษฎีต่าง ๆ ก็จะเป็นอาจารย์พิเศษที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งที่เป็นทฤษฎีล้วน ๆ หรือที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

อาจารย์อีกท่านสอนทางโปรดักชั่นหรือเปล่าคะ

ก่อนหน้านี้ มี ดร.อุมาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล เป็นคนสอนทางทฤษฎี แต่ตอนนี้อาจารย์ลาออกไปแล้ว ก็มีอาจารย์อีกท่านที่เพิ่งจบเอกจากจุฬามาประจำที่นี่เมื่อต้นปี อาจารย์เขาจะได้ทาง critical เป็นหลัก แต่ต้องปรับในส่วนของภาพยนตร์

แต่ละเทอมเปิดวิชาทางภาพยนตร์กี่วิชาคะ

เทอมนี้ประมาณ 5 วิชาครับ

อาจารย์คงต้องมีเครือข่ายแน่นอน เพราะว่าอาจารย์ประจำมีน้อย

ใช่ครับ อย่างที่บอกตั้งแต่เบื้องต้น ก็จะมีเครือข่ายที่เรียนปริญญาโทด้วยกันที่นิเทศ จุฬา มีคนที่จบภาพยนตร์โดยตรง อีกส่วนก็แนะนำโดย ดร.อุมาโลม ที่นี่เปิดมาได้เป็นรุ่นที่ห้าแล้ว ก็ได้รับความนิยมมากขึ้น รวมถึงก็รู้จักคอนเนกชันมากขึ้น

เป็นพวกที่เพิ่งจบมาทางโปรดักชั่น

อันนี้จะเป็นหลักเพราะอาจารย์เขาก็ไม่ได้มีงานประจำ อาจารย์ศุภมิตาที่ได้ทางด้านอาร์ตด้วย มาสอนพวกการถ่ายภาพขั้นสูง พวกแอนิเมชั่น ได้ดูหนังเยอะ

แล้วอาจารย์ไปรู้จักผู้สอนกลุ่มนี้จากที่ไหนคะ

เบื้องต้นก็คอนแทคจากสายจุฬา กับดร.อุมาโลมจัดการ ผมก็จะมาต่อ อันนี้ก็รวมถึงทางด้านทีวีด้วยนะครับ อะไรอย่างนี้ แล้วก็มี ดร.ปรัชญา สายนวัตกรรมทิมศว. ก็จะมาช่วยเป็นเพื่อน เป็นรุ่นเดียวกัน

ส่วนที่ไม่มาสอนนี้ก็เรื่องค่าตอบแทนของอาจารย์พิเศษ ที่นี่ให้แค่ชั่วโมงละ 400 บาท บวกค่าเดินทาง 500 บาท มาบรรยาย 3 ชั่วโมง ก็จะได้แค่ 1,700 บาท แต่ก็เสียเวลาเดินทางมาครึ่งวัน อาจารย์ประจำรายวิชาแต่ละท่าน

เชิญเพราะเป็นคนในวิชาชีพ ส่วนใหญ่ก็อยากเข้ามาครับ ถ้าพูดถึงวิชาสอนที่นี้ทั้ง 5 แขนง ภาพยนตร์และโทรทัศน์เป็นสองวิชายอดนิยม และจะได้ค่าชมจากสถานประกอบการตอนฝึกงานค่อนข้างเยอะ เพียงแต่ว่าอัตรารายได้ค่อนข้างน้อย มีหลายคนที่เก่งมาก แต่ไปแล้วก็ไม่ไหว ต้องไปอยู่หน่วยงานที่มีคุณพ่อคุณแม่มีเส้นฝากเข้าไปทำงานได้ อีกเรื่องหนึ่งคือคนที่จบฟิล์มมาแล้วจะหางานยาก พวกที่มีฝีมือได้รางวัลมาเยอะ ก็มลายหายไป ถ้าสุดไปจัดซีเนียร์โปรเจกต์ที่ TK ปาร์คมา เขาเชิญ ก็มีผลงานหลายชิ้น อัตราการได้งานน้อยจนทีมของภาควิชาต้องมาคุย ปรับเป็นรายวิชาโทรทัศน์ให้มากขึ้นได้ไหม เพราะหางานได้มากกว่า

อาจารย์บอกว่าเครือข่ายส่วนหนึ่งมาจากจุฬาฯ แล้วเครือข่ายคนอื่น ๆ ละคะ

นอกจากสายจุฬาฯ สายที่สองจะเป็นพวกคอนเนกชั่นก่อน สามน่าจะเป็นคนในวิชาชีพที่มีคุณสมบัติเพียงพอ อย่าง อ. ภาณุ อารี กับคุณธิดา ผลิตผลการพิมพ์ ก็รู้จักกับ ดร.อุณาโลม ส่วนคุณชนิษฐาที่มาสอนเขียนบท ก็ได้มาจากในสายงาน

อาจารย์สรุปภาพเรื่องกลุ่มอาจารย์พิเศษได้ชัดเจนมากคะ

ต้องบอกว่า พอ ดร.อุณาโลมลาออกไป ผมเลยต้องมารับหน้าที่แทน เหมือนกับว่าตอนที่เรารับ เราก็คงไม่ได้มีคอนเนกชั่นอะไรมากมาย ต้องมาคอนแทคเพื่อที่จะให้อาจารย์เข้ามาสอนได้ รวมถึงเรื่องของอำนวยความสะดวก ห้องเรียนห้องสอนวันเวลาสอนสถานที่อะไรพวกนี้ครับ ส่งเกรด ทำมคอ.ผมต้องมาเป็น เหมือนเป็นอาจารย์ที่เลี้ยงของอาจารย์พิเศษด้วยแบบนี้ครับ

อัตราส่วนแต่ละสายเป็นอย่างไรคะ

ผมว่า มันพอ ๆ กันครับ พยายามเอาสามส่วนว่าอันไหน เป็นอันไหน เหนือนี้อาจจะเอียงไปทางนิเทศจุฬาฯ เพราะว่ามันมาทั้งสามคน แต่เหนือหน้าก็จะเป็นนักวิชาชีพมาอะไรแบบนี้

อาจารย์ที่จะมาเป็นอาจารย์พิเศษประจำรายวิชา ต้องมีคุณสมบัติเพียงพอ อาจารย์จะต้องส่งหลักฐานมา บัตรประชาชน ทรานสคริปต์ แล้วก็ตัวทักษะ เขียนบรรยายมา แล้วก็ผ่านแล้วเข้าระบบข้อมูล คณะเขาจะมีหนังสือเชิญอาจารย์ออกไป เมื่อเราเชิญอาจารย์ท่านนี้มา เขาให้สิทธิ์ไปในแต่ละแขนงไปเลย อะไรแบบนี้ครับ แต่ละแขนงก็จะมีการประเมินอาจารย์ ว่าให้งานนิสิตโหลดไป ไม่เหมาะสมไหม จนนิสิตเอียงไปด้านนี้ จนนิสิตไม่ได้ไปสนใจวิชาอื่น ก็จะค่อย ๆ ครอบ คือมันจะมีระบบ

แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีปัญหาครับ คนอื่นชอบมองว่าภาพยนตร์และโทรทัศน์ ม.บูรพามีข้อเสีย คืออาจารย์น้อย แต่มันกลายเป็นว่า ข้อเด่นก็คืออาจารย์พิเศษหลากหลาย แถมนักพวก **young turks** มีกลุ่มวิชาชีพที่ประสบการณ์มาก แล้วก็มันักวิชาการ ก็เป็นอาจารย์อยู่เหมือนกัน ผมมองว่าเป็นข้อเด่น ถ้าเรามีอาจารย์ประจำสัก 4-5 คนก็น่าจะพอสำหรับสาขาวิชา ซึ่งมันก็ไม่หลากหลาย คนนอกน่าจะสอน

แล้ววิชาเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ใครเป็นคนสอนคะ

อาจารย์ศาสตราจารย์ บุญศรี อาจารย์ประจำอยู่ศิลปการ เป็นเพื่อนปริญญาโทด้วยกันที่จุฬาฯ อีกวิชาคือภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์เอเชียและแปซิฟิกก็เป็นอาจารย์ที่จบทางทฤษฎีออกมา ซึ่งท่านต้องทำการบ้านหนักมาก เพราะว่าไม่เคยเปิด

มาก่อน มาเริ่มต้นใหม่ แล้วมันหาหัวเขี่ยยากครับอาจารย์ หมายความว่า มีที่ไหนสอนหรือเปล่า มีหนังสือไหม สอนยากครับ

แล้วคอร์สวิชาอื่น ๆ ละคะ

มีหลายวิชายังไม่เคยเปิด อาทิ ภาพยนตร์นานาชาติ ความเป็นไทยและความเป็นตะวันออก เป็นต้น เราเปิดวิชาภาพยนตร์นอกกระแสครับ

คนในสายอาชีพมาสอนวิชาอะไรอีกคะ

ตัว **business** อาจารย์ภาณุก็มาสอน การเอาหนังไปเมืองนอก การเสนอโปรเจกต์พวกนี้ ก็น่าสนใจมากครับ เพราะถ้าเด็กไปสุดทางแล้วที่ตัว **output** ไปต่อไม่เป็น ก็จะมีปัญหา อาจารย์ภาณุก็ชอบเอาคนในบริษัทมาช่วยบรรยายด้วย นอกจากนี้ที่เอาคนในสายอาชีพ ก็มีอาจารย์สมจริง ศรีสุภาพ มาสอนการกำกับและการแสดง เป็นอาจารย์พิเศษ ส่วนกลุ่มการแสดงก็จะเป็นอาจารย์ทางด้านนั้นเชิญมา เขามาแล้วต้องเหนื่อย แล้วได้ค่าสอนแค่ชั่วโมงละ 400 บาท

เพราะเป็นวิชาปริญญาตรีหรือเปล่าคะ

ค่าเทอมที่นี่ หนึ่งห้าไม่แพง ตอนนี้อ่าเทอมในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่เกินสองหมื่นห้า อ้าวว่าแต่มหาวิทยาลัยเอกชนเลย แม้แต่ ศิลปากร มศว ปริญญาตรีล้วนสามหมื่นขึ้นไป ที่นี่ถูกที่สุด แต่พวกเครื่องไม้เครื่องมือ อุปกรณ์ เราก็น้อยที่สุด เพียงแต่ว่าท้ายสุด ก็ต้องมีการตกผลึกนะครับ เพราะมีบัณฑิตจบไปแล้วสองรุ่น เขาเอาตัวรอดกับตรงนี้ได้ เขาออกไปข้างนอก ยังไงตัวองค์กรของเขา ซึ่งดีนะครับ นิสิตไม่พอใจอยู่แล้ว นิสิตอยากจะได้ แต่เราก็มีให้เขาตามรายรับที่ได้ อันนี้ไม่ได้เข้าข้างตัวเอง พอผลออกมาแล้วมันดีเป็นเรื่องที่ดี เราไม่ใช่ขาดแคลนแล้วไม่มี แต่เรามีแค่ชุดเดียว แต่มันมีแปดสิบคน สิบกองแบบนี้ ต้องแย่งชิง

กลุ่มสุดท้ายของผู้สอนที่มาจากภาระการแนะนำต่อ ๆ กัน ต้องมีการตรวจสอบก่อนแค่ไหนคะ

ตรวจสอบก่อนครับ จะมาสอนก็ต้องมาพูดคุยทำความเข้าใจ แต่ตอนสอน เราจะปล่อยถ้าผ่านด่านมาได้ คือทุกคนเราพบว่ามันมีประเด็นตอนท้ายอยู่ ที่ผมเป็นประธานสาขา ไปคอมเมนต์อะไรก็ได้ แล้วก็นิสิตจะรู้ว่าการประเมินการเรียนการสอนของอาจารย์ มันจะเป็นช่องทางเดียวที่เขาจะมีตอบกลับมาได้อะไรแบบนี้ครับ ตรงนั้นก็จะเป็มาตรฐานระดับหนึ่งที่จะให้พิจารณาเขาได้ ถ้านิสิตไม่ประเมิน เกรดจะไม่ออก แล้วในสาขา บางครั้งมีปัญหากันเลย นิสิตพิมพ์มาเป็นกระดานเลยนะครับ แต่นั่นคือข้อเท็จจริงหมด เขาไม่พอใจตรงไหน อาจารย์ดีตรงไหน อาจารย์ควรปรับปรุงตรงไหนอะไรแบบนี้ครับ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วปัญหาจะเกิดกับ **Young Turks** มากกว่า เขาอาจจะยังไม่มีทักษะทางการสอนอะไรแบบนี้ครับ มีความรู้ความสามารถ

Young turks หมายถึงกลุ่มไหนคะ

หมายถึงอายุยังไม่ถึงสามสิบ เรียนปริญญาโท นิเทศ จุฬา สาขาภาพยนตร์ มีอยู่สามรุ่น

เขาสอนเน้นทางด้านไหนคะ

สอนทางทฤษฎีเป็นหลักครับ ทางโปรดักชั่นมันมาโปรดักชั่นกันเอง จุฬามีเครื่องมือเครื่องไม้ครีเอทีฟครับ

คนที่ไปเรียนพวกนี้ ไม่ว่า ตรีหรือโทของภาพยนตร์ มีอยู่อย่างหนึ่ง คือ มักจะมีความรักทางภาพยนตร์ แล้วเด็กจะได้ดี แต่ว่าอย่างที่อาจารย์ว่าหางานทำไม่ได้ อาจารย์คิดถึงตรงนี้ยังงี้บ้างคะ

ผมเป็นครูนะครับ วิชาปริญญาตรีมันเป็นอาชีพมาก ๆ เขาจบไป แล้วเขาไม่มีงานทำ เขาไม่พอกิน สาขาผม ไม่อยากใช้คำว่าภาพยนตร์และโทรทัศน์ ต้องเป็นแบบว่าภาพและเสียงออนไลน์ด้วยซ้ำ ภาพและเสียงที่มันเป็นนิวมีเดีย คือให้มันกว้างไปเลย แค่ว่าสกรีนพอ แล้วเราก็ก่อนพวกนี้ ตรรกะการคิดมันต้องเปลี่ยนใหม่ครับ फिल्मไม่ใช่หนังโรงอย่างเดียว แต่ว่าในปัจจุบันที่ผมคิด ถ้าจะไปเป็นอาชีพ ทำยาก แล้วที่เสียดายที่สุดเลยก็คือเด็กมีความสามารถมันเก่ง เขาสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็ปั๊ปปี้ดูหน้าจอะไรของเขาเอง ตอนเรามันซ้ำ

จบมาก็รู้แล้วคะอาจารย์

สามรุ่นครับ ได้ทำงานจริง ๆ ที่เป็นอาชีพนะไม่ถึง 10%

แล้วไปทำอะไรกันคะ

ไปทำบริษัท ทำมีเดียอื่น ทีวี ไม่ได้ทำอะไร แค่เปลี่ยนสาขาไปเลยก็มี บ้างก็ไปเกี่ยวข้องกับนิเทศกลาง ๆ ไปทำประชาสัมพันธ์องค์กร มีไม่ถึง 10% ที่อยู่ในเครือข่ายภาพยนตร์พวกนั้น แบบทำหนังเลย ได้เต็มทีก็ผู้ช่วยกล้อง ผู้ช่วยผู้กำกับ มันคนละเส้นกันครับระหว่าง อาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์กับสถาบันการศึกษามันคนละก้อน อันนั้นเขาก็มาของเขาเอง ก้อนนี้มันไม่ได้ไปอย่างนั้น ไม่ใช่เรียนนิติก็เข้าไปอยู่ที่ศาล อะไรอย่างนี้อยู่แล้ว ศาลเล็กศาลน้อยอยู่แล้ว สำนักงานกฎหมายอะไรแบบนี้ มันไม่ได้เชื่อมต่อกัน ผมไม่รู้ว่ากลุ่มนี้เขาก็ไม่ได้เป็นรูปธรรมของเขา

อาจารย์คงพอจะทราบว่าระบบบริษัทสร้างภาพยนตร์ในบ้านเราเป็นระบบครอบครัว และอินดี้

แล้วพวกยุโรปล่ะครับอาจารย์

ยุโรปเขายังเป็นระบบมากกว่า เค้ามียุโรปเขาใหญ่-น้อย มีหมดเลย

เกาหลีล่ะครับอาจารย์

เกาหลีเป็นระบบ ประเทศที่ไม่เป็นระบบคือญี่ปุ่นค่ะ คล้าย ๆ บ้านเรา อินดี้เขาเหมือนของเราเลย เป็นอินดี้หมดเลย บริษัทสตูดิโอ้น้อยมาก น้อยจริง ๆ สตูดิโอมันเหลือน้อยคือหลัง ๆ ที่เป็นบริษัทใหญ่ ๆ แล้วผลิตหนังญี่ปุ่นแล้วผลิตหนังจริง ๆ คือพวกทีวี คนญี่ปุ่นดูทีวีพวกนี้เขาถึงลงทุนได้ (คือเป็นละครโทรทัศน์ไป) คือเขามาทำหน้าที่ด้วยค่ะอาจารย์ แต่ว่าระบบเขาใหญ่ค่ะอาจารย์

ถ้าเขาเป็นอินดี้ไปเขาเน่า จบออกไปมันไม่มีคนที่เขาต้องการแมสเสจพวกนี้มากอย่างนี้ไงครับ เขาก็ไม่ได้อะไร ผมย้ายมาตลอดว่า ต้องไปกลุ่มแมส ต้องไปทำธุรกิจ คือคุณจะมาแบบ จะต้องกับพวกทฤษฎีหรือโปรดักชั่น เหมือนยังไม่ได้ คุณต้องเรียนเรื่องของเมเนจเม้นท์ด้วย มาร์เก็ตติ้งด้วย อยากให้เขาไปแบบนั้นมากกว่า เพราะว่าในมุมมองของผม มันไม่มีโอกาสให้เขา

ผมอยู่ตรงนี้ ทำให้ผมมองเห็นถ้าไม่ลงมาดูแลจัดการก็ไม่เห็นภาพหรอกครับ ก็เป็นห่วงอะคับ คือถ้าเด็กจบไป 80 คนแบบนี้ แล้วหางานยาก ปัญหาตอนนี้คือดิจิตอล คนต้องการตัวเยอะมาก แต่ตอนนี้มันก็ดริบ (เศรษฐกิจ) ไปเยอะ มันเป็นคำว่าออนไลน์มากกว่า ตอนแรกผมก็จะป็นคำว่าทีวีดิจิตอลที่เป็น station, broadcasting ไม่ใช่แล้วตอนนี้ผมก็ต้องเบนไปทิศใหม่ทางอื่นอย่างที่ผมบอก

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อ. สุรศักดิ์ บุญอาจ
 ตำแหน่ง : ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอาจารย์ประจำสาขาวิชา
 นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 วัน เวลา สถานที่ : ร้านอาหารฟูจิ สยามพารากอน, 16 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 1200-1300
 ผู้สัมภาษณ์ : อัญชลี ชัยวรพร

=====

ขณะที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์มีอะไรบ้างคะ

มีนิเทศศาสตร์ครับ เป็นตึกหนึ่งที่ตอนปีสาม นักศึกษาก็ต้องเลือก มีสามสาขาวิชาให้เลือก ก็จะจัดหมวดหมู่เป็น
 ประชาสัมพันธ์ วารสารศาสตร์ และวิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ มีคำว่าภาพยนตร์ด้วย แต่ก็ได้เรียนเพียงแค่เขียนบท
 ภาพยนตร์เบื้องต้น หรือผลิตสื่อบันเทิงคดี อะไรอย่างนี้ และมีวิชาใหม่ให้กับนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยคือวิชา “โลก
 ภาพยนตร์” (Movie World) เป็นวิชาศึกษาทั่วไป ก็จะกว้างหน่อย เปิดสอนมาแล้วสองเทอม

ปีไหนคะ

ได้ทุกปีครับ ถ้ามีความสนใจภาพยนตร์ก็มาลงเรียนได้

ในส่วนภาพยนตร์อาจารย์รับผิดชอบเองหมดเลย

ใช่ครับ จริงๆ มีอาจารย์อีกท่านหนึ่งคืออาจารย์จิรัชญา แต่เขาก็ลาไปศึกษาต่อที่นินต้า ก็จะมีสองคนที่ช่วยกัน แต่เพิ่งมา
 สอนได้ตุลาคมนี้เป็นปีที่ 5 เพราะฉะนั้นก็จะมึนวิชาที่เขาเขียนไว้หมดแล้ว เราก็เลยไปสวมทับ จึงไม่ได้มีวิชาเป็นของ
 ตัวเอง ได้มาเขียนวิชาของตัวเองคือโลกภาพยนตร์

คือมันเป็นตึก และส่วนใหญ่จะไปเน้นทางโปรดักชั่น

เน้นทฤษฎีครับ แต่ก็มีห้องสตูดิโอเมื่อปีที่แล้วครับ

เปิดมานานเท่าไรแล้วคะ

ตั้งนี้เพิ่งมาเปิดได้ปีนี้เป็นปีที่สาม

แต่เขาเขียนหลักสูตรไว้แล้ว

เขียนหลักสูตรปรับปรุงเมื่อปี 55 หลักสูตรจะใช้ห้าปี คือ 55-59 ของ 60 ก็กำลังเขียนอยู่ แต่ปี 50 มีวิชาหนึ่งคือ
 ภาพยนตร์ปริทรรศน์ (Cinematography) แต่มาสอนไม่ทันเพราะช่วงนั้นมียาจารย์อีกท่านรับผิดชอบอยู่

อาจารย์เข้ามาได้ก็ปีแล้ว จบทางด้านนี้โดยตรงหรือเปล่าคะ

เดือนตุลาคมนี้อาจจะครบห้าปีครับ จบทางด้านอื่นครับ แต่ชอบภาพยนตร์ตั้งแต่เด็กๆ จบตรีทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ ที่อุบลฯ จบโทที่นิเทศฯ จุฬาฯ วาฬวิทยา พอได้มาสอน ตอนนั้นวางแผนว่าถ้าจะกลับมาอยู่บ้านก็ต้องมีวุฒิการศึกษารองรับที่เป็นนิเทศฯ เหมือนกันหมด ในระหว่างนั้นช่วงปี 54-55 ก็เลยลงตรีของสุโขทัยธรรมาธิราช เลือกกลุ่มวิชาภาพยนตร์ เพิ่งจบปี 58 ก็เลยได้ตรีอีกใบหนึ่งเป็นภาพยนตร์

อาจารย์เข้ามาได้ห้าปี เขาเขียนหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ไว้แล้ว ตอนที่อาจารย์เข้ามามีอยู่แค่สองคน แต่ตอนนี้ก็เหมือนคนเดียวใช้ไหมคะ

ก็มีอีกคนหนึ่งพยายามมาช่วยอยู่ ก็คือแบ่งกันคืออาจารย์ดิษกร

อาจารย์เป็นคนสอนหมดเลย เขียนบทก็สอน

ใช้ครับ แต่เขียนบทเหมือนไม่ได้สอนเพราะมีวิชาโลกภาพยนตร์ เลยให้อีกท่านหนึ่งซึ่งไม่ได้จบฟิล์มโดยตรงเหมือนกันมาช่วยสอน มารับไปเลย เพราะเราเคยลองสอนไปครั้งหนึ่ง เราก็จะได้แต่โอเคอย่างเดียว แล้วให้อีกคนมาช่วยเรื่องการลงมือเขียน แล้วพอตอนที่ผ่านมารู้สึกว่าโหลดของเรามากเกินไป เพราะตอนนี้เป็นผู้บริหารด้วย ก็เลยดึงไว้แค่สามวิชา เป็นวิชาที่ตัวเองมีความเชี่ยวชาญและมั่นใจในความรู้ของตนเองในการถ่ายทอด ได้แก่วิชาโลกภาพยนตร์ ผลิตส์ฉบับเชิงคดีซึ่งเพิ่งได้มาสอนเหมือนกัน เนื่องจากจ้างอาจารย์พิเศษมา แต่เขายกเลิกนาทีสุดท้าย และวิชาวาทีเทศ เพราะจบวาฬวิทยามา (Speech Communication) และอีกวิชาหนึ่งคือการพูดสำหรับวิทยุโทรทัศน์ เป็นวิชาทางวาที

เราจึงต้องไปสอนสาขาอื่นด้วย บุคลากรมีน้อย เหมือนภาพยนตร์มีแค่คนครึ่ง... นักศึกษาที่ลงวิชาภาพยนตร์ส่วนใหญ่เป็นใครคะ วิชาที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ทั้งหมดรวมถึงภาษาภาพยนตร์ลุ่มน้ำโขง

ลุ่มน้ำโขงเป็นอีกหลักสูตรหนึ่งที่เพิ่งเปิดใหม่เมื่อปี 55 ที่ผ่านมามีวิชา “ภาษาและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง” เป็นหลักสูตรของอาจารย์มิตร อาจารย์มิตรเขียนวิชาภาพยนตร์ในลุ่มน้ำโขง เปิดมาเป็นปีที่สาม เด็กๆ ก็สามารถเลือกลงได้ตามสบาย แต่หลักๆ ก็จะทำให้เด็กหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงเป็นคนลง แต่บังเอิญว่าปีแรกที่เปิดมีเด็กนิเทศศาสตร์ที่สามารถเลือกลงวิชาโทได้ซึ่งเป็นจุดขายของคณะ และเด็กนิเทศฯ ลงโทลุ่มน้ำโขงเยอะมากในปีแรกที่จัดเทศกาล เด็กก็เลยได้มีบทบาท มีทั้งเด็กนิเทศฯ เด็กวิศวะฯ เด็กลุ่มน้ำโขง มีความหลากหลายในปีแรก วิชานี้ก็มีความน่าสนใจ ได้รับการตอบรับดีมากประมาณ 38 คน เด็กบางคนก็ลงเป็นวิชาเลือกเสรี

แต่พอมาปีที่สองไม่มีเด็กนิเทศฯ เลย เพราะเด็กไม่ได้ลงวิชาโท ก็จะเป็นเด็กจากหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง และเด็กในคณะศิลปศาสตร์คนอื่นๆ ดังนั้นเราก็เลยเฟดออกมา เพราะมีอาจารย์อีกคนหนึ่งที่เคยอยู่สาขาสื่อสารการแสดง แต่ตอนนี้ยุบไปแล้ว และยังมีชั่วโมงว่างอยู่ อาจารย์มิตรก็เลยดึงคนนี้มาช่วยแบบเต็มตัวแทน ผมก็เลยแค่มาบรรยายเกี่ยวกับการวิจารณ์และภาพยนตร์ไทย ซึ่งก็เหลือคนเรียนแค่ประมาณ 25 คนในปีที่สอง แต่ปีล่าสุดเหลือแค่ 14 คน (เพราะอะไรคะ) ก็จะเป็นเด็กหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงอย่างเดียวเลย เด็กหลักสูตรอื่นๆ ก็จะไม่มาแล้ว แต่อาจารย์มิตรก็มากระซิบบอกว่าอาจารย์อีกท่านเป็นแนวสื่อสารการละคร สื่อสารวรรณกรรม จึงเน้นทฤษฎีที่ฟังยาก เด็กจึงอาจจะบอกต่อกัน รวมถึงปริมาณเด็กที่ลงหลักสูตรลุ่มน้ำโขงก็ลดลงด้วย มีหลายปัจจัย แต่ยังไม่แน่ว่า

เหตุผลข้อไหนเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้จำนวนคนลดลง หลักๆ คือนิทรรศการ ก็หายไปเลย เพราะเขาไม่ลงวิชาโทนี้แล้ว จะไปเลือกลงบริหาร หรือภาษาอังกฤษ แต่ละปีก็จะเปลี่ยนไป

น่าเสียดายเพราะมันใกล้กับทางนี้มาก เพราะฉะนั้นเด็กทางนิเทศฯ ที่จะลงได้คือวิชา **Movie World** ที่เป็นอีกแบบหนึ่งเลย และวิชาอื่นๆ อีก

แต่วิชาหนึ่งที่พยายามใส่เข้าไปคือสื่อสารมวลชนในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เป็นวิชาของพระองค์เอง ก็จะใส่ภาพยนตร์ลงไป จะเอาหนังอย่างที่เคยฉายในเทศกาล เช่นเรื่อง *ปลายทาง* มาฉายและวิเคราะห์ และดึงอาจารย์ที่เชี่ยวชาญแต่ละภาษาที่อยู่ในลุ่มน้ำโขงมาช่วยบรรยายและสอดแทรกภาพยนตร์เข้าไปในนั้น

เพราะฉะนั้นจริงๆ ภาพยนตร์ก็ยังเป็นดังอยู่ ส่วนของสาขาอื่นๆ ก็ยังไม่เติบโตเต็มที่ แต่คำว่า “วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง” น่าสนใจมาก... เพราะฉะนั้นอาจารย์รับผิดชอบ **Movie World** และพยายามทำการสื่อสารลุ่มน้ำโขง การสื่อสารมวลชนในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

อาจารย์เป็นคนริเริ่มเรื่องเทศกาลหรือเปล่าคะ

ใช่ครับ คือเราเห็นวิชา เลยไปคุยกับเจ้าของวิชา เขาก็จะให้เราไปเป็นผู้รับผิดชอบวิชาเลย และเขอนั้นก็ได้ตั้งหน่วยกิตมาสอนสองหน่วยเลย ดังนั้นจึงออกแบบวิชานี้เอง (ภาพยนตร์ในลุ่มน้ำโขง) ตอนนั้นทำเองหมดเพราะได้เบิกโหลดเขอนั้นสอนเยอะแล้วก็ตั้งโหลดมาเลย รวมถึงมีเด็กนิเทศฯ ด้วย เราก็สามารถบริหารจัดการได้ทั้งหมด คือรู้ว่าเด็กกลุ่มนี้มีธรรมชาติอย่างไรและชอบนำเสนอแบบไหน เราเห็น **Course** (ฟังไม่ออก) ที่พูดถึงภาพยนตร์แต่ละประเทศ จึงคิดว่าควรจะต้องเป็นเทศกาลดีกว่า

หมายถึงว่าตอนแรกอาจารย์เป็นคนรับผิดชอบวิชานั้น

ใช่ครับ อาจารย์มิตรเป็นคนมอบหมายให้ทำสองหน่วย (แต่ตอนนี้ไม่ได้ทำแล้ว) ก็ยังมีชื่ออยู่ได้ประมาณหนึ่งหน่วย

ตอนที่จัดอาจารย์ไปหาหนังมาจากไหน

เป็นไฟล์ของตัวเองหมดเลยครับ อย่างลาวก็ได้มาตั้งแต่ตอนไปเที่ยวลาว ไปเวียงจันทน์ ก็ไปซื้อแผ่นมา หาเองหมดเลย บางเรื่องก็โหลดมา ก็บอกเด็กว่าต้องดูซะนะ และพอติอาจารย์อีกท่านหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเขมรได้มาวิเคราะห์ให้

ก็คือ Material ต้องหาเท่าที่จะหาได้

ที่มีอยู่เอง และจะไปคุยว่าจะให้ใครมา เช่นปีที่ผ่านมามีหนังจีนด้วย **American dream in China** เราเคยดูที่โรงแล้วรู้สึกว่ามันย่อยง่าย เด็กน่าจะได้อะไรเยอะ มีเรื่องของอเมริกาและภาษาเข้ามาเกี่ยวข้อง และได้รู้จักอาจารย์ที่จบจากจีนมาอยู่คณะบริหารฯ เขาก็จะได้เรื่องเศรษฐกิจในนั้นสอดแทรกเข้าไป หรือวิชาภาพยนตร์ลุ่มน้ำโขงที่เป็นวิชาสื่อสารมวลชน ก็จะมีคนเวียดนามที่มาเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนมัธยมนารินกุลมาบรรยายให้กับเรื่อง **Good morning**

Vietnam

ก็คือใช้สิ่งที่อยู่รอบตัว แล้วภาพยนตร์หลายๆ มานี้ยังเป็นอย่างนี้หรือเปล่าคะ

ก็เป็นแบบนี้แหละครับ ก็คือไปคุยกับอาจารย์ในคณะ เอาหนังไปให้เขา ว่าเขาจะโอเคไหมกับหนังเรื่องนี้ จริงๆ หนังเขมรเรื่อง *บองสรังโออน* ที่เป็นหนังผีของเรย์ แมคโดนัล อาจารย์เขาบอกว่าไม่เอาเรื่องนี้ ไม่มีประเด็นให้พูดเลย เราก็เลยต้องปรับใหม่ ซึ่งก็ต้องดูก่อนว่าจะหาหนังได้ไหม จริงๆ อยากให้เขาพูดเรื่อง *The Missing Picture* เราก็ได้ไฟล์มาเป็นซับ แต่อาจารย์ก็บอกว่าปีที่แล้วพูดเรื่องฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ไปแล้วเลยขอเปลี่ยน

อาจจะหาหนังยากแต่มีค่าตรงตัวบุคคล human resource ที่มีตัวจริง มีคนเวียดนามจริงๆ หรือคนที่มีความรู้จริงๆ

มีคอนเน็คชั่น อาศัยเขาเอา ไม่ได้ค่าตัว มาพูดให้เด็กได้ความรู้ เป็นวิทยาทานให้เด็ก เน้นไปที่คนอุบลฯ ให้มาเป็นวิทยากร

เห็นเลยว่าพยายามเต็มที่ที่จะใช้คนในพื้นที่ เช่นคนลาวที่ซื้ออนุสรณ์ที่มาจากปีที่แล้ว เขยื้อนมาได้ยังไง

ไม่มีอนุสรณ์ครับ มีอาจารย์ฐิตารัตน์ พันธ์

รู้จักหนังเรื่อง *ผ้าพันคอแดง* ได้อย่างไร

เพราะมันเข้ามาฉายที่เมืองไทย และติดตามศักดิ์ชาย ดินนา อยู่ เคยเขียนถึงเรื่องไม่มีคำตอบจากปากเซ และเรื่องสหายดีหลวงพระบาง ที่อนันดาเล่น ก็เลยดึงมา เพราะอยากเปลี่ยนให้คนอื่นมาพูดบ้าง ก็จะรับแต่ลาวเพราะตนเองคุ้นเคย เพราะอยู่แถวๆ ปากเซ ปีนี้จึงอยากให้คนอื่นมาพูด และอยากจะทำถึงพี่ชายมารีโอแทน เพราะยังไม่ได้พูดถึงหนังไทย และพอดีเป็นเพื่อนกับผู้กำกับคือจอร์จ คิง

จัดตามมีตามเกิดเท่าที่จะหามาได้ แล้วผลตอบรับละ

ผลตอบรับ การมีส่วนร่วมในปีที่สองน้อยกว่าปีแรก คนลงน้อยลงและมีปัญหาที่ห้องฉาย บางทีก็ไปฉายที่ห้องประชุม ปีแรกยังได้ฉายที่ห้องดอกจันทร์ 3 ซึ่งสามารถออกแบบได้ดีกว่า

ไม่มีงบประมาณจากคณะหรอกคะ

ไม่ครับ เพราะไม่ได้เขียนเป็นโครงการจริงๆ ต้องทำเป็นโครงการและเขียนว่าเบิกจ่ายอะไรไปบ้าง แต่เหมือนกับการทำเท่าที่มีอยู่ และไปเองๆ จากวิชาอื่นมา วิทยากรเช่นอาจารย์เวียดนามจากนารีนุกูลก็จะคุยกับเขา ขอรับรองเขาให้มาช่วย เพราะคุณก็ได้มาบรรยายสื่อสารมวลชนแล้ว ก็จะได้ชั่วโมงละ 800 บาท ตามเรทราชการ

แล้วปีที่สามละคะ

กำลังคุยกันอยู่ครับ ปีนี้เด็กเริ่มลงแล้ว ที่บอกว่ามีเด็กแค่ 15 คน ตอนนี้กำลังทำโรดโชว์หนัง *ป๋ม้าม้วน* ทำให้เป็นงาน

ใหญ่เลย เปลี่ยนเป็นโรงละครที่จุได้ 500 คน แต่ก็บอกกับเด็กว่าอย่างน้อยให้ถึง 200 นะ เด็กก็ทำ PR เต็มที่เลย ไปตามตลาดนัดและที่อื่นๆ เพราะไม่มีรูปแบบงานแบบนี้เกิดขึ้น และเราก็มีโรงละครที่สวยงามและใหญ่ สำหรับต่างจังหวัดมันโอเค

ที่อุบลฯ มีโรงหนังไหม เป็นอย่างไรบ้าง

มีโรงหนังอยู่สี่โรง โรงแรกเก่าแก่ที่สุดคือเนวาดาที่ยังอยู่จนถึงทุกวันนี้ ค่าตั๋วก็ 70-100 บาท แต่ก็หายากมากที่จะฉายหนังชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่จะเป็นพากย์ไทย นอกจากจะเป็นหนังที่มีเฉพาะชาวต่างชาติก็จะฉาย เช่น **Lalaland** หรือเรื่อง **Construction** ของวิลล์ สมิธ ก็จะได้ดู และมีโรงยิ่งเจริญ เป็นเครือเซ็นทรัล คือเมเจอร์ซีนีเพล็กซ์ มีสองโรงคือเมเจอร์ยิ่งเจริญ กับเมเจอร์ที่เซ็นทรัล และโรงของศูนย์ เป็นห้างท้องถิ่น เป็น SF มาลง

คนดูส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาใช่ไหมคะ

ใช่ครับ อย่างเมื่อคืนนี้ไปดูหนังไทยเรื่อง **The Moment** ที่เป็นความรักสามประเทศ ก็แปลกใจมากที่มีเด็กนักเรียนมัธยมมารู้จักฉากผู้ชายจูบผู้ชาย แล้วก็พูดว่ากันต่อออกมาแค่นี้เองหรอ ออกมาไม่ค่อยเยอะ มีฉากจูบแค่สองฉาก เด็กๆ เป็นพวกสาววอยคงจะผิดหวังแล้วมาสักกันนอกนอกโรง คนดูเกือบเต็มโรง 40-50 คน มากกว่า (ฟังไม่ออก) ที่มีคนดูแค่ 10 คน

สาขาภาพยนตร์มีแนวโน้มจะพัฒนาต่อไปไหมคะ

หลักสูตรที่เขียนล่าสุดได้ทำวิชาภาพยนตร์ให้เด็กปีหนึ่งได้เรียนเลย ชื่อวิชาภาพยนตร์ศึกษา (Film studies) ผมเขียนเองเลย เขียนใหม่เพื่อให้เด็กได้รู้เรื่องภาพยนตร์ ปูพื้นฐานตั้งแต่ปีหนึ่ง ส่วนวิชาเขียนบทและสื่อสารมวลชนลุ่มน้ำโขงก็ยังคงไว้เหมือนเดิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผศ. ดร. ปกครอง บุญหลง
 ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 วัน เวลา สถานที่ : ห้องประชุมวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 16 กุมภาพันธ์ 2560
 ผู้สัมภาษณ์ : อัญชลี ชัยวรพร

จริงๆ อาจารย์ไม่ได้สอนทางภาพยนตร์กับละครตรงๆ แต่สอนสตรีศึกษา แล้วทำไมอาจารย์ถึงเอาสองส่วนนี้เข้ามา
 อยู่ในการสอน

อาจารย์ : เราจบตรีละครมาจากธรรมศาสตร์ และทำ thesis ปริญญาเอก เรื่อง performance ก็จะพูดถึง
 homosexual identity ที่ดูจากบทละครเวที จึงมีความเฉพาะด้าน ส่วนหนึ่งเป็นสิ่งที่ชอบ ถึงแม้จะไม่ได้ลงเรียนวิชา
 หนึ่งโดยตรง แต่ก็ take course วิชาหนึ่งบ้าง สมัยก่อนในวารสารฯ จะเป็น film technique ส่วนตัวก็เป็นคนชอบดู
 หนัง ถือได้ว่าเป็น film buff คนหนึ่งเลย มีโอกาสได้ทำหนังสั้นเมื่อปี 49 จึงมีประสบการณ์เกี่ยวกับหนังพอสมควร การ
 ที่มาทำวิชานี้ก็เพราะว่ามี course ที่เราออกแบบได้ เป็นเรื่อง gender ของ human studies ในสตรีศึกษา Course นี้
 จะเปิดกว้างๆ ว่าจะเป็นเรื่องของศิลปวัฒนธรรมกับ gender และ sexuality เมื่อเรามีความเฉพาะทางด้านละคร
 และมีงานหนัง ก็เอาตรงนี้เข้ามาดู และพอดีมีงานวิจัยของตัวเองเรื่องสตรีและธรรมศาสตร์ ก็จะเจาะจงลงไปว่าเป็นงาน
 ด้าน film

ปริญญาเอกอาจารย์ก็เรียนที่นี้ใช่ไหมคะ

อาจารย์ : ที่จุฬา ครับ ที่วรรณคดีเปรียบเทียบ ถึงแม้ว่าชื่อปริญญาจะเป็น literature แต่การศึกษาก็เปิดกว้างให้ถึง
 หนังและบทละครได้ด้วย ซึ่งได้เจาะจงไปว่าเป็น content ไทย แนว homosexual

ที่เคยจัดเทศกาลหนัง 1 วันเมื่อปีที่แล้ว กับที่ดูเมื่อสองสามเดือนก่อน มีความแตกต่างกันอย่างไร

อาจารย์ : เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยครับ ออกแบบไว้สองงาน งานแรกจะเน้นหนัง เพราะผู้บริหารสนใจจะผลิตหนัง
 ส่วนคนล่าสุดก็ถามเขาว่าถ้าเขาเป็น performance ในลักษณะที่เป็น stage ด้วย จะสนใจไหม บังเอิญเขามีโอกาส
 เรียน course acting class ที่รังสิต แต่พอดีมันมีหนัง และเขาก็สนใจหนัง จึงออกมาเป็นหนังผสมละคร งานแรกเมื่อ
 มิถุนายนปีก่อนจะเป็นหนังสั้นอย่างเดียว แต่วิธีการเรียนของทั้งสองคลาสจะเหมือนกันคือได้ทำ acting workshop
 ด้วย

ชื่อ course ว่าอะไรคะ

อาจารย์ : การศึกษาประเด็นเรื่องเพศสถานะและเพศวิถีผ่านทางวัฒนธรรมป๊อป จะเน้นไปที่ภาพยนตร์กับละครตาม
 ความสนใจและเชี่ยวชาญของผู้สอน ถ้ามีดนตรีก็อาจจะนำใส่เข้ามาได้

แต่ครั้งแรกทำให้เกิดเป็นเทศกาลหนัง

อาจารย์ : ไร่ครับ เป็นเพราะทำงานวิจัยด้วย ชื่องานวิจัยคือสตรีและธรรมศาสตร์ กลุ่มกิจกรรมสตรีนิยมด้านการละคร และภาพยนตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ด้วยความตั้งใจอยากจะทำเทศกาลหนังให้ได้ปีละครั้งเป็นประจำ รวมถึงละครด้วย แต่ในระยะเริ่มต้นคงต้องค่อยเป็นค่อยไปเนื่องจากมีข้อจำกัดหลายอย่าง แต่จริงๆ แล้วก็ได้มีการสร้างเครือข่ายไว้บ้างแล้วโดยการเชิญที่ปรึกษาจากต่างองค์กรหลายท่าน เช่น หอภาพยนตร์ หรือในอนาคตอาจเชิญตัวแทนจากโครงการการวิจารณ์ฯ ด้วยถ้าสนใจ หากที่ปรึกษาจากแต่ละองค์กรมองว่าที่นี่เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดงานสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมขึ้นได้ เราก็พร้อมจะอำนวยความสะดวก เพราะตรงนี้เราเน้นเรื่อง **gender and sexuality** ด้วย ซึ่งประเด็นนี้โดยทั่วไปจะมีสอดแทรกอยู่ในแทบจะทุกเรื่อง ทุกมิติ แต่ที่นี้จะชัดเจนเพราะอยู่กับหลักสูตรปริญญาโทสตรีศึกษาและเพศวิถีศึกษา และเราตั้งใจจะทำให้กลุ่มสตรีธรรมศาสตร์เป็นกลุ่มถาวร ซึ่งวิทยาลัยสหวิทยาการวิทยาการสนับสนุนอยู่ ส่วนทุนวิจัยได้มาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งต่อไปกลุ่มนี้จะเป็นสมบัติของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาปริญญาโทและผู้สนใจศึกษาด้านนี้ต่อไป

เครือข่ายทางสตรีศึกษาไม่น่าจะมีปัญหา เพราะตั้งมานานแล้วและมีกิจกรรมต่างๆ แต่จะถามว่าได้เชื่อมโยงงานทางวัฒนธรรมเข้ามาทางสตรีศึกษาเยอะไหมคะ

อาจารย์ : หลักสูตรนี้เปิดมาเกินสิบปีแล้ว ก็จะมีช่วงที่หยุดดำเนินการ อาจจะเป็นด้วยการปรับระบบภายใน การปรับหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร พอไม่มีผู้ดำเนินการหลักแล้วจึงหายไปประมาณห้าปี ตัวผมเองเป็นรุ่นที่สอง เข้ามารหัส 45 ทำมาจนถึง 48-49 แล้วหยุดไป มาเปิดอีกทีช่วงปี 56 ตอนนั้นหลักสูตรนี้สังกัดวิทยาลัยสหวิทยาการวิทยาการย้ายมาจากสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร (สมอ.) ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยปวญ อิงภากรณ์ แล้ว เมื่อย้ายมาแล้วก็ดีขึ้น มีห้องเรียนมากขึ้น มึงบฯ

อาจารย์ลีนีลธิ์ ลิทธิรักษ์ ไม่ได้ทำแล้วใช่ไหมคะ

อาจารย์ : อาจารย์ยังอยู่นะครับ อาจารย์เป็นผู้เริ่มตั้งในตอนต้น แต่มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย ตอนนี้อาจารย์ก็ไม่ได้บริหารแล้ว จะเป็นผู้บริหารของ สมอ. ต่อมาเมื่อมาอยู่กับสหวิทยาการวิทยาฯ ทางผู้บริหารของสหวิทยาการวิทยาฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด

กลุ่มสตรีและธรรมศาสตร์เป็นกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์ใช้ไหมคะ

อาจารย์ : ผมเป็นคนก่อตั้งเพราะอยากให้ศูนย์ที่ทำเรื่องนี้โดยเฉพาะและรองรับวิชาที่ทำขึ้น ตอนนี้อย่างไม่มีที่รองรับโดยเฉพาะ เป็นเพียงหัวข้อที่เปิดไว้กว้างๆ ว่าเป็นการศึกษาด้านวัฒนธรรม แต่ต่อไปก็จะเสนอชื่อวิชาไปเลยว่าศึกษาผ่าน **drama and film** และพอดีก็ทำงานวิจัยด้วยจึงสอดคล้องกัน ตอนนี้สมาชิกในกลุ่มยังเป็นนักศึกษาที่เรียนเป็นหลัก แต่ในอนาคตคาดว่าจะมีเครือข่าย นอกเหนือจากองค์กรทางวิชาการแล้ว ก็จะมีองค์กรสตรี เครือข่ายด้านดนตรี เข้ามาเป็นที่ปรึกษาของเครือข่าย ตอนนี้มีอาจารย์เกษมสันต์ พรหมสุภาวงศ์ มาสอนเรื่องดนตรี และจะเชื่อมโยงต่อไปด้านนาฏศิลป์ หรือ **dance** ต่อไปได้ด้วย

อาจารย์จะเป็นคนสอนใช้ไหมคะ

อาจารย์ : ใช่ว่าครับ ผมจะใช้พื้นละครที่มีอยู่เข้ามาแนะนำได้ เพราะการเรียนละครจะต้องมีพื้นฐาน เช่นการ dance พื้นเมือง หรือนาฏศิลป์ไทยที่เราอาจจะไม่ได้ถนัดมาก แต่เราเรียนวิชาบังคับ แต่ถ้ามีนักศึกษาที่ต้องการรู้จริงเราก็ต้องดำเนินการติดต่อ คือใช้ประโยชน์จากความเป็นองค์กรเข้ามาช่วย

แล้วทางภาพยนตร์ อาจารย์เรียนมากี่น้าจะโอเค

อาจารย์ : ก็ส่วนหนึ่ง แต่ผมก็ถือว่าตัวเองยังเตาะเตะ ทำในลักษณะของคนชอบดูหนัง แต่ก็จะมีที่ปรึกษาอย่างอาจารย์โตม คุณมนัสศักดิ์หรือคุณโต้งก็อยู่กับภาพยนตร์เลย หรืออาจารย์ชลิตาก็เป็นผู้ที่ผมไปถามมาก แต่ก็จำเป็นที่จะต้องขอสิ่งที่เป็นหลักวิชา

แล้วทางละคร

อาจารย์ : ทางละครนี้ที่ธรรมศาสตร์ชัดเจนที่สุดก็จะเป็นอาจารย์เสรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสรี เอนใจเที่ยง จะเป็นรุ่นพี่ละคร และยังมีส่วนจากสาขาการละครที่ศิลปกรรมที่ไปขอเฉพาะทางได้หากจำเป็น เพียงแต่ตอนนี้มีอาจารย์ที่เรียนจบละครด้วยกันและท่านอยู่ที่สื่อสารการแต่งที่รังสิตนี่อยู่แล้ว จึงติดต่อได้ง่าย แต่ถ้าจะให้เป็นหลักการแล้วเราก็จะเข้าไปหาที่ศิลปกรรมได้ แม้แต่ทางอักษรฯ จุฬาฯ ที่เคยไปเรียนและขอความรู้จากท่าน เช่นอาจารย์ปวิตร นี่เป็นลักษณะของการคาบเกี่ยว แต่ในเบื้องต้นเราจะพยายามดำเนินการให้ท่านได้เป็นที่ปรึกษา

หนังที่ฉายในเทศกาลหนังครั้งแรกคือหนังที่ทำกันเองใช้ไหมคะ

อาจารย์ : ใช่ว่าครับ แล้วก็ไม่ได้จำกัด คือดูแต่เนื้อหาแล้วไม่ได้เน้นเทคนิค แต่เราจะสอนวิชา ในวิชาจะมีสอนเรื่องการตัดต่อ คือให้เครื่องมือที่จำเป็น กล้องก็อาจจะใช้โทรศัพท์ ให้มันง่ายมาก เราจะดูเนื้อหาเป็นสำคัญ ขอให้ประเด็นเกี่ยวกับ gender and sexuality ความยาวไม่เกินสั้นๆ เพราะเราไม่รู้ว่าจะมากหรือน้อย ก็กำหนดเป็นหนึ่งสั้น

แล้วก็เปิดฉายภายนอกเหมือนวันนั้น

อาจารย์ : ใช่ว่าครับ เหมือนวันนั้นเลย แต่ที่ทำปีก่อนจะมีมากกว่านี้ เพราะครั้งนี้ทำแบบเร่งด่วนมาก ถ้าไม่คิดว่าเขียนไว้ในเค้าโครงวิจัยว่าจะต้องจัด 24 ธันวาคม ก็อาจจะเลื่อนไปได้ เพราะติดหลายๆ อย่าง เหตุการณ์...

เหตุการณ์ที่ผ่านสวรรคต

อาจารย์ : จริงๆ ก็ไม่ได้มีใครชี้เรี่ยสว่าต้องห้ามจัดงานรื่นเริง แต่อารมณ์ของคนในช่วงนั้นมันเปลี่ยนไป สิ่งที่ยกแบบมาสำหรับงานในวันนั้นก็จะเป็นไปในลักษณะมีการร้องเพลง พอคิดว่าได้วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ เมื่อท่านมาแล้วและศิลปะตรงนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและ sentimental ของปัจเจก ก็ควรที่จะทำได้

ท่านชื่ออาจารย์อะไรนะ

อาจารย์ : สถาปนวัฒน์ อย่างน้อยท่านก็มีหลักการร้องเพลง เราก็พยายามให้มีสิ่งที่เป็นหลักการให้ผู้เข้าร่วม

กิจกรรมสามารถจับต้องสัมผัสพื้นฐานได้ เมื่อทุกคนมีโอกาสสร้างสรรค์งานได้มันก็จะเปิดได้มากกว่า เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมแล้วก็จะมีการเรียนรู้ทางวิชาการที่จะได้กลับไป ก็คงไม่ถึงขนาดเป็นคอร์สร้องเพลง แต่ในอนาคตก็อาจจะมีการสอนให้รู้จักตัวโน้ตได้ คือเราไม่ได้ทิ้งหลักการทางวิชาการเสียทีเดียว แต่จะมุ่งเน้นไปที่ประเด็น **gender and sexuality** มากกว่า และในปีต่อๆ ไปก็จะประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น

ที่จัดนี่คนที่มาเป็นเครือข่ายจากที่ไหน

อาจารย์ : จริงๆ แล้วได้เชิญที่ปรึกษาไปอย่างเต็มรูปแบบไปยังองค์กรต่างๆ เช่นหอภาพยนตร์ มีอาจารย์โดม คุณมนัสศักดิ์ มีคุณชลิดา และมูลนิธิหนังไทย เชื่อมโยงกันมา คุณวิด้วยครับ สืบเนื่องมาจากที่เราชอบดูหนังและก็เข้าไป... อาจจะไม่ได้รับรู้จักสนิทมากแต่ก็พอทราบว่าบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความสามารถจริงๆ ผมมองไปถึงการทำการระดับภูมิภาคที่มากไปกว่าระดับประเทศ เป็นระดับ **Southeast Asia** หรือ **Asia** หวังว่าในอนาคตเราต้องทำให้ที่นี่เป็นสถานที่ที่ผู้ที่ต้องการข้อมูลเรื่อง **gender and sexuality** และหนังละคร เข้ามาหยิบจับหรือสร้างสรรค์อะไรได้ แต่ในส่วนของคุณอักษร จุฬาฯ ยังไม่ได้มาเป็นที่ปรึกษานะครับ

สองท่านจากสายละครที่มานั้น อาจารย์เชิญมาโดยตรงหรือคะ

อาจารย์ : เนื่องจากทำอย่างรวดเร็วและประชาสัมพันธ์อย่างจำกัด จึงขอความช่วยเหลือไปที่คุณเกรียงศักดิ์ที่เคยอยู่สตาร์พิกส์ และจะรู้เกี่ยวกับสื่อมากและถ้าคุณตั้ม **viral** แล้ว คนอาจจะไม่ได้มาเยอะแต่คนจะรู้ว่ามี วันนั้นผมไม่ได้คาดหวังมาก ขอแค่พอเก็บข้อมูลได้ ซึ่งก็ถือว่าโอเค ซึ่งเราก็ได้ขอคุณตั้มให้เชิญเพื่อนในวงการที่สนใจเรื่องนี้คือคุณเพ็ญที่ได้มาร้องเพลงด้วย เขาสนใจเรื่องหนัง ละคร และเป็นสมาชิกชมรมวิจารณ์บันเทิงด้วยอยู่แล้ว วันนั้นถึงจะมีคนมาไม่มาก แต่ก็ในกลุ่มบุคคลที่จะช่วยให้คำตอบได้ว่าการทำของผมเป็นอย่างไร สองท่านนี้เป็นสายภาพยนตร์ ส่วนสายละครคือคุณสายฟ้าที่เจาะจงมา อย่างในเดือนมิถุนายนเป็นเรื่องหนึ่งก็จะเชิญคนที่อยู่ในวงการหนัง เป็นคุณสุพรรณเรืองศรี ที่ทำหนังเรื่อง **Timeline** ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับนักเรียน และเพศทางเลือก เขาเคยเป็น **programming** ของเครือโรงหนัง แล้วก็มาเป็น **producer** ด้วย จึงถือว่าเขาเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องหนังที่จะช่วยประเมินได้

จริงๆ ถ้าอาจารย์ฝากไปที่แฟนเพจของ Thai Cinema จะมากขึ้นเยอะ หรือเพจของโครงการการวิจารณ์ฯ ที่เราทำทำสาขา ข้อดีของการทำทำสาขาที่เราจะมองข้ามสาย

อาจารย์ : เรื่องจำนวนคนที่มา ปีก่อนที่เป็นหนังถือว่าเยอะมาก **30-40** คน เป็นคนที่ไม่คุ้นเคยกัน จึงทำให้มีผลบ้าง แต่ไม่ใช่ว่าจะไม่ทำอะไรเลย ไม่เผยแพร่ข่าว ครั้งนี้ผมทำเยอะหน่อย ถ้าไม่แน่ใจว่าครั้งนี้เกี่ยวกับสภาวะทางสังคมด้วย ตรงนี้ก็ลงโฆษณากับกูเกิลเลย ก็คือดีแต่ยังไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย คงจะดีกว่านี้ถ้าเข้าไปกลุ่มที่อาจารย์บอก ตรงนั้นคนจะรู้จักเป็นหลายพันเลยนะครับ

ของอาจารย์น่าจะลงของโครงการฯ มาก เพราะของโครงการฯ จะเป็นระดับอาจารย์มาก น่าจะดีกว่าเว็บ Thai Cinema ด้วยซ้ำ เพราะเว็บ Thai Cinema จะมีแฟนเป็นคนทั่วไปด้วย

อาจารย์ : ผมเคยเข้าเว็บของ Thai film foundation ที่สมัยก่อนคนนิยมกันมากเพราะเฟซบุ๊กยังไม่ได้รับความนิยมเลยเห็นว่ามี Thai Cinema ด้วยเหมือนกัน และทราบว่าอาจารย์เคยอยู่ที่สถาบันที่มิดเดิล จึงวางแผนไว้ว่าหากมี profile ในระยะหนึ่งแล้วจะเข้าไปขอความกรุณาทำความรู้จักกับกลุ่มคนที่ทำงานเชิงลึกเหล่านี้

ต้องขอบคุณงานวิจัยอาจารย์เจตนา ที่มีเยอะและเชื่อมโยงกัน ละครเมื่อก่อนเคยดู แต่พอมาทำหน้าที่ทั้งไปเลย อาจารย์ทำงานที่นี้ก็ปีแล้วคะ

อาจารย์ : เข้ามาปี 56 แต่เคยเป็น guest ของสาขาละครที่ศิลปกรรมด้วยความที่ตัวเองเคยเรียนที่นั่นมาก่อน จบ ป.โท ปี 48 เป็นช่วงที่เขา กำลังต้องการคน แต่บังเอิญสาขาไม่ตรงกับที่เขาต้องการเมื่อจะบรรจุ แต่ที่นี้จะเปิดกว้างมากกว่า

ภาคผนวก ข

การวิจารณ์ภาพยนตร์ผ่าน
เฟซบุ๊กหรือแฟนเพจ

ประเภทของแฟนเพจ

1. แฟนเพจคอลัมนิสต์ นักวิจารณ์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์

คนมองหนัง (คอลัมนิสต์ของมติชนสุดสัปดาห์)

<https://www.facebook.com/konmongnangweekly?fref=ts>

Like: 2,300+ 3,952

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่

แทรกข่าวหนังและดนตรี

จิปชา รับลม กับมิสเตอร์อเมริกัน (แฟนเพจของคอลัมนิสต์เนชั่นสุดสัปดาห์)

<https://www.facebook.com/amarica2029?fref=ts>

Like: 3,600+

About: "รีวิว วิจารณ์ ทั้งภาพยนตร์ ซีรีส์ มังงะ อนิเมชั่นไปจนถึงโนเวลในแบบมิสเตอร์อเมริกันครับ"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน บางวันหลายโพสต์

หนังสือวิจารณ์: หนังสือส่วนใหญ่ที่วิจารณ์เป็นหนังสือของขวัญและหนังสือที่ดัดแปลงมาจากมังงะ

ส่วนใหญ่เป็นข่าวและรีวิวมังงะและนิยาย มีรีวิวหนังประปราย มองเห็นการพยายามสร้างประเด็นในการวิจารณ์แต่ก็ยัง

ไม่ลึกซึ้ง เขียนวกวน เหมือนความคิดคนเขียนยังไม่แหลมคม

ผมอยู่ข้างหลังคุณ

<https://www.facebook.com/lbehindYou?fref=ts>

Like: 77,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้าย 4 เม.ย.2015

หนังสือวิจารณ์:

Filmsick*

<https://www.facebook.com/filmsickpage?fref=ts>

Like: 4,500+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หลายหลายทั้งหนังใหม่ในกระแสและนอกกระแส

มีแต่บทวิจารณ์ เป็นบทวิจารณ์ที่พยายามสร้างประเด็นและลงลึกในแง่มุมต่างๆ ของหนังในเชิงความคิด

Flickz.net

<https://www.facebook.com/flickznet?fref=ts>

Like: 18,000+

About: "Movie rating and review platform for movie lovers"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังเข้าใหม่ที่มีความหลากหลาย

เป็นเพจของนิตยสาร Flickz รีวิวอ่านเพลินๆ ตามมาตรฐานนิตยสาร

Merveillesxx

<https://www.facebook.com/merpage?fref=ts>

Like: 9,400+

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตตลอดแต่ปัจจุบันไม่ค่อยมีเรื่องหนังและรีวิว อัปเดตคล้ายเพจส่วนตัว

หนังที่วิจารณ์:

Nawapol Thamrongrattanarit

<https://www.facebook.com/ternawapol?fref=ts>

Like: 46,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์:

เป็นการแสดงความเห็นสั้นๆ เหมือนบันทึกส่วนตัวที่มีต่อหนัง มีวลีควิดีโอ ทั้งเก่าและใหม่ รวมไปถึงสิ่งอื่นๆ

2. แพนเพจบล็อกเกอร์

บล็อก "หนัง"

<https://www.facebook.com/kiraFilmz9?fref=ts>

Like: 750+

About: "เขย่าหนังให้เข้ากับสังคมไทย"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต ครั้งสุดท้ายคือ 15 ก.ค. 54

หนังสือวิจารณ์: ส่วนใหญ่ไม่ใช่หนังสือใหม่ในกระแส เป็นหนังสืออินดี้หรือหนังสือตามความสนใจของแอดมินทั้งไทยและเทศ มีแต่วิจารณ์หนังสือเขียนในบล็อกมาก่อน

หมิ่นทิพ

<https://www.facebook.com/10000tip?fref=ts>

Like: 23,000+

About: "เพราะหนังสืออาหารหมู่ที่ 6 รีวิวหนังสือเล่มนี้"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: ทั้งหนังสือที่กำลังเข้าโรง, หนังสือเก่า, และซีรีส์ แต่ก็ยังเป็นหนังสือเก่าที่ค่อนข้างเป็นหนังสือกระแสหลักไม่ใช่หนังสืออาร์ตหรือหนังสือคลาสสิก

มีลักษณะเหมือนคุย เล่าให้เพื่อนฟัง

แอปเปิ้ล101

<https://www.facebook.com/appleoneoone?fref=ts>

Like: 3400+

About: "เพลงหนัง, เพลง, เกม, การ์ตูน, ทีวีซีรีส์แบบจิปาถะ ตามใจฉัน"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือ ซีรีส์

รีวิวไปตามอารมณ์คนเขียน ไม่มีรูปแบบหรือหลักการแน่นอน

Asia Rama

<https://www.facebook.com/pages/AsiaRama/409505379105651?fref=ts>

Like: 4,800+

"ข่าว, บทวิจารณ์และอื่นๆ ว่าด้วยหนังเอเชีย"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์:

แม้จะบอกว่ามีบทวิจารณ์แต่ตั้งแต่ต้นปีเป็นต้นมาไม่มีงานวิจารณ์เลย มีแต่ข่าว รีวิว และอัปเดตรายได้หนังเป็นหลัก

En1er1ainmen1 Bite

<https://www.facebook.com/EntertainmentBite?fref=ts>

Like: 2,700+

About: "Entertainment Bite by พริตตี้ปาสลิต รีวิวหนังสือสุดมันส์ ฉะกันแบบเน้นๆ ไลฟ์สไตล์เฮฮา"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง หนังสือเก่ากระแสหลัก ละครเวที

พรีวิวลับกับรีวิว รีวิวส่วนใหญ่จะสั้นๆ

Filmzlap

<https://www.facebook.com/FilmzlapSocial?fref=ts>

Like: 23,000+

About: "รักจะอัปเดต-เพจเดียวจอด"

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตข่าวแทบทุกชั่วโมง ไม่มีรีวิว

KonRakNang

https://www.facebook.com/KONRAKNANG?fref=ts&ref=br_tf

Like: 18,000+

About: "เพจ "คนรักหนัง" เว็บไซต์เพจอัปเดตข่าวหนังไทย-สากล"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือใหม่ในกระแส

Kurenai the Movie

<https://www.facebook.com/kurenaimovie?fref=ts>

Like: 11,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน บางวันหลายโพสต์

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือใหม่

ส่วนใหญ่เป็นข่าว เนื้อหารีวิวส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องย่อและพูดถึงวิธีการเล่าเรื่องด้วยความรู้สึกร่วมตัวว่าชอบไม่ชอบยังไง ไม่มีแง่มุมอะไรลึกซึ้ง

MICk Movie

<https://www.facebook.com/Lovefmove?fref=ts>

Like: 10,000+

About: "อัปเดตหนังสือใหม่ ใครรักหนังจะรักเพจนี้นั่นเอง"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือใหม่

OKMovies *คุยเรื่องหนังกับพีไอ นิติเทพ*

<https://www.facebook.com/okmovies?fref=ts>

Like: 3,200+

About: "แนะนำทั้งหนังเก่า หนังใหม่ ข้อมูลและสถิติภาพยนตร์และดารามาจาก BoxOffice"

ความถี่ในการอัปเดต: บางช่วงอัปเดตทุกวันแต่ส่วนใหญ่จะ 2-3 วันอัปเดตครั้ง

หนังสือที่วิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็นข่าวและพรีวิวหนัง ในรอบ 2 เดือนที่ผ่านมาผมมีรีวิวแค่เรื่องเดียวคือ Pitch Perfect2 เป็นรีวิวสั้นๆ เล่าเรื่องย่อและบอกความรู้สึกส่วนตัวอย่างชอบหรือไม่ชอบ

รีวิวสบายๆ เหมือนคุยกัน ไม่ลึกซึ้ง ส่วนใหญ่จะอัปเดตข่าว ไม่ค่อยรีวิว

Patsonic Blog (patsonic.com)

<https://www.facebook.com/patsonic>

Like: 5,200+

About: "จีปาละ บันเทิง บล็อก"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง

อัปเดตข่าวเกี่ยวกับหนังและดนตรีรวมไปถึงวิจารณ์ดนตรีประปราย ลักษณะการวิจารณ์ไม่ลึกซึ้งมาก เหมือนเล่าให้เพื่อนฟังแต่ก็ไม่ได้ใช้ภาษาหวือหวา เน้นเล่าเรื่องย่อ ขาดการตีความทั้งส่วนเนื้อหาและฟอร์มของภาพยนตร์ แต่ละงานไม่คงเส้นคงวา สั้นยาว สไตล์ต่างกัน เหมือนเขียนตามความรู้สึกคนเขียนมากกว่าจะกำหนดรูปแบบการนำเสนออย่างเป็นระบบ

ThaiMovieClub

<https://www.facebook.com/ThaiMovieClub?fref=ts>

Like: 3,200+

About: "สมาคมคนรักหนังแห่งประเทศไทย"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้ายเดือนมี.ค. ก่อนหน้านั้นก็ไม่สม่ำเสมอ

หนังสือที่วิจารณ์:

3. แฟนเพจอิสระ

ก็ไม่รู้จะดูอะไร

<https://www.facebook.com/UnknowMovie?fref=ts>

Like: 7,600+ 10,000+

About: "เพจแนะนำหนังน่าดู หนังที่ไม่ควรพลาด หรือใครไม่รู้จะดูอะไร เพจนี้แนะนำคุณได้"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังโรงเข้าใหม่

ส่วนใหญ่เป็นข่าว รีวิวสั้นๆ แบบให้คะแนน

กองอวยหนังจีน

<https://www.facebook.com/SupChineseMovies?fref=ts>

Like: 2,800+ 4,300+

About: "พื้นที่หนังจีน โดยคนชอบหนังจีน เพื่อผู้สนใจหนังแนวจีน (ทั้งจีนแผ่นดินใหญ่ ฮองกง ไต้หวัน)

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน (เดือน ธ.ค. 2559 อัปเดตไป 3 ครั้ง ส่วนเดือน มกราคม 2560 ยังไม่อัปเดต)

หนังที่วิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็นพรีวิ นานๆครั้งจะมีรีวิ เป็นรีวิที่รูปแบบค่อนข้างแตกต่างกับรูปแบบมาตรฐาน แต่จะบอกรายละเอียดของหนัง รวมไปถึงเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับหนัง

กากหนัง

<https://www.facebook.com/pages/กากหนัง/361295020644167?fref=ts>

Like: 5,300+ 12,000+

About: "กากหนัง ก็แค่เพจหนังกากๆ ไม่ตาม "กระแส" แถมยังโลกสวย"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่และเก่าในกระแส

ไม่ค่อยมีสาระ เหมือนคุยจาปะกาะเกี่ยวกับหนัง นานๆที่มีรีวิ แต่ก็ออกแนวเินเยอเขียนไปเรื่อย

เกิดมาเพื่อดูหนัง

<https://www.facebook.com/borntoseemovies/>

Like: 85,100+

About: ข้อมูลติดต่อเพื่อลงโฆษณา

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือวิจารณ์: แสดงความเห็นและให้คะแนน แต่ในแฟนเพจจะเห็นแค่คะแนน ถ้าอยากอ่านรีวิวดึงต้องคลิกเข้าลิงก์ไปที่บล็อกอีกที นอกจากนั้นในแฟนเพจยังมีข่าวสารและคำคมจากหนัง รวมถึงมุกตลก

เกรียนหนังไทย

<https://www.facebook.com/greanfilm?fref=ts>

Like: 3,000+ 5,900+

About: "ดูหนังจากโรง จากแผ่น จากเว็บออนไลน์ จากไฟล์แล้วเอามารีวิวกัน ตามสไตล์เกรียน"

ความถี่ในการอัปเดต: หลายวันครั้ง

หนังสือวิจารณ์:

เพิ่งเปิดเพจในเดือนมิ.ย. 2015 ยังไม่มีเนื้อหามากนัก ส่วนใหญ่แอดมินบนเรื่องหนังโดยใช้คำหยาบคายเหมือนเกรียนในเฟสส่วนตัว เปลี่ยนมาเป็นแนวรีวิวลั่นๆ ใช้ภาษาพูดแต่สุภาพ สลับกับสแตตส์ข่าวสาร

เขียนไปเรื่อย

<https://www.facebook.com/Still.writing?fref=ts>

Like: 1000+ 154

About: สำหรับฉัน

บทกวีคือความรู้สึก

ฉันยังรู้สึก

ฉันจึงเขียน

ฉันเขียน ..

"เราอยากเล่าให้อ่าน"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: รีวิวหนังทั้งใหม่และเก่า หนังสือกระแสและนอกกระแส

มีแทรกข่าวหรือคำคมจากหนังเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นรีวิว เปลี่ยนแนวเพจเป็นการเขียนบทกวี

คนขับช้า

<https://www.facebook.com/pages/คนขับช้า/183825785007609?fref=ts>

Like: 250+ 290+

About: "เรียนรู้ผ่านภาพยนตร์ หนังสือ ดนตรี ทองเที่ยว ธรรมะ และการเลี้ยงลูก"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ โพสต์สุดท้าย 30 ก.ค. 2016

หนังสือวิจารณ์:

คนดูหนัง

<https://www.facebook.com/KhonDoNhang?fref=ts>

Like: 8,900+ 9,100+

About: "อ็อปเตตชาวและหนังน่าดู"

ความถี่ในการอ็อปเตต: แต่ละโพสต์ทั้งช่วงห่าง 2-3 วัน บางช่วง 1 สัปดาห์ โพสต์สุดท้าย 21 ก.ค. 2016

หนังที่วิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็นการแนะนำหนังเข้าใหม่ในลักษณะที่เป็นพรีวิวไม่ใช่รีวิว

คนมันชอบรีวิว

<https://www.facebook.com/pages/คนมันชอบรีวิว/1444479895865243?fref=ts>

Like: 460+ 770+

About: "รักการนำเสนอภาพยนตร์และชอบรีวิวภาพยนตร์ที่ดูมา ..ทำไมได้ก็คนมันชอบรีวิว.."

ความถี่ในการอ็อปเตต: เกือบทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังทั้งใหม่และเก่า

เพิ่งเปิดเพจในเดือนพ.ค. 2015 เนื้อหา 90%เป็นการรีวิวหนัง ปิดเพจเมื่อ 20 มิถุนายน 2015 และย้ายเพจไปที่ "นิวกลางมูฟวี่"

คอหนัง คอเขา

<https://www.facebook.com/kornangkorkow/>

Like: 67,200+

About: "เพจสำหรับคนรักการดูหนัง"

ความถี่ในการอ็อปเตต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: รีวิวให้คะแนนและเขียนเป็น bullet จัดอันดับหนังต้องดู มีข่าวสาร ตัวอย่างหนัง คลิปบางส่วนจากหนังที่แอดมินเห็นว่าน่าสนใจ

คิดจากหนัง

<https://www.facebook.com/pages/คิดจากหนัง/134106473363875?fref=ts>

Like: 3,200+

About: "ในหนังมีความคิด... คิดไปด้วยกันนะครับ"

ความถี่ในการอ็อปเตต: ไม่อ็อปเตต โพสต์สุดท้าย 12 พ.ย.2014 อ็อปเตตนานๆ ครั้ง ล่าสุดคือ 12 มิถุนายน 2016

หนังที่วิจารณ์: ส่วนมากเป็นหนังนอกกระแส

คุยเรื่องหนัง

<https://www.facebook.com/talkthemovie?fref=ts>

Like: 5,000+ 8,700+

About: "แนะนำหนังใหม่ คุยกันเรื่องหนังเก่า"

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตนานๆ ครั้ง รีวิวหนังในกระแส

จ.จ๊อดเขียนหนัง

<https://www.facebook.com/georgetenamovie?fref=ts>

Like: 4,500+ 5,000+

About: "มีปัญหาเรื่องหนังปรึกษาจ.จ๊อด รวบรวม review หนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: เป็นภาพจากในหนังที่อยากแนะนำ พร้อมชื่อหนัง ปีที่ฉาย ชื่อผู้กำกับและผู้เขียนบท และคะแนน

IMDB โดยไม่มีความคิดเห็นใดๆ เกี่ยวกับหนังที่นำมาแนะนำ

ชวนดูหนัง ฟังคนเล่า

<https://www.facebook.com/ChnRong?fref=ts>

Like: 160+

About: "ชวนดูหนัง บอกเล่าความรู้สึก ชม ดี วิจารณ์ เปิดกว้าง แลกเปลี่ยนมุมมองของคนชอบดูหนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ/ไม่แอคทีฟ ทิ้งห่างเป็นเดือน-หลายเดือน อัปเดตครั้งสุดท้าย 29 สิงหาคม 2015

หนังสือวิจารณ์:

ชมรมคนวิจารณ์หนังไม่เป็น

<https://www.facebook.com/ReviewMovieMaiPhen?fref=ts>

Like: 52,000+ 95,000+

About: "เพราะเด็กเดี๋ยวนี้อยู่ไม่ได้แค่ดูหนังไปวันๆ" "เพราะเด็กคนนี้อยู่ไม่ได้แค่ดูหนังไปวันๆ"

ความถี่ในการอัปเดต: แทบทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง

ภาษาเป็นแบบเด็กรุ่นใหม่ แต่เนื้อหาค่อนข้างสะท้อนความเข้าใจเกี่ยวกับหนังได้ดีพอสมควร

เจียวเล้ง

<https://www.facebook.com/iamzeawleng?fref=ts>

Like: 1800+ 2,900+

About: "Movie Music and Many Things in My Eyes" "ฟินิจ พิเคราะห์ พิจารณ์ ภาพยนตร์ และอีกหลายสิ่ง"

ความถี่ในการอัปเดต: เขียนตามอารมณ์ บางทีอัปเดตทุกวัน บางทีหายไป 2 อาทิตย์

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรงทั่วไป

Short review and full review เขียนในระดับโอเค มีการเสนอมุมมองเกี่ยวกับเรื่องราว มีการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับหนังที่ไม่ใช่แค่เล่าเรื่องย่อ

ดูหนังอย่างคนไม่ป่วย

<https://www.facebook.com/noseemoviesick?fref=ts>

Like: 3,700+ 4,300+

About: "หนังสนุกไม่สนุกขึ้นอยู่กับคนดูจริงมั้ยคะ" "เพจหนังที่รักหนังสนุก หนังรัก"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ

หนังสือวิจารณ์:

เด็กติดหนัง

<https://www.facebook.com/Dektitnung?fref=ts>

Like: 8500+ 62,000+

About: "พูดคุยอัปเดตข่าวสารวงการหนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน วันละหลายรอบ

หนังสือวิจารณ์: ทั้งหนังสือใหม่และเก่า หนังสือแมส

เขียนสั้นๆ แค่อ่านเดียว พูดถึงภาพรวมๆของหนังมากกว่าจะให้รายละเอียดแต่ก็มีการยกจุดเด่นจุดด้อยของหนัง

แอตมินน่าจะเป็นเด็กเพราะพูดถึงโรงเรียนเปิด มีแอตมินหลายคน แต่ละรีวิวจะมีลงชื่อแอตมินที่รีวิวเอาไว้

ตัวร้อน ป๊อปคอร์นชีส*

<https://www.facebook.com/pages/ตัวร้อน-ป๊อปคอร์นชีส/504595962924227?fref=ts>

Like: 30,000+ 182,000+

About: "คนเหี้ยๆ ชอบดูหนัง ชอบจิ้งไร ชอบตราม่า ไม่ตามมว่า เข้ามาด่าก็ยอม ช่างโคตรพ่อโคตรแม่มัน"

"อัปเดตอะไรก็อ่านๆกันไปเหอะ"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: ใหม่และเก่า มีความหลากหลาย

เน้นพูดคุยเรื่องหนังไม่ได้แปลว่าหัวหรือเล่นมุกจากการตัดต่อภาพหนังอย่างที่ยึดกันในหลายๆเพจ ใช้ภาษาฮาร์ดคอร์

ดุเดือด มีการใช้มึงกู ตรงไปตรงมา

โตมากับหนัง

<https://www.facebook.com/grewup.withfilm/>

Like: 331,800+

About: หนังบางเรื่อง อาจเกิดมาพร้อมๆกับคุณและยังทำให้ประทับใจมาจนถึงทุกวันนี้ "โตมากับหนัง" :)

ความถี่ในการอัปเดต: เฉลี่ยสามสี่วันครั้ง แต่บางวันก็หลายครั้ง

หนังที่วิจารณ์: วิวสั้นๆ ไม่กี่ย่อหน้า และให้คะแนน ในหลายๆ ครั้งก็จัดอันดับหนังต้องดู เช่น “20 หนังยอดเยี่ยมจรรยาที่ควรได้ดู”

ทักษะภาพยนตร์

<https://www.facebook.com/pages/ทักษะภาพยนตร์/1405299866418118?fref=ts>

Like: 4,300+ 10,600+

About: "ภาพยนตร์คือมนตราที่นำพาเราไปรู้จักโลก" "ทักษะของชีวิต พินิจจากภาพยนตร์ ภาพยนตร์คือมนตรา ที่นำพาเราไปรู้จักโลก"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้าย 12 มี.ค.2015 อัปเดตไม่สม่ำเสมอ บางครั้งก็วันละหลายครั้ง บางครั้งก็หายไปเลย โพสต์สุดท้าย 4 มีนาคม 2016

หนังที่วิจารณ์: หนังชิงออสการ์

เทพเจ้าคอนเนตโต้

<https://www.facebook.com/cornettogod>

Like: 191,400+

About: ที่อยู่ติดต่อน้องโสมณา

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังที่วิจารณ์: วิเคราะห์ด้วยภาษาพูดแบบเป็นกันเองมีหยาบคายบ้างและให้คะแนน แต่ค่อนข้างเป็นเพจที่เน้นข่าวสารตัวอย่างหนัง แอดมินเพจนี้ชอบบอกแบบโปสเตอร์หนังเองด้วย

นิ้วกลางมูฟวี่

<https://www.facebook.com/นิ้วกลางมูฟวี่-903691859751366/>

Like: 80+

About: เพจแห่งความเป็น(นิ้ว)กลางด้านภาพยนตร์ ทั้ง รีวิว ข่าวสาร มุกจิ้งไร และตลกๆนานๆ

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตแค่สองวันแรกที่เปิดเพจ (22-23 กพ. 2016) แล้วหายไปเลย

หนังที่วิจารณ์: แชรโปสเตอร์หนัง

นักศึกษาแพทย์วิจารณ์หนัง

เข้าเพจไม่ได้แล้วอาจจะปิดไปแล้ว

<https://www.facebook.com/pages/นักศึกษาแพทย์วิจารณ์หนัง/890178517691917?fref=ts>

Like: 1,900+

About: "รีวิวนั่งแบบมือสมัครเล่น โดยนักศึกษาแพทย์บ้านหนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: เพิ่งเปิดในเดือนเม.ย.แต่ละชิ้นทิ้งช่วงห่างกันพอสมควร

หนังที่วิจารณ์: มีทั้งหนังใหม่และเก่า (เพิ่งเปิด ทิศทางจึงยังไม่ชัดเจนนัก)

มีแต่บทวิจารณ์ เป็นงานวิจารณ์แบบคนดูที่พยายามเข้าใจเรื่องราว แนวคิด และพยายามบอกต่อว่าได้ความคิดอะไรจากหนัง มีพูดถึงเทคนิคของหนังบ้าง

นักแสดงโรงหนัง

<https://www.facebook.com/TheaterGangster/>

Like: 727,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: รีวิวหนังแบบให้คะแนนและแสดงความเห็น มีส่วนของข่าวสารและแนะนำหนัง

ผมไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน

<https://www.facebook.com/pmkrrnmk>

Like: 62,200+

About: เรื่องเกี่ยวกับวงการบันเทิงที่คุณไม่เคยรู้มาก่อนทั้งเบื้องหน้า เบื้องหลัง back side of film production

ความถี่ในการอัปเดต: หลายวันครั้ง

หนังที่วิจารณ์: ส่วนใหญ่เป็นการสอนถ่ายหนัง แต่บางครั้งจะแชร์รีวิวนอกจากเพจอื่น

ภาพยนตร์ คนทำงาน

<https://www.facebook.com/salaryman.theater?fref=ts>

Like: 7,500+ 16,600+

About: "รีวิวความบันเทิงรอบตัวมนุษย์ทำงานคนหนึ่ง" "รีวิวภาพยนตร์ สำหรับคนไม่ค่อยมีเวลา"

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตเกือบทุกวัน แลร์เรื่องจีปาะจากหนังเช่นภาพตัดต่อ มุกตลก
หนังที่วิจารณ์:

แมวตัวนั้นนั่งดูหนังตรงแถว C

https://www.facebook.com/cwatchthemovies?fref=ts&ref=br_tf

Like: 64,000+ 126,600+

About: "เพจแมวรีวิวหนังที่สลิตกและแซ่บที่สุดในสามโลก"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน อัปเดตวันละหลายครั้ง

หนังที่วิจารณ์:

มีข่าวหนัง รีวิวละครด้วย มีบอกว่ารีวิวเป็นเรื่องที่เท่าไรในปีนั้น

โรงภาพยนตร์ที่ 3 ที่นั่ง E12*

https://www.facebook.com/SeatNoE12?fref=ts&ref=br_tf

Like: 36,000+ 223,700+

About: "ชวนดูหนังวันละเรื่องแบบหมีๆ กับแอตหมี E12" "เพจหนังอารมณ์ดี มีหมีขาวเป็นหัวหน้าห้อง ๙(□)๗"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่และเก่า

ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับหนังสลับกับรีวิว มีรูปแบบการรีวิวที่คงเส้นคงวา แต่ละเรื่องมีประเด็นที่พูดถึงและรูปแบบการ

นำเสนอคล้ายๆกัน ค่อนข้างโอเค

เราเป็นตุ๊ด

<https://www.facebook.com/toodcinema?fref=ts>

Like: 170+ 600+

About: "เป็นตุ๊ดดูหนังจบแล้วมันคันปาก เล่าแบบไม่มีหลักการไม่ได้เรียนฟิล์มมา ตุ๊ดแค่อยากเล่า"

"จ้ะรักตุ๊ดแล้วตุ๊ดก็จะรักคุณ"

ความถี่ในการอัปเดต: สม่่าเสมอแต่ไม่ทุกวัน เพิ่งเปิดเมื่อต้นเดือนมิ.ย. 2015 หยุดอัปเดตไปเมื่อ 28 มีนาคม 2016

หนังที่วิจารณ์: หนังเก่าและใหม่ แต่เท่าที่ผ่านมาเป็นหนังสยองขวัญทั้งหมด
เหมือนไปดูหนังแล้วเล่าให้เพื่อนฟังด้วยสำนวนแบบกะเทย

แล่นือ เลื่อนัง

เข้าเพจไม่ได้แล้วอาจจะปิดไปแล้ว

<https://www.facebook.com/pages/แล่นือ-เลื่อนัง/183420601718931?fref=ts>

Like: 500+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้ายตั้งแต่ม.ค. 2013

หนังที่วิจารณ์:

ว่างจิต มาคุยหนังกัน

https://www.facebook.com/pages/ว่างจิต-มาคุยหนังกัน/294014997318991?fref=ts&ref=br_tf

Like: 420+ 800+

About: "ไม่ต้องทฤษฎีมาก แคดูหนังบอยก็พอ มาคุยกัน"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ แต่ละโพสต์ทิ้งช่วงนานเกินกว่า 1 สัปดาห์ หยุดอัปเดตไปเมื่อ 18 มิถุนายน 2015

หนังที่วิจารณ์:

เป็นปริวิวไม่ใช่รีวิว

วิจารณ์หนัง

<https://www.facebook.com/Filmfanthai?fref=ts>

Like: 3700+ 5,200+

About: "สำหรับคนชอบดูหนัง วิเคราะห์วิจารณ์หนังได้เต็มที่เลยครีบ รวมไปถึงซีรีส์ต่างๆด้วยนะ"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่เข้าโรงและหนังเก่าแต่เป็นหนังกระแสหลัก

วิจารณ์แบบเล่าเรื่องย่อมาสองย่อหน้า

วิจารณ์หนังแบบบ้านๆ

https://www.facebook.com/criticbanban?fref=ts&ref=br_tf

Like: 4,800+ 6,100+

About: "หนังโรง หนังแผ่น ซีรีส์ หนังสือหนังอาร์ต ผมวิจารณ์หมดครีบ"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ แต่ละโพสต์เว้นช่วงค่อนข้างนาน ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็นเรื่องจีปาะเกี่ยวกับหนัง ตั้งแต่ต้นปี มีวิจารณ์แค่เรื่องเดียว และเป็นการวิจารณ์ที่เน้นเล่าเรื่องย่อ วิจารณ์หนังกระแสหลักแบบสั้นๆ

สมาคมคนรักหนัง

<https://www.facebook.com/moviesociety?fref=ts>

Like: 5,500+ 7,000+

About: "หนังจบแต่อารมณ์ยังไม่จบ=หนังดี วิจารณ์ภาพยนตร์สั้นๆ เบาๆ กระชับ ฉับไว โหด มันส์ ฮา"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่และเก่า หนังเก่าที่เลือกมาเป็นหนังแนว home entertainment ที่ไม่ได้มีความโดดเด่นมาก

ไม่ใช่หนังอาร์ต แต่ก็ไม่ใช่หนังดังที่มีกระแส

80% เป็นรีวิวนั้นแต่เขียนสั้นๆ ไม่ก็บรรทัดเหมือนเป็นแค่ reaction ที่มีต่อหนัง ไม่ได้มีประเด็นเจาะลึกหรือวิเคราะห์อะไร ต้นปี 2017 เป็นหนังในกระแสทั้งหมดที่เขียนรีวิว

สมาคมนิยมดูหนัง

<https://www.facebook.com/moovvie?fref=ts>

Like: 2,000+ 3,000+

About: "หนังดีให้รับบอกต่อ หนังห่วยต้องช่วยกันเตือน"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอโพสต์สุดท้ายคือ 10 เม.ย. ก่อนหน้านั้นคือ 2 ธ.ค. 2014

เขียนสั้นๆ หยุดอัปเดตไปเมื่อ 16 เมษายน 2016

หนังที่วิจารณ์:**สมาคมนิยมหนังอินดี้**

<https://www.facebook.com/IndyMovieSociety?fref=ts>

Like: 4200+ 8,600+

About: "ภาพยนตร์อิสระ พื้นที่แห่งเสรีภาพทางความคิดและรสนิยม"

ความถี่ในการอัปเดต: สม่ำเสมอ แต่ไม่ทุกวัน ประมาณ 2-3 วันครั้ง

หนังที่วิจารณ์: หนังอินดี้ใหม่และเก่า

เป็นรีวิวที่พูดถึงหนังที่มีรายละเอียดลึกซึ้งได้อย่างผิวเผินมาก

สไปอยเอ้ย!!!!!!จงเจริญ

<https://www.facebook.com/pages/สไปอยเอ้ยจงเจริญ/296893130425243?fref=ts>

Like: 6,600+ 6,300+

About: "สไปอยแหลก ทัวราชอาณาจักร"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดตตั้งแต่ต้นปี อัปเดตนานๆ ครั้ง (นานมากเป็นเดือน)

หนังสือวิจารณ์:

เสิร์ฟหนังร้อนๆ

<https://www.facebook.com/ServeMovieHot>

Like: 8,200+ 8,800+

About: "เสิร์ฟความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวงการหนัง ข่าว รีวิว ดารานักแสดงทั่วทุกมุมโลก"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน หยุดอัปเดตไปเมื่อ 8 สิงหาคม 2015

หนังสือวิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับหนัง ใน 2 เดือนมีรีวิวแค่เรื่องเดียวคือ Jurassic World ซึ่งดูเหมือนว่าคนเขียนเขียนเพราะ

ความชอบส่วนตัว

สมาคมนิยมนั่งหาวาน [Romantic&Comedy Movie Society]

<https://www.facebook.com/RomComSociety/>

Like: 233,300+

About: RomCom Society สำหรับคนรักหนังโรแมนติก-คอมเมดี้

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือวิจารณ์: คำพูดจากหนัง ข่าวสาร ไม่มีรีวิว

หนังเก่า ขอเล่าใหม่

<https://www.facebook.com/pages/หนังเก่า-ขอเล่าใหม่/1581648835381429?fref=ts>

Like: 180+ 500+

About: "บทความภาพยนตร์ ความหมาย เจาะลึก symbolic และขยายมุมมองไปสู่สื่อภาพยนตร์ และข่าวสาร" "ไม่มี

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ บางโพสต์ทิ้งช่วงห่างกัน 1 สัปดาห์-10 วัน

หนังสือวิจารณ์: หนังเก่า

เน้นรีวิวโดยวิเคราะห์ตัวละคร เน้นแนวคิดที่ได้จากหนัง ระยะหลังพูดถึงหนังไม่เก่าจนถึงหนังใหม่เช่น Kick Ass และ

Train to Pusan ด้วย แต่ยังคงเน้นหนังเก่า

หนังสือบอกต่อ

<https://www.facebook.com/nungdeeboktor?fref=ts>

Like: 14,000+ 22,800+

About: "หนังสือให้บอกต่อ แนะนำภาพยนตร์"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นหนังสือเก่า มีทั้งหนังสือ หนังสือแบบครบครัน หนังสือสารคดี เป็นรีวิวที่เน้นเล่าเรื่องย่อเป็นหลัก และพูดถึงวิธีเล่าเรื่องนิดๆ หน่อยๆ

หนังสือโลกต้องดู Film Frontier

<https://www.facebook.com/filmfrontierthailand?fref=ts>

Like: 3,100+ 3,400+

About: "สาระภาพยนตร์เชิงลึก เข้มข้นด้วยเนื้อหา"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ อัปเดตครั้งสุดท้าย 15 พ.ค. 2014

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเก่า มีความหลากหลาย

ส่วนใหญ่เป็นรีวิว เป็นรีวิวที่มีเนื้อหาค่อนข้างโอเคกว่าเพจส่วนใหญ่ ไม่ใช่แค่บอกความรู้สึกส่วนตัว

หนังสือน่าดู

<https://www.facebook.com/thuKthitaePhidwela?fref=ts>

Like: 90+

About: "เพจนี้ เราจะแนะนำหนังสือที่น่าดู และน่าติดตาม แนะนำกันเข้ามาได้ครับ"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้ายเดือนมี.ค. และก่อนหน้านั้นคือ 14 ก.ย. 2014

หนังสือวิจารณ์:

หนังโปรดของข้าพเจ้า

<https://www.facebook.com/MyFavouriteFilms?fref=ts>

Like: 90,000+ 1,010,000+

About: "หนังโปรดของเราอาจจะไม่ใช่หนังโปรดของเขา"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเก่า ในกระแสและนอกกระแส ค่อนข้างมีความหลากหลาย มีการแชร์เรื่องเกี่ยวกับหนังสือส่วนใหญ่ไม่ใช่ข่าวแต่เป็นบทความและ quote จากหนังสือ

หนังฝั่งมุก

<https://www.facebook.com/nangfangmook/>

Like: 627,400+

About “หนังฝั่งมุก ไม่ใช่ หนังขี้คุก”

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: เป็นการนำภาพจากหนังมาทำเป็นเรื่องราวที่ตนเองอยากบอกเล่าในช่วงนั้นๆ ส่วนใหญ่เป็นการล้อการเมือง และมีข่าวสาร ตัวอย่างหนัง ด้วย

หนังวันนี้

เข้าเพจไม่ได้แล้วอาจจะปิดไปแล้ว

<https://www.facebook.com/movieday?fref=ts>

Like: 1,200+

About: "เน้นบทสนทนา/ฉาก"

ความถี่ในการอัปเดต: อัปเดตล่าสุดวันที่ 2 เม.ย. 2015

หนังที่วิจารณ์:

หนังสด-รีวิว วิจารณ์ ขำทะเล

<https://www.facebook.com/nangsodpage?fref=nf>

Like: 5,500+ 6,000+

About: "รีวิววิจารณ์หนังด้วยจิตวิญญาณสื่ออันร้อนแรง โปรดใช้เจงกิสข่านในการรับชม"

ความถี่ในการอัปเดต: สม่่าเสมอแต่ไม่ทุกวัน ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่เข้าโรง

ส่วนใหญ่เป็นรีวิวล้วนๆ ไม่แตกต่างกับเพจส่วนใหญ่ที่แค่บอกความรู้สึกส่วนตัวง่ายๆ

เหมียวชวนดู

https://www.facebook.com/LetSeeMeaw?fref=ts&ref=br_tf

Like: 1700+ 1,800+

About: "เพจสำหรับคนรักหนัง/ซีรีส์ ทั้งไทยและเทศ"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้าย 31 มี.ค.2015

หนังที่วิจารณ์:

อวยไส้แตกแหกไส้ฉีก* (คาดว่า มี 2 คน คนนึงจะลงชื่อว่าแอดมินเอิร์ท อีกคนไม่ลงชื่อ)

<https://www.facebook.com/overhyp?fref=ts>

Like: 130,000+ 608,000+

About: "เพจรีวิวนั่ง วิพากษ์วิจารณ์ตรงไปตรงมา อะไรดีก็ว่าดี"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน วันละหลายครั้ง

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเก่า และละครทีวี

มีแอดมินหลายคน ลักษณะการวิจารณ์จึงแตกต่างกัน ใช้ภาษาแรงๆ ตรงไปตรงมาแบบวัยรุ่น เน้นความรู้สึกส่วนตัวในการวิจารณ์มากกว่าจะใช้ความรู้ในการวิเคราะห์

เออ ภูซอบดูหนัง

<https://www.facebook.com/goodoonung?fref=ts>

Like: 3600+ 5,000+

About: "Movie = Way of Life"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน อัปเดตเดือนละ 1-2 ครั้ง

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเข้าโรง มีหนังเก่าบ้าง แต่เป็นหนังกระแส

เขียนสั้นๆ ใช้ภาษาวัยรุ่น มีคำหยาบเหมือนเล่าให้เพื่อนฟัง มีการให้คะแนน

BiGFUNS

<https://www.facebook.com/bigfuns?fref=ts>

Like: 2,200+ 3,900+

About: "All of Movie"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเข้าโรง

ส่วนใหญ่เป็นข่าวสลับกับรีวิว รีวิวไม่ได้มีอะไรแปลกใหม่ ส่วนใหญ่เป็นความรู้สึกส่วนตัวแบบไม่มีแง่มุมหรือประเด็นอะไรที่น่าติดตาม

Cinema Paradiso by Golfy

<https://www.facebook.com/CinemaParadiso.by.Golfy?fref=ts>

Like: 4700+ 27,000+

About: "เราดูหนังด้วยตาแต่สัมผัสด้วยใจ" "เพจที่แนะนำหนังตามอินเนอร์ เพราะหนังอาจบอกอะไรมากกว่าที่เราเห็น ^^"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่และเก่า

มีการรวบรวมรีวิวในแต่ละเดือนเอาไว้ให้ช่วยต่อการค้นหา มีการรีวิว 2 แบบสลับกัน แบบแรกผู้เขียนเรียกว่า "อินเนอร์จากหนัง" เน้นบอกเล่าความรู้สึก "โดนๆ" จากหนัง อีกแบบเป็นรีวิวแบบทั่วไป ซึ่งนับว่าก็เขียนได้โอเค

Cinematic

<https://www.facebook.com/CinematicTH?fref=ts>

Like: 7,000+ 10,000+

About: "เพจสำหรับคนรักการดูหนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่ในกระแส

เขียนรีวิวล้นๆ 3-4 บรรทัด มีข่าว โพสต์เตอร์ ข้อมูลอัปเดตเกี่ยวกับหนัง

Countertransference the film*

<https://www.facebook.com/countertransferencefilm?fref=ts>

Like: 2,100+ 8,600+

About: วิจารณ์หนัง เข้าใจมนุษย์

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน แต่บางวันเอารีวิวก่อนมารีโพสต์

หนังสือวิจารณ์: หนังสือโรงเข้าใหม่

จากบทวิจารณ์โอเค ผู้เขียนดูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหนัง

Filmanalyse

<https://www.facebook.com/filmanalyse?fref=ts>

Like: 400+ 5+

About: Filmbeispiele, Clips und Artikel zur Filmästhetik und Filmanalyse.

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ แต่ละโพสต์ทิ้งห่างกันเป็นเดือน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง

เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นรีวิว แต่มักเขียนในลักษณะที่เป็น bullet บอกข้อสังเกตของตัวเองที่มีต่อหนังเป็นข้อๆ บางอันเขียนลักษณะบทความ พยายามทั้งเล่าเรื่องและพูดถึงเทคนิคของหนัง แต่ยังไม่ละเอียดคม ไม่ได้มีการวิเคราะห์ลึกซึ้งอย่างชื่อเพจ เข้าไปตาม url ที่ให้แล้ว เพจเป็นภาษาเยอรมัน คาดว่าเจ้าของเพจก็คงจะไม่ได้ทำแล้ว

Focus Movie

https://www.facebook.com/mdmovie?fref=ts&ref=br_tf

Like: 750+ 1,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: สม่่าเสมอ แต่ไม่ทุกวัน หยุดอัปเดตไปเมื่อ 29 กรกฎาคม 2016

หนังสือวิจารณ์: หลากหลาย

แอดมินเป็นเด็กม.ปลายที่กำลังจะสอบแอดมิชชัน แต่การเลือกหนังมารีวิวค่อนข้างหลากหลายมากกว่าคนรุ่นเดียวกัน ในเพจมีแต่รีวิวซึ่งแต่ละเรื่องจะรีวิวล้วนๆ แค่อ่านหน้าเดียว แม้ผู้เขียนจะใช้ภาษาไม่ค่อยดีนักและยังขาดประสบการณ์ แต่ดูมีความพยายามในการนำเสนอประเด็นและมุมมองเกี่ยวกับหนัง

Hollywood Gossip by GossipGun

<https://www.facebook.com/GossipGun?fref=ts>

Like: 54,000+ 63,000+

About: "Update all hollywood news and some crazy stuff"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่ในกระแส

ส่วนใหญ่เป็นข่าว วิจารณ์เป็น mini review สั้นๆ 2-3 บรรทัด มีการให้เกร็ด

horrorclub.net

<https://www.facebook.com/horrorclub.net?fref=ts>

Like: 24,000+ 43,000+

"แลกเปลี่ยนพูดคุยเกี่ยวกับหนังสยองขวัญสั้นประสาธเรื่องโปรดได้ทันที"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือซีรีส์สยองขวัญ

ส่วนใหญ่อัปเดตข่าว รีวิว มีรีวิบบ้าง

Horror Films Club

<https://www.facebook.com/HorrorFilmsClub?fref=ts>

Like: 2,500+ 6,400+

About: "เพจข่าวสาร พูดคุย วิจารณ์เกี่ยวกับซีรีส์และหนังสยองขวัญทุกประเภท"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์ถึงจะเขียนว่ามีวิจารณ์แต่จริงๆ แล้วมีแต่รีวิว

JackobotReview

<https://www.facebook.com/JacKobotReview?fref=ts>

Like: 3,500+ 5,000+

About: "คุยหนัง วิจารณ์หนัง และเล่นมุขเกี่ยวกับหนัง"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังโรงเข้าใหม่ลักษณะการวิจารณ์สั้นยาวตามความสนใจผู้เขียน เนื้อหาไม่ได้มีอะไรโดดเด่น

Like Flick

<https://www.facebook.com/LikeFlickTH?fref=ts>

Like: 12,800+ 22,500+

About: "ฮ็อตกอสลิป, ความเห็น/รีวิว, สกู๊ป และเกร็ดภาพยนตร์ที่น่าสนใจ"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่เข้าโรง

เขียนแบบภาษาพูด คุยเล่น เน้นเล่าเรื่องย่อ บอกความรู้สึกสนุกไม่สนุก

Little Cinephile

<https://www.facebook.com/LittleCinephile?fref=ts>

Like: 970+ 1,400+

About: "รีวิวหนังแมสบ้าง-อินดี้บ้างตามแต่ความว่างของเรา"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน เดือนละ 2-3 ครั้ง

หนังที่วิจารณ์: เก่าและใหม่ ค่อนข้างหลากหลาย

แต่ละรีวิวจะมีแพทเทิร์นคล้ายๆกันทุกรีวิว มีความพยายามจะนำเสนอประเด็น และค่อนข้างจะตามรอยงานวิจารณ์ที่

มีลักษณะ **conventional** แต่ก็ค่อนข้างมีความเป็นส่วนตัวตามสไตล์รีวิวตามเพจส่วนใหญ่ คนเขียนมักจะออกตัว

เกี่ยวกับรสนิยมส่วนตัวของตัวเองอยู่บ่อยๆ เพื่อจะบอกว่าหนังถูกมองภายใต้คนดูที่มีรสนิยมแบบหนึ่งที่อาจต่างไปจาก

กลุ่มเป้าหมายของหนัง

ManProject

<https://www.facebook.com/ThisIsManProject?fref=ts>

เลิกทำเพจไปแล้ว

Like: 1600+

About: "สัพเพเหระเกี่ยวกับหนังและดนตรีตามสไตล์เด็กรุ่นบ้าบอกคอแตก"

ความถี่ในการอัปเดต: เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง

แอดมินเป็นเด็กไฮสคูลอยู่อเมริกา มีแซร์เพลงสลับกับหนัง ลักษณะการเขียนค่อนข้างส่วนตัว แอดมินจะหยิบบางประเด็นของหนังมาพูดสั้นๆ สักแค่ 2 ย่อหน้า

Million Review

<https://www.facebook.com/pages/MILLION-REVIEW/773355032728532?fref=ts>

Like: 350+ 990+

About: "พื้นที่เล็กๆ สำหรับคนรักภาพยนตร์"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่ทุกวันแต่สม่ำเสมอ เดือนละ 1-2 ครั้ง

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรง

ส่วนใหญ่เป็นรีวิว เขียนเป็น bullet สั้นๆ บอกจุดเด่น จุดด้อยของหนังที่ผู้เขียนชอบหรือไม่ชอบและมีการให้คะแนน

Movie หนังสือหนัง

<https://www.facebook.com/pages/Movie-หนังสือหนัง/518618914888715?fref=ts>

Like: 520+ 1,400+

About: "หนังสือหนัง... หนังสือหนัง... ขอเชิญมาแบ่งปันให้ชื่นชม (รีวิวหนังและการ์ตูนตามใจชอบ)"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่สม่ำเสมอ อัปเดตครั้งสุดท้าย 9 เม.ย. 2015 อัปเดตหลายเดือนครั้ง

หนังสือวิจารณ์: หนังสือทั้งใหม่และเก่า ไม่เชิงเป็นหนังนอกกระแสแต่บางเรื่องก็เป็นหนังที่ไม่ค่อยฮิต

Movies for you

<https://www.facebook.com/MoviesForYou/>

Like: 157,800+

About: ไม่สามารถทำให้ทุกคนชอบเพจได้ ใครไม่ชอบอย่ากดติดตาม

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือวิจารณ์: ข่าวสาร ตัวอย่างหนัง รูปภาพตารา ถ้ามีความเห็นเกี่ยวกับหนังก็เป็นความเห็นสั้นๆ

Movie is Happy

<https://www.facebook.com/Movieishappy?fref=ts>

Like: 2,600+ 12,000+

About:

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน แต่บางช่วงก็หายไป 2-3 วัน ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์:

ส่วนใหญ่เป็น quote จากหนัง มีรีวิบบ้าง ลักษณะรูปแบบการรีวิวไม่สม่ำเสมอ บางรีวิวสั้นๆ 2-3 บรรทัด บางรีวิวเขียนเหมือนโฆษณาหลังกล่องดีวีดี บางรีวิวพยายามลงรายละเอียดแต่ก็ไม่มีประเด็นที่ชัดเจนอะไร

Movie Stalker

<https://www.facebook.com/MoviesStalker?fref=ts>

Like: 9600+ 19,000+

About: "เพจสำหรับคนรักการดูหนัง review หนังชนโรงแบบชาวบ้านทั่วไป"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน บางวัน 2-3 โพสต์ 2-3 วัน ครั้ง

หนังที่วิจารณ์: หนังเข้าใหม่

ลักษณะการเขียนเหมือนวัยรุ่นออกจากโรงแล้วคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ดูเป็นลักษณะของการ react ต่อหนังโดยทันที ไม่ได้มีการวิเคราะห์เจาะลึกมากนัก สไตล์การรีวิวแต่ละโพสต์ไม่ค่อยเหมือนกัน เหมือนเขียนตามอารมณ์ คนรีวิว มากกว่าจะกำหนดคอนเซ็ปต์การเขียนอย่างจริงจัง ระยะเวลาเป็นแพทเทิร์นคือ ให้คะแนน บอกผู้กำกับและนักแสดง แล้วแสดงความเห็น

Movie Style: Thailand*

<https://www.facebook.com/MovieStyleThailand?fref=ts>

Like: 13,000+ 28,400+

About: "เพจที่ตอบทุกสไตล์ทางภาพยนตร์"

ความถี่ในการอัปเดต: เกือบทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังมีความหลากหลาย เน้นหนังนอกกระแสมากกว่า

ค่อนข้างน่าสนใจ วิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีประเด็นที่ไม่ใช่แค่บอกความรู้สึกส่วนตัวแบบเพจส่วนใหญ่ แต่เห็นได้ชัดว่าผู้เขียนจะเอียงไปทางหนังนอกกระแส

Movies Thailand

<https://www.facebook.com/pages/Movies-Thailand/1496600260581739?fref=ts>

Like: 1,000+ 2,400+

About: "เพจสำหรับคนรักหนัง มีสาระบ้าง ไม่มีสาระบ้าง"

ความถี่ในการวิจารณ์: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่ในกระแส

เขียนไปตามความรู้สึกส่วนตัว ส่วนใหญ่เล่าเรื่องย่อหนัง บอกดีไม่ดีตามความรู้สึกเหมือนคนดูทั่วไป ระยะเวลาเน้นข่าวสารและมุกตลกเกี่ยวกับหนัง

Mr.DarkKnight

<https://www.facebook.com/MisterDarkKnight?fref=ts>

Like: 3,900+ 6,200+

About: "เพจนี้สำหรับวิจารณ์หนังนะครับ อาจจะถูกใจหรือไม่ถูกใจก็ขอโทษด้วยนะครับ" "ชื่อเหมือนเพจแบทแมนแต่เป็นเพจวิจารณ์+อัพเดทข่าวคราวเรื่องภาพยนตร์นะครับ"

ความถี่ในการอัพเดท: แทบทุกวัน

หนังที่วิจารณ์: หนังใหม่และเก่ากระแสหลัก

เป็นบทวิจารณ์ที่พยายามให้ข้อมูลและวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีแง่มุมและลงรายละเอียดซึ่งต่างกับเพจรีวิวหนังส่วนใหญ่ ลักษณะการรีวิวดูมีเนื้อหาสาระและจริงจังมากกว่าหลายๆเพจ

Mr. IMOVIES

<https://www.facebook.com/iMoviesiArtit?fref=ts>

Like: 1400+

About:

ความถี่ในการอัพเดท: ไม่อัพเดทตั้งแต่ 16 พ.ค.2015

หนังที่วิจารณ์:

Mr. Kanin the Movie

<https://www.facebook.com/KaninTheMovie?fref=ts>

Like: 3400+ 393,000+

About: "Review is happy, everyone is happy" ที่อยู่ติดต่อน้องโหม่ง

ความถี่ในการอัพเดท: ทุกวัน

หนังที่วิจารณ์:

คาดว่าแอดมินน่าจะเป็นน.ศภาพยนตร์ มีการพูดถึงหนังสั้นของตัวเองที่ส่งประกวด มีทั้งรีวิวและข่าวคราวหนัง/โปสเตอร์/คำคม เขียนลักษณะบทความแต่ใช้ภาษาพูดค่อนข้างเป็นกันเอง มีการใช้แสลงและภาษาแบบวัยรุ่นเช่นอัลไล โคตร แม่งเอ้ย ลักษณะการเขียนเหมือนเขียนเล่าและแสดงความคิดเห็นไปเรื่อยๆ มากกว่าจะมีประเด็นชัดเจน แต่ค่อนข้างจะให้ความสำคัญกับโปรดักชั่นของหนัง

New & Review Movie

<https://www.facebook.com/NewReviewMovie?fref=ts>

Like: 2,500+ 2,900+

About: "ข่าวในวงการภาพยนตร์ใหม่ล่าสุด และรีวิวภาพยนตร์ใหม่และเก่าตามสไตล์ของผม"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน หยุดอัปเดตไปเมื่อ 25 พฤษภาคม 2016

หนังสือวิจารณ์: ส่วนใหญ่เป็นหนังสือพิมพ์ หนังสือแนวซูเปอร์ฮีโร่ หรือหนังสือที่ดัดแปลงมาจากการ์ตูน

ส่วนใหญ่เป็นข่าว นานๆทีจะมีเขียนรีวิว ซึ่งเป็นรีวิวที่ไม่ได้มีน้ำหนักหรือความน่าสนใจอะไรเหมือนเด็กผู้ชายวัยรุ่นชวนเพื่อนไปดูหนัง

Nusfish Movie Blog

<https://www.facebook.com/nusfish.blog?fref=ts>

Like: 1600+ 5,800+

About: "พื้นที่ขีดเขียนเรื่องหนังและอนิเมชัน"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่ทุกวัน แต่มีการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอในแต่ละสัปดาห์

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเข้าโรงทั่วไป

มีการอัปเดตข้อมูลหนังเข้าใหม่สัปดาห์ละครั้ง บางครั้งเขียนเป็นบทความแต่บางครั้งก็ใช้ **bullet** บอกแต่ละประเด็นที่แสดงความคิดเห็น

Paranema

<https://www.facebook.com/pages/Paranema/1078739485473997?fref=ts>

เข้าเพจไม่ได้แล้วเพจอาจจะปิดไปแล้ว

Like: 220+

About: "Warning: our film contains aggression, violent and abnormality behavior."

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน

หนังสือวิจารณ์: หนังสือ surrealism

เป็นการเขียนรีวิวแนะนำให้อย่างสั้นๆ

Poprock on Film

<https://www.facebook.com/poprockonfilm?fref=ts>

Like: 8,600+ 10,900+

About: "ดูหนัง ฟังเพลง อ่านหนังสือ เซียร์บอล... เยอะ" ปัจจุบันเรื่องเกี่ยวกับฟุตบอลไปเปิดเป็นเพจต่างหาก

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวันบางวันหลายโพสต์

หนังสือวิจารณ์: หนังสือเข้าโรงทั่วไป

อัปเดตข่าวเกี่ยวกับหนัง ดาราสัปดาห์ละครั้ง

Review-me

<https://www.facebook.com/Criticalme?fref=ts>

Like: 13,000+ 22,500+

About: "แนะนำหนังดี หนังยอดเยี่ยมที่คุณไม่ควรพลาด+ข่าวสาร สารความรู้ทางภาพยนตร์ที่น่าสนใจ"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต ครั้งสุดท้ายที่อัปเดตคือ 5 เม.ย. เป็นกระทู้ 50 กระทู้ หักมุมยอดเยี่ยมตลอดกาล ก่อนหน้านั้นคือวันที่ 16 มี.ค. เป็น 50 หนังสือสับสนยอดเยี่ยมแห่งศตวรรษที่ 21

ส่วนใหญ่จะเป็นการทำลิสต์หนังยอดเยี่ยมประเภทต่างๆ และเขียนเป็นกระทู้ใน pantip.com ก่อน

Room of Review อินกะหนัง

<https://www.facebook.com/roomofreview?fref=ts>

Like: 270+ 3,000+

About: "ไปดูหนังมาก็อยากรีวิวกับเขามั่ง" หนังจบคนไม่จบมาเฝ้าต่อได้ อินเนอร์ล้วนๆ Enjoy!

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือที่วิจารณ์: หนังสือเข้าโรงทั่วไป

นอกจากรีวิวแล้วก็สัมภาษณ์และเรื่องราววิจารณ์เกี่ยวกับหนัง ไม่ได้ใช้ภาษาที่แสดงความเป็นส่วนตัวกับผู้อ่าน (ปัจจุบันใช้ภาษาพูดที่เป็นกันเองแล้ว) เมื่อเทียบกับรีวิวของนักเขียนใหม่ๆ นับได้ว่างานค่อนข้างกระชับ ชัดเจน กว่า แต่ก็ขาดรายละเอียด

Sense on Films

<https://www.facebook.com/SenseOnFilms?fref=ts>

Like: 81,000+ 123,700+

About: "อัปเดตฉบับไวต์ลวด 24 ชั่วโมง (ถ้าไม่หลับ) ข่าวสารในวงการภาพยนตร์ ที่เดียวที่ Sense on Films"

ที่อยู่ติดต่อเพื่อลงโฆษณา

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือที่วิจารณ์:

เหมือนเพจโฆษณาหนัง ไม่มีรีวิว ส่วนใหญ่เป็นข่าวสาร มุกตลก แนะนำหนังสั้นๆ

Sleepwalker Film Critic

เพจปิดไปแล้ว

<https://www.facebook.com/Sleepwalkermoviecritic?fref=ts>

Like: 1185+

About: "จะเกิดอะไรขึ้นถ้าคนติดหนังและคนติดอนิเมะรวมตัวกันสร้างเพจ"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน วันละหลายเวลา

หนังสือวิจารณ์: หนังสือใหม่เข้าโรงทั่วไป

แต่แม้จะบอกว่าเป็นเพจ critic แต่โพสต์ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องจีปาดะ มุกตลกขำขันเกี่ยวกับหนัง เขียนแบบแสดงความคิดเห็นตัวเองล้วนๆ เหมือนคุยกับเพื่อน ภาษากันเอง ไม่มีแง่มุมลึกซึ้ง

Talk about horror films

<https://www.facebook.com/TalkAboutHorrorFilms?fref=ts>

Like: 13,000+

About: "เพจอัปเดตข่าวสาร รีวิว พุดคุย แลกเปลี่ยน และแชร์ประสบการณ์เกี่ยวกับหนังจิตตกทุกประเภท!"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดตโพสต์สุดท้าย 13 ธ.ค. 2013

หนังสือวิจารณ์:

The movies addict

<https://www.facebook.com/themoviesadd/>

Like: 129,300+

About: The Movies Addict : แหล่งมั่วสุมของคนรักหนัง พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิด และวิจารณ์ ภาพยนตร์

ความถี่ในการอัปเดต: วันละหลายครั้ง

หนังสือวิจารณ์ : โพสต์หนังพร้อมแนะนำหนังสั้นๆ มีข่าวสาร รูปภาพดารา มุกตลก คำพูดจากหนัง มีรีวิวเป็นการเล่าเรื่อง ตามด้วยความคิดเห็นสั้นๆ แล้วต่อยอดด้วย bullet แล้วจึงเป็นการสรุป ปิดท้ายคือการให้คะแนน

Uncle Rain อาเรน

<https://www.facebook.com/UnclerainXaRen1984?fref=ts>

Like: 1,000+

About: "เพจที่วาดด้วยการรีวิวภาพยนตร์สายๆสไตร์อาเรน"

ความถี่ในการอัปเดต: ไม่อัปเดต โพสต์สุดท้ายคือ 4 มี.ค. ก่อนหน้านั้นคือ 26 ก.พ. และ 19 พ.ค. 2014

What the Flick

<https://www.facebook.com/WhatDaFlick?fref=ts>

Like: 6,500+ 11,100+

About: "หนังดีต้องบอกต่อ แบ่งกันฟินเป็นหมู่คณะ" "รีวิวหนังเก่าใหม่น่าสนใจ คำคมเด็ดๆโดนๆน่าขบคิด"

ความถี่ในการอัปเดต: ทุกวัน หลายเดือนครั้ง

หนังสือวิจารณ์: รีวิวทั้งหนังใหม่และเก่า ค่อนข้างหลากหลายแต่ไม่ถึงกับหนังอาร์ต

มี Quote จากหนัง/บทความเกี่ยวกับหนัง

ภาคผนวก ค

กรณีพิพาทระหว่างผู้กำกับภาพยนตร์กับผู้วิจารณ์จาก
ภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่แจ๊ส 4 G

อวยไล่แตกหักไล่ฉีก

9 April ·

รีวิวเทรลเลอร์บุปผา 18+ ย้านะว่ารีวิวแค่เทรลเลอร์

·

เราเบื่อหนังของยุคเลิศตรงบทพูด บทอาร์มภพที่ดูยัดเยียด ดูไม่สร้างสรรค์ดูโฆษณาชวนเชื่อตรงตอนต้นๆที่ให้บุปผาออกมาเรื่อยๆๆๆๆ ถึงความเลวร้ายของผู้ชาย ซึ่งมันพูดในบุปผาทุกตอน และแก้ สุกัศรา ในตัวอย่างดูแล้วไม่ค่อยอินเลย ปัญหาของนางคือนางแสดงไม่เก่ง และจากหนังมองว่านางจะเอาหนังอยู่เหวอะ แต่ไม่รู้จริงๆมันจะมีอะไรซ่อนในหนังไหม ความรุนแรง ความน่ากลัวของหนังไม่รู้สึกรู้ว่ามีอะไรแปลกใหม่เลย ทุกอย่างยังใช้มุขเดิมๆแบบบุปผาเอามาใส่ เพียงแต่เพิ่มเติมภาพความรุนแรงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหนังญี่ปุ่นบ้าง หนังฝรั่งบ้าง เอามาใส่ๆลงไป ใช้โลเกชั่นญี่ปุ่นได้อย่างไม่คุ้มค่าเอาเสียเลย เท่าที่ดูแบบนี้ไปถ่ายแถวเชียงใหม่แล้วเอาหิมะเทียมมาโปรยก็ได้

·

ส่วนที่อยากไปดูคือจะไปดูน้องแนค กับพี่อังเคล เท่านั้นจริงๆ ไม่คาดหวังอะไรกับงานยุคเลิศเลย เพราะรู้สึกว่าคุณกั๊กของยุคเลิศเป็นหนังที่โคตรห่วย

Sense Special : เมื่อนักวิจารณ์ กับ ผู้กำกับ เปิดฉากสาดน้ำลาย...แต่ผล
สุดท้าย บานปลายกว่าที่คิด!!

ต่างประเทศนั้นกำลังเฝ้ารอ Captain America: Civil War...บ้านเราก็ Civil War กันก่อนเพื่อนแล้วนะครับ...

แต่คราวนี้ ไม่ใช่เรื่องของ Cap เขา...แต่เป็นเรื่องของ คนทำหนัง กับ คนดูหนัง...ที่มันออกมารุนแรงและบานปลาย
จนไม่น่าเชื่อว่า สังคมไทยสมัยนี้ มันเป็นไปได้จนถึงขนาดนี้แล้วหรือ?

ประเด็นเกิดมาจากภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่แจ๊ส 4G...

เราจะไม่ขอพูดถึงตัวหนังเรื่องนี้ละครับ...เพราะว่ามันไม่ใช่ประเด็น ในวาระนี้...

หลังจากที่ภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่แจ๊ส 4G เข้าฉายไป...ก็มีผลตอบรับออกมาทั้ง ในแง่บวก และ ลบ...

เพจ อวยไส้แตกหักไส้ฉีก ก็เป็นอีก 1 เพจวิจารณ์หนังที่ได้ออกมาวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนี้...ตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน ที่
ผ่านมา...

(สามารถเข้าไปอ่านได้ [ที่นี่](#) ครับ)

ซึ่งดูเหมือนจะไม่มียะไรเท่าไรนะครับ เพราะว่าตอนนี้ โรงฉายแทบจะถูกยึดครอง โดย Civil War ไปกว่า 70%
แล้ว...

ทว่า...ดราม่ามันบังเกิดมาจาก พี่ต้อม-ยุทธเลิศ สิปปภาค ผู้กำกับหนังไทย ที่กำลังจะมีผลงานใหม่อย่าง นุปผาอารี
กาโตะ ในสัปดาห์หน้า...ได้โพสต์ข้อความใน facebook ส่วนตัวของแก็บแบบนี้ละครับ...

ปล. โพสต์ต้นฉบับดูเหมือนว่าจะลบไปแล้วนะครับ...

Yuthlert Sippapak
 12 ชม. ·

หลวงพี่แจ๊ส4G #มีความสาแก่ใจ

หลวงพี่แจ๊สเปิดตัววันแรกทำเงินไป25ล้านนั้นได้สร้างความศึกศึกให้กับคนในวงการหนังไทยอย่างมหาศาล ก่อนหน้านั้นคนในวงการไม่ว่าจะเป็นผู้กำกับหรือนายทุน หลายคนหลายค่ายต่างพากันถอดใจและคิดไปในทางเดียวกันว่า คนไทยไม่ดูหนังไทย หรือไม่คนไทยก็เลือกดูเฉพาะแต่หนังจากค่ายอาร์มดีเพียงค่ายเดียว ถึงวันนี้ คนดูหนังไทยได้ฝ่ากผ่านหลวงพี่แจ๊ส มาบอกกับคนทำทั้งหลายแล้วว่า "ไอ้ที่พวกโยมคิดนะ มันไม่จริง"

นอกจากจะสร้างความศึกศึกให้กับวงการแล้ว หลวงพี่แจ๊สยังทำให้คนในวงการหลายคนได้ตาสว่างมองเห็นความจริงซะทีว่า ถ้าคนดูมันจะไม่ดู ต่อให้มีฮ็อตดอกหอมกั๊กมาอวยจนไล่แตก คนมันก็ไม่ดู แต่ถ้าคนมันจะดู ไม่ว่าไอ้สัสกะหมาหน้าไหนมานั่งแตกหักจนไล่ฉีก คนมันก็จะดู ณ วันนี้ มันชัดเจนเหลือเกินว่า คนดูหนังไทยส่วนใหญ่เค้าไม่ใช่คนปัญญาอ่อนที่จะใส่ใจกับการดูถูกชนชั้นผ่านรสนิยมการดูหนังของอิระย้าหมาหน้าไหน ผมเชื่อว่าวันนี้ สิ่งที่ถูกกับอย่างพจน์ อานนท์ ได้ทำมาอย่างเสมอต้นเสมอปลายโดยไม่แคร์เสียงเห่าหอนของหมาตลอดสองข้างทางที่ผ่านมา มันได้บรรลุถึงความสำเร็จของการสื่อสารระหว่างหนังของเขากับคนดูหนังไทยกลุ่มใหญ่ไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และแน่นอนเหลือเกินว่าความสำเร็จของพจน์อานนท์ในครั้งนี้ต้องเป็นที่เดือดดาลแก่คนกลุ่มหนึ่งซึ่งทำเหี้ยอะไรไม่ได้นอกจากเห่าหอนกันด่าด้วยความริษยาอยู่ใจ และพอมันเก็บความสปริงไว้ในใจไม่ไหวก็ต้องเอามาระบายลงโซเชียลเพื่อจารึกความโสมมไว้ในโลกแคบๆแล้วหลอกตัวเองไปวันๆว่า โลกโซเชียลของกูนี่กว้างใหญ่เหลือเกิน

ไอ้เหี้ยพวกมันวางคิบบอร์ดลงสักแป๊บเถอะ! ออกมาเหี้ย ออกมาเจอโลก ออกมาเจอความจริงแล้วยอมรับตัวเองให้ได้ เสียทีว่า มันไม่ใช่สิ่งที่น่าอายหรือต่ำชั้นอะไรนักหนาหรอกที่จะยอมรับและชื่นชมในความสำเร็จของผู้อื่น ไอ้อากาการริษยาหมาสกลุณณ์ต่างหากที่ต่ำทราม แต่ถ้ามันทำไม่ได้ หรือมันทำเหมือนไม่เข้าใจว่ากูกำลังพูดถึงอะไร กูขอแนะนำว่ามันควรกลับไปดูหลวงพี่แจ๊สอีกรอบ ถ้าใจมันไม่หมาเอามากๆ กูการันตีว่าหลวงพี่แจ๊สจะทำให้มันได้ค้นพบสัจธรรมและความจริงอันยิ่งใหญ่ว่าแท้จริงแล้ว ตัวตนของมันนั้น มันวิเศษเลิศล้ำกว่าคนแคไหน

ของแสดงความยินดีกับ ผกก.พจน์ อานนท์ ไว้ ณ ที่นี้ "ด้วยความชื่นชมครับ"

การโต้ตอบของ นักวิจารณ์ และ ผู้สร้างสรรค์ผลงาน ถือว่าเป็นเรื่องปกติวิสัยที่มันเกิดขึ้นได้นะครับ...

แต่ที่มันเป็นประเด็นใหญ่โตนั้น...อยู่ที่ข้อความต่อต้านล่างอันนี้นี่แหละครับ...

Yuthlert Sippapak
 ส่วนญาติโยมที่แชร์กันไปเนี่ย ช่วยแสดงความชัดเจนด้วยว่าอยู่ทีมไหน ถ้าทีมเพงกะเทยอวยคมก็กรุณาอันเฟรนด์กูด้วย กูรับไม่ได้ เสพสังวาสทางรูจจะ...ไอ้สัสมันบล็อกกูเลยละอะ อย่าเลือกเรื่องของกูมันเลย กูไม่ใช่พวกมันแงๆ

มีการแก้ไข · ๘5 11 ·
 เพิ่มเติม · 6 ชั่วโมงที่แล้ว

ซึ่งพอเจอการแสดงออกในเชิงเหยียดเพศแบบนี้เข้า...ทางเพงอวยฯ ก็ได้โพสต์ตอบกลับมาแบบนี้ละครับ...

อวยไส้แตกแหกไส้ฉีก

29 เมษายน เวลา 22:27 น. · 🌐

เมื่อผู้กำกับออกมาด่าคนดู(อีกแล้ว) แถมเหยียดเพศด้วย

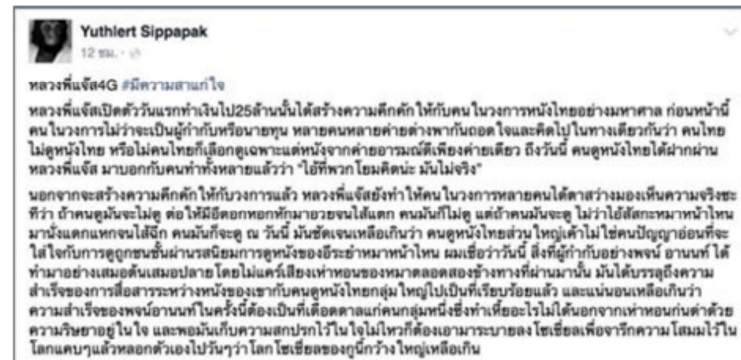
#งงว่าหลวงพี่แจสเข้ามาตั้งนานแล้วจะมายกหางอะไรในวันที่หนึ่งตัวเองจะเข้า

จริงๆแล้วผมว่าผมพยายามเรียบมาตลอดนะ เพราะผมก็ไม่ได้ดีกว่ามีเหตุอะไรที่ทำให้ผู้กำกับคนนี้ออกมาไล่ด่าคนดูหนึ่งอย่างผม โดยเฉพาะกรณีหนึ่งหลวงพี่แจส ผมทำให้อ่านรีวิวผมได้เลย >>>>

<https://goo.gl/d2MRyh> ผมมั่นใจมากกว่า หลวงพี่แจสเป็นหนึ่งในพจน์อานนท์ เรื่องแรกที่ผมแทบไม่ด่าเลย และผมก็บอกว่าได้ตั้งเยอะแยะ ผมเชื่อว่าลูกเพจผมเป็นพยานได้ ผมไม่ใช่คนบ้า หรือคนอาชญาตอะไรนะครับ ที่จะมานั่งตามด่า เอาเป็นว่า พจน์อานนท์เนี่ย ด่าพ่อแม่ผมมาแล้ว ผมยังบอกเลยว่าไม่เป็นไร ถ้าวันไหนพจน์ทำหนังดีผมจะอวย ส่วนกรณีผู้กำกับท่านนี้มาด่าสเดดส์ด่าผม พูดตรงๆนะ ตอนแรกผมกลัวนาให้แกอยากด่าเพราะอยากสร้างกระแสให้หนังแก เพราะหนังแกจะฉายแล้ว คือถ้าแกคิดแค่นี้มันจะดีมาก เพราะแสดงว่าทัศนคติแกไม่ได้แย่ แต่ไปๆมาๆ ผมเริ่มคิดนะว่า แกคงอยากรวย อยากทำหนังได้ตั้งเยอะๆ อยากดราม่า ทั้งๆที่เอาจริงๆ ผมว่าคุณภาพหนังบางเรื่องของแก การสื่อสารกับคนดูยังไม่ได้เท่าพจน์ อานนท์เลยด้วยซ้ำ คือผมไม่เข้าใจว่า ถ้าจะด่าเพจผม ทำไมไม่ไปหาข้อมูลมาดีดี ก่อนว่าผมไปด่าอะไรหลวงพี่แจส แต่ที่ด่าเอาซะใจ เหมือนมันปาก เหมือนมีโจทย์ว่าจะด่า แต่ไม่ทำการบ้าน หรือแม้กระทั่งลูกเพจด่าว่า เพราะเมเจอร์เทโรให้ ผมยังอดส่าห์ออกมาบอกด้วยว่า เทให้ตายยังงี้ ถ้าคนไม่ดูเดี่ยวแค่ก็ถอดออกหมด และจริงๆแล้ว การที่ผมไม่ด่าหนังพจน์อานนท์นี่มันไม่ได้เป็นผลดีเลย เพราะลูกเพจโวยวายมากกว่าทำไมผมไม่ด่า คือถ้าผมอยาก

สุดท้ายที่โคตรไม่โอเคเลยคือคำว่า "รับไม่ได้เสพสังวาสทางรูจจาระ" นั้นแหละ โคตรเหยียดเพศเลย ผมไม่รู้ว่าคุณเมาหรือขาดสติ หรืออะไร แต่ไม่ว่าคุณจะเพศไหน เสพสังวาสทางช่องไหน ผมว่าคนดูหนึ่งเค้าไม่ได้ไปตัดสินนะว่าผลงานคุณเจดีเพราะคุณเสพสังวาสทางช่องคลอด หรือผลงานใครจะเลวเพราะเสพสังวาสทางรูจจาระ คุณลองไปถามผู้กำกับที่คุยก่ยกหางสิ เค้าเสพสังวาสกันทางไหน ผมว่าคุณไปตั้งสติก่อนนะ เห็นหนึ่งจะเข้าฉายแล้ว ถ้าอยากให้พูดถึงกับออก เดี่ยวลงให้ฟรีๆ แต่อย่ามาสร้างกระแสอะไรแบบนี้เลย มันไม่สร้างสรรค์

สุดท้ายขอไม่เอ่ยถึงหนังเรื่องใหม่ของเค้านะ เพราะไม่อยากใส่อคติใดๆลงไป และใครอยากจะไปอุดหนุนหนังของผู้กำกับที่มีทัศนคติแบบนี้ก็ตามสบายละกัน

และแน่นอนครับ...กระแสโจมตีกลับไปทาง ผู้กำกับ มากขึ้น...รวมทั้งใน pantip ด้วย...

แต่ที่รุนแรง และ เลวร้ายที่สุด...คือการโพสต์ความเห็นนี้ขึ้นมาครับ...

ใจ...และควรระลึกเอาไว้เสมอว่า “ความคิดของเรา ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องทั้งหมด” ควรที่จะยอมรับฟังความเห็นที่แตกต่างออกไปด้วย...

สำหรับ ผู้สร้างสรรค์ผลงาน...แน่นอนครับว่า เมื่อได้เผยแพร่ผลงานออกสู่สาธารณชนแล้ว...ย่อมที่จะต้องมียellowตอบรับกลับมา ทั้ง ในแง่บวก และ แง่ลบ...ก็ควรที่จะยอมรับ และ นำคำตำหนิและข้อผิดพลาดที่ได้รับมาจากผู้ที่ได้ชมผลงานนั้นๆแล้ว เพื่อนำไปปรับปรุง และ แก้ไข ในผลงานชิ้นต่อไป...ผลงานที่คุณเองคิดว่าทำออกมาดีแล้ว มันอาจจะไม่ได้ดีในสายตาของผู้ที่ชมจริงๆคนอื่นด้วยก็เป็นได้...

ส่วนผู้ชมทั่วไปนั้น...การอ่านบทวิจารณ์ต่างๆ ก็ควรที่จะใช้ ดุลยพินิจ และ วิจารณญาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการรับชมผลงานต่างๆ...ไม่ควรที่จะเชื่อถือ นักวิจารณ์ มากจนเกินไป...เพราะว่านักวิจารณ์เองก็ ใช่ว่าจะถูกต้องทั้งหมดด้วยเช่นกัน...ควรที่จะอ่านและศึกษาจากหลายๆแหล่ง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปที่เหมาะสมที่สุดในการเลือกรับชมความบันเทิงนั้นๆ...

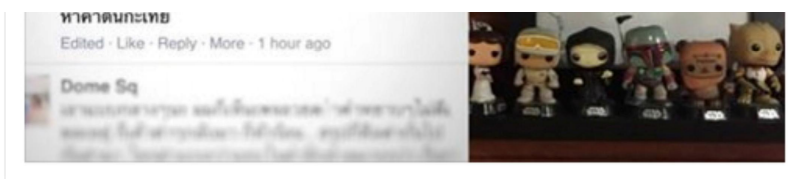
เพราะว่าความชอบของคนเรานั้นแตกต่างกัน...สิ่งที่ไม่ใช่สำหรับเรา อาจจะใช่สำหรับคนอื่น...เราไม่ควรที่จะยึดเยื้อสิ่งที่เราชอบ ให้กับใคร...ควรปล่อยให้เขาตัดสินใจเลือกสิ่งนั้นๆเอาเอง...

อีกประเด็นที่อยากจะให้ทุกท่านได้ระลึกเอาไว้ก็คือ...ด้วยความที่ โลกโซเชียล มันเร็วมาก...ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น...มันสามารถแพร่กระจายออกไปในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว...มากกว่าที่คาดคิด...

ฉะนั้นแล้ว...การจะโพสต์ หรือ จะแสดงความคิดเห็นใดๆ...ควรที่จะใช้สติ และ วิจารณญาณก่อนที่จะกดแป้นพิมพ์ในทุกๆครั้ง...เพราะว่าเมื่อเราตัดสินใจเผยแพร่มันออกไปแล้ว...เราอาจจะไม่สามารถไปแก้ไขมันได้ทันที...และบางครั้งก็อาจจะส่งผลกระทบต่อร้ายแรงเกินกว่าที่เราจะรับมือได้ในสิ่งที่เราทำได้...

รวมทั้ง ควรที่จะเคารพ ในสิทธิส่วนบุคคล และ สิทธิส่วนรวม ด้วยนะครับ...แม้ว่า social media นั้นจะเป็น ในนามของคุณเองก็ตาม...แต่พึงระลึกเอาไว้เสมอว่า พื้นที่ทั้งหมดใน โลก โซเชียล นั้นมันเป็น พื้นที่สาธารณะ...

แค่นี้ชีวิตเราก็ トラマ่า กันมามากพอแล้วครับ...- -“

เหตุการณ์นี้กลายเป็นตัวอย่างขั้นดีเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอยู่ใน โลก โซเชียลปัจจุบันเลยนะครับ...

แน่นอนว่าด้วยความที่ โลกอินเทอร์เน็ต มันเข้าถึงได้ง่าย และ ไว...ใครๆก็สามารถที่จะ”สร้างตัวตน” ขึ้นมาได้...

ถ้าสังเกตในช่วงหลังๆนี้ จะเห็นว่ามี นักวิจารณ์ออนไลน์ เกิดขึ้นมากมายเลยนะครับ...และแต่ละคนละ แต่ละเว็บแต่ละเพจ ก็จะมีสไตล์เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน...

เพียงแต่ว่า...นักวิจารณ์ นั้นควรที่จะใช้ ความรู้ และ เหตุผล มากกว่าที่จะใช้ อารมณ์ และ ความรู้สึก ในการพิจารณา และ ตัดสินผลลัพท์...ควรที่จะใช้ทระชนะ และ ความคิดเห็น เพื่อแบ่งปัน และ เป็นแนวทางให้ผู้อื่น ใช้ในการตัดสินใจ

ภาคผนวก ง

โครงการอบรมความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์พร้อมฝึกเขียน ครั้งที่ 1

อุทยานการเรียนรู้ TK Park ร่วมกับโครงการวิจัย “เครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ : การวิจารณ์และพัฒนา” เปิดอบรมความรู้ทางการวิจารณ์ภาพยนตร์แก่ผู้สนใจ เป็นประจำทุกเดือน ๆ ละครั้ง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 นี้ รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง

จัดขึ้นวันอาทิตย์ (ตามกำหนด) เวลา 11.00 – 13.00 น. เป็นเวลา 2 ชั่วโมง โดยนักวิจารณ์ที่มีประสบการณ์หรือผู้ที่ได้รับรางวัลการวิจารณ์จากที่ต่าง ๆ อาทิ

วิทยากร

- มโนธรรม เทียมเทียมรัตน์ นักวิจารณ์จากฟิล์มวิว และอื่น ๆ อีกมากมาย
- กัลปพฤกษ์ รางวัลบทวิจารณ์ดีเด่น มล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ
- สนั่นจิตต์ บางสะพาน นักวิจารณ์คร่ำหวอดผู้หันมาทำงานด้านกำกับ
- ผมอยู่ข้างหลังคุณ จิตแพทย์กับแนวคิดฟิล์มบำบัด
- บดินทร์ เทพรัตน์ นักวิจารณ์ประจำสตาร์ฟิกส์

ผู้ตรวจการบ้าน (mentor) อัญชลี ชัยวรพร ได้รับรางวัลบทวิจารณ์ดีเด่นกองทุน มล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และนักเขียนบทความดีเด่น กองทุนหม่อมราชวงศ์อายุมงคล โสณกุล

วันและเวลา	เนื้อหา	วิทยากร
14 กุมภาพันธ์ 2559	ทำไมต้องวิจารณ์ภาพยนตร์	มโนธรรม เทียมเทียมรัตน์
20 มีนาคม 2559	ภาษาและเทคนิคของภาพยนตร์	กัลปพฤกษ์
30 เมษายน 2559	วิธีการเล่าเรื่อง	กัลปพฤกษ์
15 พฤษภาคม 2559	ตระกูลภาพยนตร์	มโนธรรม เทียมเทียมรัตน์
5 มิถุนายน 2559	ผู้กำกับภาพยนตร์	มโนธรรม เทียมเทียมรัตน์
3 กรกฎาคม 2559	Rethinking formalism (กรอบคิดใหม่ในการวิจารณ์เชิงรูปแบบนิยม)	อัญชลี ชัยวรพร
17 กรกฎาคม 2559	จิตวิทยากับการวิจารณ์ภาพยนตร์	ผมอยู่ข้างหลังคุณ
31 กรกฎาคม 2559	การวิจารณ์เชิงบริบท	บดินทร์ เทพรัตน์
14 สิงหาคม 2559	มุมมองนักวิจารณ์ มุมมองผู้กำกับ	สนั่นจิตต์ บางสะพาน
28 สิงหาคม 2559	ภาพยนตร์ศึกษาเบื้องต้น	อัญชลี ชัยวรพร

สถานที่อบรม : ห้องมินิเธียเตอร์ 1 TK Park

กลุ่มเป้าหมาย

คนรุ่นใหม่ที่สนใจในการวิจารณ์ภาพยนตร์ ไม่จำกัดจำนวนผู้เข้ารับการอบรม แต่สถานที่อบรมมีที่นั่งเพียง 50 ที่ อาจจะต้องมีการนั่งพื้นสำหรับผู้ที่มาช้า

ผู้เข้าอบรมไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่ใด ๆ แต่การเข้า TK Park จะต้องเสียค่าเข้าครั้งละ 20 บาท หรือสมัครสมาชิก ปีละ 100 – 200 บาทต่อปี

การฝึกฝน ไม่มีการบังคับ เป็นไปตามความสมัครใจ แต่จะส่งผลต่อการได้รับประกาศนียบัตรและการอบรม "ค่ายการวิจารณ์" ซึ่งจะจัดขึ้นเดือนธันวาคม

ผู้เข้าอบรมตั้งแต่ 70% ขึ้นไปจึงจะได้รับประกาศนียบัตร และผู้ที่มีผลงานเขียนที่ได้มาตรฐานจะได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสาร Flickz

ขอให้ผู้เข้าอบรมส่งงานเขียนมาที่ thaifilmcritic2559@gmail.com ตามกำหนดเวลาที่จะแจ้งให้ทราบทุก
ครั้ง

โครงการอบรมความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์แก่คนรุ่นใหม่เชียงใหม่ (Young Critic Training @ Chiang Mai)

หอสมุดราชภัฏเชียงใหม่ ร่วมกับโครงการวิจัย “เครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ : การวิจารณ์และพัฒนา” เปิดอบรมความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์แก่ผู้ที่สนใจ ทุกวันเสาร์เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2560 รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง 18 ชั่วโมง พร้อมมีพี่เลี้ยง (mentor) คอยดูแลการฝึกเขียนอย่างเข้มข้น

วิทยากร

- อ. สกฤต บุญยทัต นักวิจารณ์ และผู้ตัดสินรางวัลบทวิจารณ์กองทุนหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ
- สนานจิตต์ บางสะพาน นักวิจารณ์คร่ำหวอดผู้หันมาทำงานด้านกำกับ
- ผมอยู่ข้างหลังคุณ จิตแพทย์กับแนวคิดฟิล์มบำบัด
- บดินทร์ เทพรัตน์ นักวิจารณ์ประจำสตาร์พิกส์ และ ปัญญาภู่วีคลับ
- อัญชลี ชัยวรพร พี่เลี้ยงฝึกการเขียน (mentor) ได้รับรางวัลบทวิจารณ์ดีเด่นกองทุน มล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ และนักเขียนบทความดีเด่น กองทุนหม่อมราชวงศ์อายุมงคล โสณกุล

ระยะเวลาดำเนินการ เสาร์และอาทิตย์เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2560 บ่ายเวลา 13.00 – 16.00 น. รวมเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ (ยกเว้นวันแรก 4 และ 18 กุมภาพันธ์ 2560 เรียนตั้งแต่เวลา 10.00 – 16.00)

สถานที่ หอสมุดราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่

กลุ่มเป้าหมาย คนรุ่นใหม่ที่สนใจในการวิจารณ์ภาพยนตร์ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป รับแค่ 25 คน

ค่าใช้จ่าย คนละ 300 บาท (ตลอดทั้งโครงการ)

วิธีการดำเนินการ

แบ่งเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การอบรมความรู้การวิจารณ์ จัดขึ้นที่หอสมุดราชภัฏเชียงใหม่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2560 เวลา 13.00 – 16.00 ครั้งละ 3 ชั่วโมง (ยกเว้นวันที่ 4 และ 18 กุมภาพันธ์ 2560 เรียนตั้งแต่เวลา 10.00 – 16.00) วิทยากรที่จะเป็นผู้ให้ความรู้แต่ละครั้ง มีทั้งนักวิจารณ์จากภายนอกองค์กรและของทางโครงการผสมกัน
 - 1.3.1. การฝึกเขียน มีพี่เลี้ยง (mentor) จากทางโครงการฯ คอยดูแลและชี้แนะ โดยจะไม่มีบังคับในการฝึกฝน เป็นการสมัครใจ
3. ผู้เข้าอบรมที่เข้าร่วมกับโครงการ 70% จะได้รับประกาศนียบัตรเมื่อสิ้นสุดของโครงการ

วันและเวลา	เนื้อหา	วิทยากร
4 กุมภาพันธ์ 2560 10.00 – 12.00 13.00 – 15.30	หลักการและรูปแบบการวิจารณ์ภาพยนตร์ หลักการภาพยนตร์กระแสหลักและตระกูล ภาพยนตร์	อัญชลี ชัยวรพร
18 กุมภาพันธ์ 2560 10.00 – 12.00 13.00 – 15.30	ลักษณะและประเภทของภาพยนตร์ทางเลือก ภาษาภาพยนตร์กับการสื่อความหมาย	อัญชลี ชัยวรพร
25 กุมภาพันธ์ 2560 (13.00-16.00)	จิตวิทยากับการวิจารณ์ภาพยนตร์	ผมอยู่ข้างหลังคุณ
4 มีนาคม 2560 (13.00-16.00)	การวิจารณ์เชิงบริบท	บดินทร์ เทพรัตน์ (ปัญญามุฟวีคลับ)
11 มีนาคม 2560 (13.00-16.00)	มุมมองนักวิจารณ์ มุมมองผู้กำกับ	सनานจิตต์ บางสะพาน
18 มีนาคม 2560 (13.00-16.00)	การวิจารณ์ภาพยนตร์ข้ามสาขาศิลปะ (วรรณกรรม ละครเวที และอื่น ๆ)	สกุล บุญยทัต

โครงการอบรมนักวิจารณ์ภาพยนตร์รุ่นที่ 2 (Young Critic Training # Batch 2)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่โครงการวิจัย "เครือข่ายการวิจารณ์ : การวิจัยและการพัฒนา"¹ ร่วมมือกับอุทยานการเรียนรู้ TK Park ในการจัดฝึกอบรมความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์แก่คนรุ่นใหม่รุ่นแรกในปี พ.ศ. 2559 โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - สิงหาคม 2559 จนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากผลงานของผู้เข้าอบรม จำนวนหนึ่งได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสารภาพยนตร์ อีกทั้งผลงานจำนวนหนึ่งได้รับการรวบรวมตีพิมพ์เป็นหนังสือที่จะเผยแพร่ในต้นปี พ.ศ. 2560 นี้

จากข้อสรุปที่ได้ดำเนินการวิจัยมาตลอด พบว่าการเขียนวิจารณ์บนโลกเสมือนจริงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาอยู่ค่อนข้างมาก สืบเนื่องจากเป็นสื่อใหม่ที่มีแต่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต

นอกจากนี้จากข้อมูลการวิจัยล่าสุด พบว่า ปัจจุบันนักวิจารณ์เริ่มมีพื้นที่น้อยลง อันเนื่องมาจากการปิดของสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนมากในปีนี้อีกทั้งเกิดการเติบโตของผู้ใช้สื่อสังคมรุ่นใหม่เป็นจำนวนมากในปีที่ผ่านมา ซึ่งหลายคนมีลักษณะลองผิดลองถูก อันเนื่องมาจากการขาดประสบการณ์ หลายคนจึงเน้นหนักนำเสนองานไปในทางรายการข่าวมากกว่าการวิจารณ์ ครั้นจะหาสถานที่ที่พวกเขาจะได้รับการศึกษาอย่างจริงจัง ก็พบว่ามีน้อยมาก หรือถ้ามีก็จัดเก็บค่าเรียนในราคาที่สูงมาก

ทางโครงการฯ จึงเห็นว่าน่าจะมีการจัดอบรมรุ่นต่อไปอีกครั้ง โดยปรับเนื้อหาที่จะมีประโยชน์ต่อการวิจารณ์ภาพยนตร์มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายระหว่างผู้เขียนวิจารณ์บนหน้าอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดสังคมวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้เกิดความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์ในเชิงสร้างสรรค์แก่สังคมไทย
2. เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ที่สนใจในการวิจารณ์ภาพยนตร์
3. เพื่อปรับปรุงโมเดลในการฝึกอบรมความรู้การวิจารณ์ภาพยนตร์ที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการสอนการวิจารณ์ภาพยนตร์ในอนาคต

วิจารณ์ภาพยนตร์ในอนาคต

1

ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนการวิจัย (สกว.) ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 ครอบคลุมการศึกษาใน 5 สาขาวิชา ได้แก่ วรรณศิลป์ ทศนศิลป์ การละคร สังคีตศิลป์ และภาพยนตร์

ระยะเวลาดำเนินการ

ทุกวันอาทิตย์เว้นอาทิตย์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560 – กรกฎาคม 2560 รวมเป็นระยะเวลา 5 เดือน

สถานที่

TK Park อุทยานการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย

คนรุ่นใหม่ที่สนใจในการวิจารณ์ภาพยนตร์ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดจำนวนผู้เข้ารับการอบรม

ค่าอบรม

คนละ 100 บาทตลอดทั้งโครงการ (ต้องการคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีความสนใจจริง เนื่องจากเมื่อเปิดให้มีการอบรมฟรี มีการลงทะเบียนกันล้นเหลือผู้สมัคร โดยรายได้ที่ได้จากการเปิดอบรมนี้ จะนำไปใช้เป็นค่าเช่า-กาแฟ หรือรวมเล่มตีพิมพ์หนังสือผลงานนักวิจารณ์ภาพยนตร์รุ่นที่ 2 เมื่อสิ้นสุดของโครงการ)

วิธีการดำเนินการ

แบ่งเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การอบรมให้ความรู้การวิจารณ์ ทางโครงการจะจัดอบรมทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์เว้นสัปดาห์ ครึ่งละ 3 ชั่วโมง โดยกำหนดการเป็นช่วงเช้าวันอาทิตย์เวลา 11.00 – 14.00 น.
2. มีการฝึกเขียน โดยมีพี่เลี้ยง (mentor) จากทางโครงการฯ คอยดูแลและชี้แนะ สำหรับผู้เข้าอบรมที่ต้องการฝึกฝน โดยการฝึกฝนนั้นจะไม่มีการบังคับ แต่เป็นการสมัครใจในแต่ละครั้ง
3. ผู้เข้าอบรมที่เข้าร่วมกับโครงการ 70% จะได้รับประกาศนียบัตรเมื่อสิ้นสุดของโครงการ

ตารางการอบรม

วันและเวลา	เนื้อหา	วิทยากร
5 มีนาคม 2560	หลักและทฤษฎีการวิจารณ์ภาพยนตร์	อัญชลี ชัยวรพร
19 มีนาคม 2560	หลักและการเล่าเรื่องภาพยนตร์กระแสหลัก	ภัทรวดี สุพรรณพงศ์
2 เมษายน 2560	หลักและการเล่าเรื่องภาพยนตร์ทางเลือก	กัลปพฤกษ์
23 เมษายน 2560	ตระกูลภาพยนตร์	มนอธรรม เทียบเทียมรัตน์
14 พฤษภาคม 2560	ประพันธ์กร : มุมมองนักวิจารณ์ มุมมองผู้กำกับ	सनานจิตต์ บางสะพาน
28 พฤษภาคม 2560	Rethinking formalism (แนวคิดใหม่ในการวิจารณ์เชิงรูปแบบนิยม)	อัญชลี ชัยวรพร
11 มิถุนายน 2560	จิตวิทยากับการวิจารณ์ภาพยนตร์	ผมอยู่ข้างหลังคุณ
25 มิถุนายน 2560	การวิจารณ์เชิงบริบท	บดินทร์ เทพรัตน์
16 กรกฎาคม 2560	การวิจารณ์ภาพยนตร์ดัดแปลงหรือข้ามศิลปะ (วรรณกรรม ละคร ฯลฯ)	จะแจ้งให้ทราบต่อไป
30 กรกฎาคม 2560	สรุปรวม (อาจเชิญผู้กำกับและนักวิจารณ์ร่วมสมัยมาอภิปรายร่วมกัน)	จะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง

ภาคผนวก จ

👤 ความตั้งใจใน 16

ขออภัยในทุกคำพูดที่ทำร้ายจิตใจแฟนๆ GTH นะครับ ผมก็แฟนคนหนึ่ง ผมอาจวิจารณ์ไม่ตรงใจ ขออภัยมานะที่นี่ แต่ผมก็รักดูหนังคนนึงเลยครับ

12 + 26 | 🗨️ โธมThekop 🗨️ 3 กันยายน 2558 เวลา 20:10 น. 👤 ตอบกลับ

สมาชิกหมายเลข 1152166 ถูกใจ, ID.2.CU ถูกใจ, ลูกตึงกะปึกตุ๊ก ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 2062343 ที่, สมาชิกหมายเลข 1144334 ถูกใจ, รักคนธรรมดา ถูกใจ, ช่าสันเจ ถูกใจ, สมาชิกหมายเลข 754006 สอง, สุธิกฤติ พลวงรัก, Luv KamikaZe สอง รวมถึงอีก 16 คน ร่วมแสดงความรู้สึก

